

Alex Danckaarts, Joel Hämäläinen & Ilpo Tuulari

**MIKÄ ON MIESKASVATTAJAN MERKI-
TYS VARHAISKASVATUSIKÄISILLE?
Tarkastelussa isät ja ammatilliset mies-
kasvattajat.**

Opinnäytetyö
Sosionomi

2020

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Alex Danckaarts, Joel Hämäläinen & Ilpo Tuulari	Sosionomi (AMK)	Huhtikuu 2020
Opinnäytetyön nimi		
Mikä on mieskasvattajan merkitys varhaiskasvatusikäisille? Tarkastelussa isät ja ammatilliset mieskasvattajat.		68 sivua 47 liitesivua
Toimeksiantaja		
MLL:n Mikkelin yhdistys ry		
Ohjaaja		
Karoliina Rötö		
Tiivistelmä		
<p>Tämä opinnäytetyö on integroiva kirjallisuuskatsaus, jossa on kuvailevia ja systemaattisia piirteitä. Tämän työn tavoitteena oli tuoda esiin ajankohtaista tutkimustietoa liittyen miespuolisiin kasvattajiin ja koota hajanaisesta tutkimusaiheesta yhtenäinen, suomenkielinen kooste, jonka tulokset antavat selkeää kuvaa miesten merkityksestä varhaiskasvatusikäisille lapsille ja heidän kehitykselleen. Tavoitteena oli tarjota toimeksiantajallemme ajankohtaista tieteellistä näyttöä isyyden merkityksestä, herättäen samalla nykyistä laajempaa keskustelua tärkeästä aiheesta, joka liian usein jää huomiomatta. Tällä opinnäytetyöllä pyrittiin myös hyödyttämään varhaiskasvattajia, vanhempia sekä varsinkin miehiä näkemään omaa arvoaan ja tarpeellisuuttaan kasvattajina.</p>		
<p>Tutkimuskysymyksenä oli: “mikä on mieskasvattajan merkitys varhaiskasvatusikäisille?”. Kysymys jakautui vielä kahteen tarkentavaan alakysymykseen: “mikä on ammatillisen mieskasvattajan merkitys lapsen kehitykselle tutkimusten perusteella?” ja “mikä on isän merkitys lapsen kehitykselle tutkimusten perusteella?”. Tutkimusmenetelmänä oli integroiva kirjallisuuskatsaus ja aineistoanalyysissä käytettiin työkaluina teemoittelua ja kvantifiointia. Kriteerit täyttävistä artikkeleista saatiin 39 englanninkielisen tutkimusartikkelin otanta, joista tarkentui lukuprosessin aikana 24 relevantimman tutkimuksen tutkimusaineisto.</p>		
<p>Tämän opinnäytetyön löydösten perusteella, on näyttöä sille, että isillä on uniikki vaikutus lapsen kehitykseen. Isän kasvatustyyli eroaa äidin kasvatustyylistä, jonka tutkijat tiivistävät näin: isän kasvatusta haastaa lasta laajentamaan maailmaansa ulospäin, kun taas äiti tuo turvaa lapsen sisäiseen maailmaan. Käytännössä tämä tarkoittaa isän kasvatuksen vahvistavan lapsen kehityksen osa-alueita, joita hän tarvitsee uusien tilanteiden ja ihmisten kohtaamiseen. Tutkimusten perusteella lapset myös hyötyvät miehistä päiväkodissa. Lapset kaipaavat samaistumisen kohteita ja roolimalleja. Lapset samaistuvat enemmän oman sukupuolensa edustajiin. Tutkijat ovat yksimielisiä siitä, että nykytilassaan päiväkotitarjoaja melko rajallisen määrän monipuolisia roolimalleja. Varsinkin pojat ovat tässä suhteessa heikossa asemassa miesten läsnäolon ollessa lähes olematon varhaiskasvatustilanteissa. Miesvarhaiskasvattajat vaikuttavat positiivisesti sekä tyttöjen, että poikien fyysiseen kehitykseen, riskienottotaitoon ja joidenkin tutkijoiden mukaan myös lasten kouluvalmiuteen. Tämä opinnäytetyö osoittaa myös, että mieskasvattajiin liittyvässä tutkimuksessa on vielä laajaa tutkimusaukkoa.</p>		
Asiasanat		
Mieskasvattaja, isä, varhaiskasvatusikäinen lapsi, varhaiskasvatusikäisen lapsen kasvatusta		

Author (authors)	Degree	Time
Alex Danckaarts, Ilpo Tuulari & Joel Hä- mäläinen	Bachelor of Social Ser- vices	April 2020
Thesis title		68 pages
What is the significance of male educators for children aged 0– 7? Examining fathers and professional male educators.		47 pages of appendices
Commissioned by		
Mannerheim League for Child Welfare – Mikkeli association		
Supervisor		
Karoliina Rötö		
Abstract		
<p>This thesis is an integrative literary review, with descriptive and systematic features. The aim of this thesis was to bring out current research data regarding male educators and to gather a cohesive compilation in Finnish out of a scattered research field. This was done in order to give a clear picture of the importance of males in the lives of children aged 0–7 and the effects on children’s development. The aim was also to provide our commissioner with current scientific evidence concerning the importance of fatherhood, while at the same time starting up broader discussion about an important topic, which is too often ignored. This thesis also aimed to benefit early childhood educators, parents and especially males in order for them to see their own worth and necessity as educators.</p>		
<p>The research question for this thesis was: “what is the significance of male educators for children aged 0–7?”. This question was divided into two more focused sub-questions: “what significances of professional male educators can be found in researches?” and “what significances of fathers can be found in researches?”. The method used in this thesis was an integrative literary review. Thematising and quantifying were used in the data-analysis part of this study. 39 research articles written in English passed our criteria, which formed our sample. During the reading process, the sample was focused down to the 24 most relevant articles, forming our research material.</p>		
<p>Based on the findings of this thesis, it is evident, that fathers have a unique effect on a child’s development. The father’s parenting style differs from the mothers’, which researchers summarize like this: the upbringing by a father challenges the child to expand his/her world outwards, whereas a mother’s upbringing safeguards the child’s inner world. In practise this means that fathers strengthen the developmental aspects that children need when facing strange situations and people. Research data also shows that children benefit from having men working in the early childhood education sector. Children desire people to identify with as well as role models. Children identify more with people of their own gender. Researchers are unanimous about the fact that in its current state the early childhood sector provides a quite limited amount of diverse role models. Boys are especially underprivileged in this regard as male presence is nearly non-existent in the early childhood sector. Male educators have a positive effect on both girls’ and boys’ physical development, risk-taking ability and according to some researchers they have positive outcomes regarding children’s school readiness. This thesis also illustrates that there’s still a lot of research gap regarding male educators.</p>		
Keywords		
Male educator, father, children aged 0–7, the upbringing of children aged 0–7		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TAUSTATEORIA.....	8
2.1	Varhaiskasvatuserikaisen kasvatusta ja kasvu.....	9
2.2	Monet kasvattajat ja roolimallit lapsen elämässä.....	12
2.3	Kiintymyssuhde osana kasvatusta.....	15
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE.....	17
4	INTEGROIVA KIRJALLISUUSKATSAUS TUTKIMUSMENETELMÄNÄ.....	18
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	20
5.1	Aineistohaun kuvaus.....	23
5.2	Analyysimenetelminä teemoittelu ja kvantifiointi.....	27
6	TULOKSET.....	30
6.1	Ammatillisen mieskasvattajan merkitys.....	30
6.1.1	Roolimalli.....	31
6.1.2	Merkitys pojille.....	33
6.1.3	Merkitys tytöille.....	34
6.1.4	Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen.....	35
6.1.5	Miehillä jotain erityistä.....	36
6.1.6	Isähahmo.....	37
6.1.7	Miehen läsnäolo itsessään positiivista.....	37
6.1.8	Mies on leikkikaveri ja fyysisempi.....	39
6.1.9	Miehet sallivampia ja rennompia.....	40
6.1.10	Tutkimusaukko.....	40
6.1.11	Kasvattajan sukupuolella ei väliä.....	42
6.2	Isän merkitys.....	43
6.2.1	Roolimalli.....	43
6.2.2	Merkitys pojille ja tytöille.....	44
6.2.3	Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen.....	45

6.2.4	Isillä jotain erityistä.....	46
6.2.5	Isähahmo	47
6.2.6	Isän läsnäolo itsessään positiivista	48
6.2.7	Isä on leikkikaveri ja fyysisempi	48
6.2.8	Miehet sallivampia ja rennompia.....	49
6.2.9	Tutkimusaukko.....	49
6.2.10	Isien osallisuus	50
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	50
8	POHDINTA.....	53
	Havaintoja ja ajatuksia artikkeleista.....	55
9	EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	56
	Loppuajatuksset.....	56
	LÄHTEET.....	59
	LIITTEET	69
	Liite 1. Valikoituneen tutkimusaineiston esittely	69
	Liite 2. Taulukoitu yhteenveto opinnäytetyön aineistona käytetyistä tutkimuksista.....	92
	Liite 3. Taulukko 3. Teemoittelu: pää- ja alateemat.....	111

1 JOHDANTO

Pojat jäävät nykyään Suomessa koulumenestyksessä huomattavasti tytöistä jälkeen. Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL 2019) mukaan tytöt pärjäävät poikia paremmin äidinkielessä, matematiikassa ja luonnontieteissä. Lisäksi poikien kesken on havaittavissa suurempaa vaihtelua osaamistasossa. THL kertoo myös, että pojat kokevat vähemmän yhteenkuuluvuuden tunnetta koulussa ja kohtaavat enemmän kiusaamista, kuin tytöt. Syitä ja ratkaisuja poikien heikompaan suoriutumiseen koulussa on haettu jo vuosia, mutta yksi toistuvasti esiin nostetuista teemoista on miesten vähäisyys opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Voivatko miesroolimallit parantaa poikien tai tyttöjen suoriutumista? Voiko isän osallisuus lapsen kasvatukseen ennaltaehkäistä ongelmia?

Isien ja ammatillisten mieskasvattajien tarpeellisuus on nostettu esiin mediassa keskustelupalstoista uutisartikkeleihin. Sama sanoma on noussut esiin myös meille työharjoitteluissa ja -elämässä. “Kysyntää miehille olisi päivähoitopaikoissa niin lasten kuin kollegoidenkin näkökulmasta.” ja “Sukupuolisteoreotyytiat pitävät sillä lailla paikkansa, että miehet heittäytyvät lasten leikkeihin helposti ja suhtautuvat menoon rennommin huumorilla.”, kirjoittaa Tuomas Rauhala, Seinäjoen Sanomissa (2013). “Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan, poikien ja miesten syrjäytymisen taustatekijöitä voivat olla muun muassa koulutuksen puute, asunnottomuus ja mielenterveyden ongelmat. Vaikutuksensa voi kuitenkin olla myös lasten saamassa elämisen mallissa. Kotona on nykyään osallistuva isä, mutta muun maailman kansoittavat naiset. Pienet pojat ja tytöt näkevät ympärillään aktiivisia, sukupuolten rajoja rikkovia naisia. Vastakkainen esimerkki jää pahasti vaillinaiseksi. Lasten maailma on yhä tätejä täynnä. Mikä rohkaisisi miehet mukaan?”, kirjoittaa Pauliina Salminen Keski-suomalaisesta (2017).

Vuonna 2018 Suomen väestömäärästä 23 % oli isiä, mikä vastasi lukumäärällisesti lähes 1,26 miljoonaa isää (Ilta- Sanomat 2018). Väestöliiton (2020) tilaston mukaan, vuonna 2014 lapsiperheistä 20,8 % oli yksinhuoltajaperheitä ja

18 %, eli noin 103 115 kaikista lapsiperheistä huoltajana toimi yksinhuoltaja-äiti. Vuonna 2017 yksinhuoltajaisien määrä oli ollut noin 17 600 Ilta- Sanomien (2018) mukaan. Rummukainen (2015) kirjoitti, että Pelastakaa Lapset ry:n mies- ja isätyön kartoitus osoitti, ettei miesten vanhemmuutta tueta tarpeeksi ja, että “– Pienten lasten elämästä puuttuu turvallisia aikuisia miehiä. Moni pikkulapsi ei tiedä mitä on lähteä kalaan tai tehdä juttuja, mitä miesten kanssa yleensä tehdään –.” OECD (2019) kertoo myös, että miesten määrä varhaiskasvatuksessa ja esikouluissa on alhainen, ja että vain 3 % esikouluopettajista ympäri maailmaa on miehiä. Suomessa varhaiskasvatuksessa työskentelevien miesten määrä Ylen (2009) mukaan oli noin 3–4 %.

Ajatus opinnäytetyömme aiheeseen sai alkunsa työntekijöiden ja lasten vanhempien kommentteista, joita olimme kuulleet päiväkotiharjoitteluidemme ja sijaisuuksiemme aikana. Kuulemamme kommentit voitiin tiivistää näkemykseksi: ”miehiä tarvitaan lisää tälle alalle”. Tämä herätti meissä kiinnostuksen tutkia aihetta lisää, sillä arvelimme kyseisen näkökulman olevan laajempi. Koska nimenomaan miehiä toivottiin lisää varhaiskasvatusalalle, halusimme myös oman ammatti-identiteettimme vuoksi selvittää, tuoko miestyöntekijä joltain lisäarvoa varhaiskasvatukseen. Omat kokemuksemme alalla työskentelestä loivat tietynlaista ennakkokäsitystä miestyöntekijöiden erikoisuudesta, sillä naispuoliset kollegat ja vanhemmat monesti painottivat sukupuolemme merkitystä työskentelyssämme. Lapset (varsinkin pojat) taas omatoimisesti hakivat meistä leikki- ja pelikaveria varsinkin vauhdikkaampiin leikkeihin. Samaa pelikaverin roolia meiltä ajoittain ‘odotettiin’ myös työyhteisössä.

Opinnäytetyömme toimeksiantajaksi saimme Mannerheimin Lastensuojeluliiton Mikkelin yhdistys ry:n. Heidän edustajansa, ja tässä opinnäytetyössä toimineen yhteyshenkilön varapuheenjohtaja Heikki Kantosen (2020) mukaan yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä. Yhteistyö alkoi edustajan kiinnostuttua opinnäytetyömme aiheesta yhteisellä oppitunnilla, jota seurasi tapaaminen. Tässä pääsimme keskustelemaan siitä, miten opinnäytetyömme voisi hyödyttää yhdistystä.

Opinnäytetyömme aihe kytkeytyi heidän järjestämään isä–lapsi-toimintaan, jonka ajatuksena on tarjota isien ja alle kouluikäisten lasten kohtaamiselle, verkostoitumiselle sekä yhdessäololle aika ja paikka. Lisäksi aiheella on merkitystä yhdistykselle, koska heillä on Mikkelissä oma toimiva päiväkotitoiminta. Yhteistyötä toimeksiantajan ja sitä edustavan yhteyshenkilön kanssa kävimme sähköpostin ja palavereiden kautta työmme eri vaiheissa. Uskomme opinnäytetyömme lisäävän näkyvyyttä isyyden merkitykselle, lisäten isien ymmärrystä omasta roolistaan ja merkityksestään. Samalla pyrimme herättämään keskustelua aiheesta, joka jää tärkeydestään huolimatta usein vähälle huomiolle.

Mieskasvattaja on lapsen kasvatukseen merkityksellisesti osallistuva mies, joka on yleensä isä, lähisukulainen tai kasvatuksen ammattilainen. Varsinaista mieskasvattaja-termiä ei ole vielä käytetty, mutta halusimme luoda käsitteen, joka linkittäisi kaikki kasvatukseen osallistuvat miehet yhden käsitteen alle. Myös toimeksiantajan mukaan käsitteelle *mieskasvattaja* olisi tarvetta. Tämän käsitteen alla voivat siis olla esim. isät, sedät, muut lähipiirin turvalliset miehet ja mieslastentarhanopettajat. Tässä opinnäytetyössä olemme rajanneet fokuksimme isien ja ammatillisten mieskasvattajien merkitykseen varhaislapsuudessa toimeksiantajan tarpeen, oman ammatti-identiteettimme sekä tutkimusaineiston rajaamisen vuoksi.

Toimme opinnäytetyössämme esiin useita näkökulmia mieskasvattajien merkityksiin ja vaikutuksiin lapsen kehityksessä. Pyrimme luomaan kokonaisvaltaisen, puolueettoman, integroivan kirjallisuuskatsauksen aiheeseen liittyvän tutkimustyön tuloksista, havainnoista ja mahdollisista lisätutkimuksen tarpeista. Tätä objektiivista näkökulmaa pidimme yllä aineistohausta lähtien aina esiin nousseiden teemojen ja tulosten käsittelyyn asti.

2 TAUSTATEORIA

Jo syntymästään asti lapsi kykenee säätelämään käyttäytymistään suhteessa ympäristöön ja etsimään vuorovaikutusta biologisten, kognitiivisten, sosiaalis-

ten ja emotionaalisten taitojen avulla. Vuorovaikutus vanhempien ja lapsen välillä vaikuttaa kaikkiin osapuoliin ja vanhempi-lapsisuhde jatkuu läpi elämän eikä siitä voi sanoutua irti. Tämä suhde on perusta kaikille myöhemmille suhteille. (Schmitt 2006, 316.)

Vaikka vanhemman ja lapsen välinen suhde on ainutlaatuinen ja merkittävä, pyrimme teoriaosuudessa tuomaan esille yleistä tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä ja näihin liittyvistä tekijöistä luoden pohjaa myös tutkimuskysymyksillemme. Näitä teoriaosuuksia voidaan peilata myös opinnäytetyössä esiteltymiin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin.

2.1 Varhaiskasvatusikäisen kasvatusta ja kasvu

Varhaislapsuuden määritelmä vaihtelee eri maiden välillä sen mukaan, milloin lapsi siirtyy perusasteen koulutukseen. YK:n lapsen oikeuksien komitean (2005) ehdotuksena on, että varhaislapsuuden määritelmä on ajanjakso, jolloin lapsi on alle 8-vuotias. Suomessa perusasteen koulutus alkaa 7 vuoden iässä, jolloin varhaislapsuuden ajanjaksoksi määrittyy siis 0–7 vuoden ikä. Tämä ikähaarukka sisältää varhaiskasvatusikäiset ja rajaa tarkastelusta pois kouluikäiset.

Karkeasti varhaiskasvatusikäisen lapsen kasvatusta voidaan nähdä tapahtuvan kotona tai varhaiskasvatuksessa. Opetushallitus (s.a.) määrittelee varhaiskasvatusta seuraavasti: Varhaiskasvatus on kokonaisuus lapsen suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta sekä hoidosta, joissa painottuu erityisesti pedagogiikka. Se kattaa Suomessa 0–6 vuoden ikäiset lapset ja on osa suomalaista koulutusjärjestelmää.

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tarkoitus on tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa opiskeluun tai työelämään. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kokonaisuus, joka koostuu lapsen kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta. Sen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia yh-

dessä lasten huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii tietoja ja taitoja, jotka vahvistavat lasten aktiivista toimijuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.)

Kasvatus voidaan minimoida tarkoittamaan kahden henkilön välistä vuorovaikutusta, jossa asetetaan tavoitteita ja merkityksiä elämälle. Se on sosialisatioprosessi, jossa yksilö kasvaa yhteiskunnan jäseneksi. Sosialisatio itsessään voidaan jakaa primaari- ja sekundaarisosialisaatioksi. Ensimmäinen näistä viittaa lapsuudessa tapahtuvaan sosialisatioon, jossa tyydytetään perustarpeet. Jälkimmäinen puolestaan viittaa myöhemmästä lapsuudesta aikuisuuteen tapahtuvaan sosialisatioon, jossa opitaan monimutkaisemmat sosiaaliset säännöt. (Kuokkanen 2006, 10; ks. myös MLL 2019.) Primaarisosialisaatiossa lapsi oppii varhaisvuosinaan omaksumaan arvoja, asenteita, moraalikäsityksiä perheenjäseniltään sekä muilta hänen elämässään vaikuttavilta, lähipiiristä löytyviltä henkilöiltä (Kuokkanen 2006, 10).

Kasvu itsessään voidaan jakaa fyysiseen ja henkiseen kasvuun, joista jälkimmäiseen vaikuttaa olennaisesti kasvatus. Henkinen kasvu on jokaisen omaehtoista, eikä siihen voi ketään pakottaa, mutta sitä voidaan edesauttaa. (Kuokkanen 2006, 12.) Toiminnanohjaus yleisesti ottaen tarkoittaa ihmisen kognitiivisia ja henkisiä kykyjä sekä taitoja, jotka auttavat häntä toimimaan tavoitteellisesti. Nämä taidot ohjaavat toimintojamme, säätelevät käyttäytymistämme, motivoivat meitä saavuttamaan tavoittelemamme sekä valmistavat meitä tulevia tapahtumia varten. Toiminnanohjaukseen liitetyt taidot kehittyvät vaiheittain ja rakentuvat toistensa päälle. Kaikki taidot ovat suhteessa toisiinsa ja vaikuttavat siihen, miten yksilöt säätelevät toimintaansa positiivisen lopputuloksen saavuttamiseksi. Toiminnan ohjaukseen voidaan oleellisesti liittää itsesäätely, jonka päätyypeiksi voidaan lukea itsetietoisuus, itsehillintä, sanaton ja sanallinen työmuisti, tunnepitoisuus, itsemotivointi sekä suunnittelu- ja ongelmanratkaisutaidot. (Rodden 2020.)

Kuten sosiokulttuurisissa teorioissa on painotettu, vanhempijohtoinen rakentaminen, esimerkiksi sanallinen tai fyysinen ohjaus, sisällyttää tarkoituksenmukaisia pyrkimyksiä, joissa vanhemmat käyttävät sanallista tai ei-sanallista toimintaa auttaakseen lapsia osallistumaan haastavaan käyttäytymiseen. Vanhempilähtöinen stimulointi tarjoaa lapsille mahdollisuuksia kehittää kognitiivisia taitoja rikastetun vuorovaikutuksen kautta, johon liittyy lukeminen lapsille. Kuten kiintymyssuhdeteoriassa on käsitteellistetty, sensitiivisen/reagoivan hoidon, esimerkiksi positiivinen vaikutus, lämpö, vihamielisyyden poissaolo, on oletettu edistävän itsesäätelytaitojen ja strategioiden sisäistämistä. Sosiaali-kognitiivisten teorioiden mukaan lasten itsesäätelytaitoja voivat edistää myös käyttäytymistä tukeva kontrolli tai kuri. Sen sijaan negatiivinen kontrolli vaikuttaa lapseen kielteisesti. (Fay-Stammach ym. 2014.)

Seuraavat kappaleet perustuvat Sinkkosen (2008, 269–274) kiteyttämiin osalualueisiin, joissa kuvataan mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Lapsi tarvitsee riittävän hyvää vuorovaikutusta, joka tarkoittaa hoivaajan herkkyyttä ja kykyä mukautua lapsen ikäkaudelle ominaisiin tarpeisiin. Lapsi tarvitsee rutiineja ja säännönmukaisuutta. Säännölliset päivittäiset toiminnot jäsentävät lapsen päivää ja tuovat ennakoitavuutta. Hyvään kasvuun vaikuttaa myös turvallisuuden kokemus, joka syntyy ennakoitavuudesta, aikuisen reaktioiden johdonmukaisuudesta ja vapaasta tunteiden esille tuomisesta. Turvallisesti kiintynyt lapsi luottaa siihen, että aikuinen ei hylkää lasta tai reagoi tavalla, joka vain lisää lapsen ahdinkoa.

Hyvään kasvuun lapsi tarvitsee myös äidin ja isän. Lapset saavat valtavasti tietoa implisiittisesti vanhempien vuorovaikutuksesta, riitelyistä, sovintoista sekä siitä miten vanhemmat osoittavat toisilleen hellyyttä. Hyvää kasvua tukee myös vanhemman asettamat rajat. Tapakasvatuksen kautta lapsen hyvistä käytöstavoista ja muiden huomioonottamisesta tulee ajan myötä automaatio. Lapsen sukupuolisensitiivinen kasvatus antaa lapselle oikeuden toteuttaa itseään haluamallaan tavalla. Lapsen hyvää kasvua tukee erityisen paljon ikätoverit, joiden seurassa lapsen itsetunto, sosiaaliset taidot ja sukupuoli-identiteetti kehittyvät.

Lapsen identiteetin muodostumiselle on tärkeää, että lapsi tietää sukulaisensa historiaa ja elämänvaiheita. Leikki on tärkeää lapselle, sillä sen kautta hän voi tutkia maailmaa ja innostua elämän eri osa-alueista. Vanhempien rakkauden Sinkkonen tiivistää hienosti lauseeseen: "Lapsen tulisi voida kokea, että hän tuottaa vanhemmilleen iloa juuri sellaisena kuin on."

Sinkkonen (1998, 97–99) tuo esille, että isä leikkii fyysisesti ja leikissä intensiteettitasot vaihtelevat korkeasta tasosta matalaan. Äidin leikkiä voi kuvata tasaemmaksi, verbaaliseksi ja opettavaisemmaksi. Siinä missä isä on jännittävä ja fyysinen, on äiti rauhoittava ja sanallinen. Isä kannustaa tutkimaan vieraita asioita ja pienelle lapselle tärkeää on se, että turvallinen aikuinen on riittävän lähellä. Pienet lapset käyvätkin välillä "tankkaamassa" turvallisuuden tunnetta äidin tai isän luona.

2.2 Monet kasvattajat ja roolimallit lapsen elämässä

Vastuu lasten kasvatuksesta on herättänyt kysymyksiä ja erilaisia näkemyksiä siitä kenelle kasvatusta kuuluu. Vastuu kuuluu viimekädessä vanhemmille, mutta päivähoitolaki velvoittaa ammattikasvattajia tukemaan vanhempia heidän kasvatustehtävässään. (Kuokkanen 2006, 18–19.) Olennaisesti lapsen kasvun edellytyksiin vaikuttavat myös hänen ympäristönsä, kuten perhe ja yhteiskunta, joihin lapsi syntyy. Näihin lapsi ei itse voi elämänsä varhaisessa vaiheessa kovin paljon vaikuttaa (MLL 2019).

Vanhemmuus on rooli, johon jokaisen lapsen isät ja äidit kasvavat. Uudet vanhemmat hakevat omaa vanhemmuuttaan omista lapsuuden kokemuksistaan, kasvuympäristöstään ja mallintamalla omia vanhempiaan. Vanhemmuus sisältää lapsen kasvatukseen liittyvän vastuun, velvollisuuden ja oikeudet. (Hellström 2010, 249.)

Vanhemmat ovat lapsen ensisijaiset kasvattajat, rajojen asettajat, tukijat, lohduttajat, tiennäyttäjät ja roolimallit. Roolimalli tarkoittaa esikuvaa, joka on usein ihailtu henkilö, jonka käytöstä, esimerkistä ja onnistumisista varsinkin lapset ja nuoret pyrkivät mallintamaan (Cambridge Dictionary 2019).

Wiese ja Freund (2011) kertovat, miten vanhemmat toimivat roolimalleina varsinkin samaa sukupuolta olevalle lapselleen, tämän mallintaessa vanhemman tekemiä valintoja kasvaessaan aikuiseksi. Esimerkiksi Vanassche ym. (2014) painottavat vanhempien asettaman roolimallin merkitystä (varsinkin saman sukupuolen lapsen) päihdeasenteisiin. Myös muut lapsen elämässä merkittävästi vaikuttaneet ihmiset muokkaavat lasta ja hänen ajatusmaailmaansa.

Sukupuoli käsitteenä on monitulkintainen ja se sisältää biologisen, sosiaalisen sekä sukupuoli-identiteetin. Biologinen sukupuoli on muuttumaton, fyysisen ominaisuuksien määrittämä. Sosiaalinen sukupuoli rakentuu kulttuurisesti. Sukupuoli-identiteetti rakentuu ja määrittyy yksilön omien kokemusten ja ympäröivän kulttuurin vaikutuksesta. (Butler 2008, 54, 68.) Opinnäytetyössämme tarkoitamme sanalla sukupuoli biologista jakoa kahteen sukupuoleen mies ja nainen. Sukupuolen moninaisuus ja miten sen tulisi näkyä varhaiskasvatuksessa, on aihe omalle tutkimukselle.

Sukupuolirooli muodostuu tunteista, ajatuksista, asenteista ja toimintatavoista, joiden mielletään olevan tietyille sukupuolelle ominaisia. Näiden piirteiden uskotaan ohjaavan myös miesten ja naisten erilaisia ura- ja elämänvalintoja. Sukupuoliroolien katsotaan edustavan yhteiskunnan odotuksia siitä, millainen naisena tai miehenä kuuluisi olla. (Levesque 2014.)

Mallia lapsi voi saada myös perheen ulkopuolisilta ihmisiltä. Moilanen (s.a.) kertoo pedagogisena esikuvana olemisesta opettajana. Hänen mukaansa esikuvan tulee ottaa vastuu antamastaan mallista, arvoista ja elämäntavoista, mutta täydellisyyttä ei siltikään tarvitse tavoitella. Moilasan mukaan perheen ulkopuoliseltakin esikuvalta edellytetään varsinkin aitoutta ja omien puutteiden tiedostamista.

Vanhempien ohella kasvattajina voivat toimia lähiyhteisö, päiväkoti ja media (Kuokkanen 2006, 18). Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuksen ammattilaisia, eli varhaiskasvattajia. Varhaiskasvattajaksi voidaan lukea kaikki lapsen varhaiskasvatukseen osallistuvat henkilöt, jotka ohjaavat sekä tukevat

lasta ja hänen kasvuun. Varhaiskasvattajan tehtäviin kuuluu lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen osa-alueiden (mm. motorisen, psykologisen ja kognitiivisen kehityksen) tukeminen. Varhaiskasvattajan työvälleinä toimivat mm. tukeminen, leikki ja opettaminen. Varhaiskasvatus tarjoaa sosiaalisia vuorovaikutustilanteita, ja varhaiskasvattaja luo lapsille ympäristön, joka on kiirettömän, rohkaisevan ja myönteisen. (Hellström 2010, 61, 257.)

Isä

Isyys voidaan jakaa biologiseen ja sosiaaliseen isyyteen. Biologinen isä on biologisesti suhteessa lapseen, minkä edellyttämänä isä on velvollinen huolehtimaan lapsen aineellisista tarpeista. Sosiaalinen isä vaikuttaa lapsen identiteetin, persoonallisuuden, moraalien ja kompetenssien kehitykseen. Sosiaalinen isä osallistuu oleellisesti lasten kasvatukseen. (Sinkkonen 1998, 20–21.) Isä voi siis olla samaan aikaan biologinen, että sosiaalinen, mikä tarkoittaa, että isä turvaa taloudellisesti lastensa elämää sekä osallistuu oleellisesti myös heidän kasvatukseensa. Toisaalta voi olla tilanteita, joissa isä toimii vain taloudellisena tukena eikä osallistu kasvatukseen. Tällöin lapsi voi saada sosiaalista isyyttä joltain toiselta mieshenkilöltä tai ei laisinkaan. Isien osallistuminen kodin askareissa ja erityisesti lasten hoidossa on nykyään lisääntynyt, mikä nähdään myönteisenä lasten kehityksen kannalta (Kuokkanen 2006, 18).

Isällä on tärkeä tehtävä tyttöjen ja poikien sosiaalisen oppimisen kannalta. Opimme matkimalla, eli vanhemmilta vaaditaan omien sanojen ja tekojen tiedostamista, sillä lapsi tulee jossain vaiheessa jäljittelemään tätä käytöstä. Isien tulisi pyrkiä kehittämään lastensa itseluottamusta ja taitoja sukupuolesta riippumatta, tukien näin luottamuksen ja motivaation kehittymistä. Ollakseen paras mahdollinen roolimalli lapselleen, isän tulee pyrkiä olemaan paras mahdollinen versio itsestään, piilottamatta kuitenkaan omaa epätäydellisyyttään. Isän on tärkeää kyetä näyttämään rakkauttaan myös fyysisesti sekä olemalla emotionaalisesti läsnä. Lapset ottavat mallia myös vanhempien välisestä suhteesta ja siitä, miten vanhemmat kohtelevat muita ihmisiä ympärillään. (Haskell 2017.)

Isyystutkija Jouko Huttusen mukaan isyys kehittyy miesten näyttäessä entistä paremmin tunteitaan perheelleen. Isät haluavat luoda merkittävän suhteen jokaiseen lapseensa ja sitoutua olemaan isänä, tukena ja turvana huonoinakin aikoina. Nykypäivänä isyyttä ei kuitenkaan nähdä todellisessa arvossaan. On yhä melko yleistä ajatella, että äiti hoitaa lapset ja saattaa olla uupunut tämän seurauksena. Isien uupumisesta ja jaksamisesta ei Huttusen mukaan juurikaan puhuta. (Kirvesmies 2012) Tämän lisäksi suurin osa huoltajuuskiistoista johtaa siihen, että lapsi päätyy asumaan äidin kanssa. Yksinhuoltajuus jää riittatilanteissa erittäin harvoin isälle. (Välimaa 2008.)

2.3 Kiintymyssuhde osana kasvatusta

Kiintymyssuhdeteorian isän John Bowlbyn teoriassa korostuu lapsen ja tätä hoitavien aikuisten välinen vuorovaikutus ja sen merkitys lapsen myöhemmälle kehitykselle. Vanhemman tarjoaman turvallisen ja luotettavan kokemusmaailman perusteella lapsi oppii hahmottamaan itseään ja maailmaansa. Tätä kokemusmaailmaa Bowlby kutsuu sisäisen työskentelyn malliksi, jota lapsi rakentaa toistuvista kokemuksista vanhemmistaan ja itsestään suhteessa heihin. Näiden toistuvien kokemusten kautta lapsi alkaa muodostaa käsitystä syy- ja seurausoletuksista. Hän oppii vanhempien kanssa, miten hänen tulisi toimia ja tuntea eri tilanteissa. Kiintymyssuhteen kautta lapsi oppii aikuisen avulla säätelemään omia sisäisiä ja ulkoisia uhkia, joihin liittyy olennaisesti omat tunteet, pelot, tarpeet, toiset ihmiset sekä vaaratilanteet. (Vilén ym. 2006, 87–88.)

Lyytinen ja Lyytinen (2006, 94) kertovat myös lapsen siirtymisen jokelteluun olevan yhteydessä vanhemman ja lapsen välisen kiintymyssuhteen kehittymiseen. Tällöin lapsi saa harjoitusta, jota vaaditaan keskushermoston kehittymiseen. Vanhemman kanssa vuorovaikutuksessa oleva lapsi voi hahmottaa puheliikkeitä, joita oman äidinkielen tuottaminen edellyttää.

Schmitt (2006, 317) luonnehtii kiintymyssuhdeteoriaa siten, että lapsi pyrkii käyttämään tärkeitä ihmisiä, kuten äitiä perustana turvallisuudelle. Tämän sisäisen säätelyjärjestelmän avulla lapsi harjoittelee tasapainoilua ympäristön tutkimisen ja läheisyyden tarpeen välillä. Turvallinen kiintymys sallii ympäristön vapaan tutkimisen. Vilén ym. (2006, 88) kertovat kiintymyssuhteita olevan ainakin kolmenlaisia (turvallinen, turvaton ja välttävä sekä ristiriitainen ja turvaton).

Perheen sisäistä vuorovaikutusta ja siinä esiintyvää läheisyyttä ja turvallisuutta voidaan kuvata Schmittin (2006, 318) mukaan kahdella käsitteellä "sittominen" ja "karkottaminen". Sitominen tarkoittaa läheistä vuorovaikutusta, jossa toisen sisäiseen psyykkiseen maailmaan pyritään vaikuttamaan ajatuksia, tarpeita, tavoitteita, tunteita ja mielikuvia ymmärrettävällä ja kehitystä edistävällä tavalla muokaten. Se on tapa suojata lasta emotionaalisesti, henkisesti ja fyysisesti. Karkottamisessa puolestaan torjutaan toisen ajatuksia, tarpeita, tavoitteita, tunteita ja mielikuvia ymmärrettävällä ja kehitystä edistävällä tavalla ja vaikutetaan näin toisen sisäiseen psyykkiseen maailmaan. Vuorovaikutuksessa otetaan etäisyyttä ja ajatusmallina on, että lapsi pärjää itsekin. "Sittomisen" ja "karkottamisen" ei ole tarkoitus poissulkea toisiaan, vaan ne voivat kulkea rinnakkain tai erikseen. Yleensä lapsen ensimmäistä ikävuotta hallitsee "sittomisen" vaihe, jota seuraa "karkottaminen", kun lapsi alkaa liikkua. (Schmitt 2006, 318.)

Brummer (2006, 81) kertoo, että lapsen ensimmäinen elinvuosi on äiti-lapsisuhteessa korostunut ja hyvin tärkeä vaihe molemmille. Toisen ikävuotensa alussa lapsi alkaa tekemään uusia asioita ja isä löytää mahdollisuuksia enemmän. Isä alkaa houkutella lasta tavoittelemaan maailmaa harjaannuttaen lapsen kävelytaitoa. Brummer kertoo (2006, 81), että lapsen toisena ikävuotena tapahtuvat pyrähdykset ja irtiotot äidin luota psykologisesti kuin fyysisestikin tiivistetään hyvin lorussa *"yks, kaks, kolme, istu isän polveen. Äiti sanoi: Älä istu. Isä sanoi: Istu vaan."* Samalla loru tiivistää olennaisesti myös lapsen kiintymyskäyttäytymistä ja kertoo isän osallisuudesta. Vaikka Schmitt (2006, 318) ei roolita isää tai äitiä sen suuremmin "sittojana" tai "karkottajana", on ehkä tyypillistä, että äiti suojaa lasta enemmän isän taas haastaessa lasta.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Lähtökohtanamme tässä opinnäytetyössä oli tehdä katsaus, joka rakentuu ajankohtaisesta tutkimustiedosta. Katsauksessa tarkastelimme tutkimustietoa siitä, mikä merkitys miehillä on varhaiskasvatusikäisille lapsille sekä mitä tutkimukset kertovat kasvattajan sukupuolen merkityksestä lasten kasvatuksessa. Pyrimme nostamaan esiin relevanttia tutkimustietoa aiheesta, joka on mielestämme tärkeä, mutta liian vähän esillä. Koska sukupuoli varhaiskasvatuksessa on ollut pinnalla viime vuosina, oli aihe yhteiskunnallisesti tärkeä. Tämän kirjallisuuskatsauksen lähtökohtana ei ollut nostaa kumpaakaan sukupuolta toisen yläpuolelle tai ottaa kantaa sukupuolisensitiivisyyteen varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyön tutkimusartikkeleita etsiessämme kävimme keskustelua opinnäytetyön ohjaajan ja toimeksiantajan kanssa siitä, ketkä kaikki henkilöt lukeutuvat luomamme mieskasvattaja käsitteen alle ja ketä mieskasvattajia tulimme mahdollisesti tarkastelemaan opinnäytetyössämme. Selvää meille oli se, että mieskasvattajan alle lukeutuvat kaikki lapsen elämässä esiintyvät turvalliset mieshenkilöt, joilla on erityinen suhde lapseen kasvatuksen näkökulmasta. Toisin sanoen mieskasvattaja ei yksinomaan voi olla pelkkä esikuva, vaan läsnä oleva henkilö, joka toimii lapselle mahdollisena roolimallina sekä kasvattajana. Mieskasvattajia voivat olla isät, enot, sedät, isoisät ja kummit, mutta myös perhesiteistä riippumattomat mieshenkilöt. Mikäli opinnäytetyössä olisimme huomioineet kaikki kyseiset miehet, olisi tutkimuskohderyhmämme liian laaja. Lisäksi toimeksiantajamme kannalta isät olivat tärkein tutkimuskohde. Tämän vuoksi päätimme tässä opinnäytetyössä rajata aineistohakumme miestyöntekijöihin kasvatusalalla sekä isiin.

Tavoitteenamme oli tuoda esiin, mitä aiheesta jo tiedetään ja tiivistää ajankohtaiset (enintään 10 vuoden takaiset) tutkimustulokset ja -artikkeleiden sisällöt yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka hyödyttäisi myös toimeksiantajaamme, MLL:n Mikkelin yhdistys ry:tä. Tahdoimme lisätä tietoisuutta mieskasvattajien

todellisista vaikutuksista lapsen kehitykseen ja kiinnittää huomiota mieskasvattajien merkitykseen niin yleisellä tasolla kuin alan ammattilaisten keskuudessa.

Aihe valikoitui myös oman ammatti-identiteettimme rakentumisen vuoksi ja siksi miehet varhaiskasvattajina osoittautui hyväksi tutkimuskohteeksi. Toivoimme tämän kaltaisen kirjallisuuskatsauksen antavan näkökulmaa ja ymmärrystä miesten merkityksestä varhaiskasvatusikäisten lasten elämässä. Tarkoituksenamme oli myös luoda pohjaa samoja aiheita käsitteleville jatkotutkimuksille.

Tutkimuskysymys:

Mikä on mieskasvattajan merkitys varhaiskasvatusikäisille?

Tarkentavat alakysymykset:

Mikä on ammatillisen mieskasvattajan merkitys lapsen kehitykselle tutkimusten perusteella?

Mikä on isän merkitys lapsen kehitykselle tutkimusten perusteella?

4 INTEGROIVA KIRJALLISUUSKATSAUS TUTKIMUSMENETELMÄNÄ

Hart (1998, 9, 11) ja Salminen (2011, 1, 8) määrittävät kirjallisuuskatsauksen tutkimusmenetelmäksi, jossa kootaan jo tehtyjä tutkimuksia ja niiden tuloksia. Kirjallisuuskatsaus edellyttää kykyä etsiä aiheesta löytyvää tietoa sekä koota tarkkaa ja olennaista kirjallisuutta ja tiivistää avainasioita kriittistä tietoisuutta osoittaen. Olennaista on myös osata näyttää, miten aiheita on tutkittu ja miten aiheisiin on pystytty vastaamaan. Kirjallisuuskatsausta tehdessä tulisi olla objektiivinen ja eroavia näkemyksiä tulisi arvostaa ja pyrkiä avarakatseisuuteen. Tutkimusartikkeleita ei tule valita myöskään sen perusteella, millä keinoilla tutkimusta on tehty ja mitkä tutkimuskeinot ovat itselle tutuimpia. (Hart 1998, 9,11.)

Opinnäytetyöhömmme valitsimme integroivan katsaustyyppin, joka on kuvailevan ja systemaattisen kirjallisuuskatsauksen yhdistelmä. Integroiva kirjallisuuskatsaus sallii erilaisin tutkimusmenetelmin tehtyjen tutkimusten mukaan ottamisen ja tarjoaa systemaattista katsausta laajemman kuvan aiheittamme käsittelevistä tutkimuksista. Vaiheiltaan integroiva kirjallisuuskatsaus ei eroa systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheista, jotka on esitelty kuvassa 1. Meta-analyysin olemme jättäneet kuitenkin pois, sillä pyrimme kuvailevaan katsaukseen.

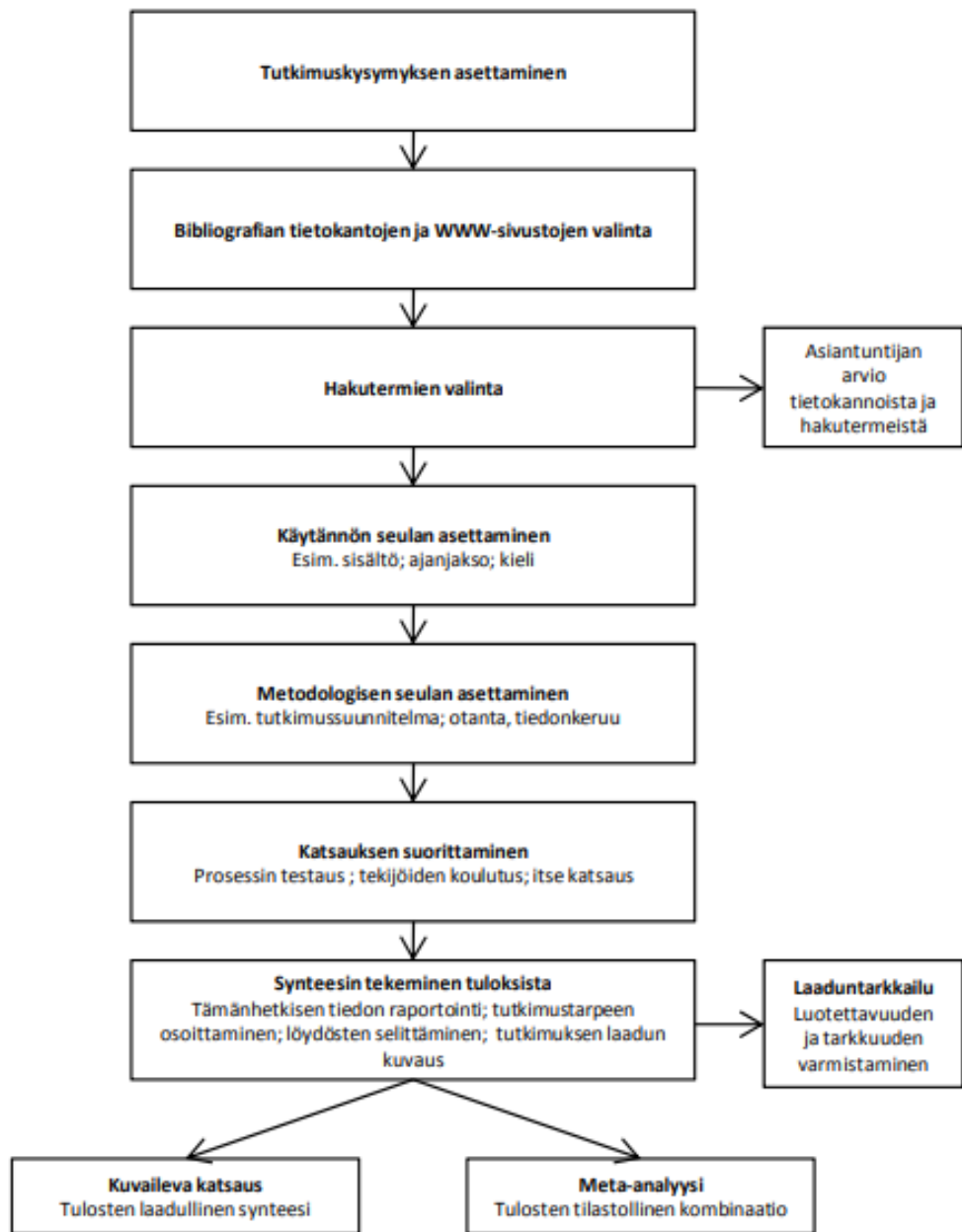
Integroivan katsauksen avulla Salmisen mukaan (2011, 8) voi tuottaa uutta tietoa ja kuvata tutkittavaa ilmiötä mahdollisimman monipuolisesti. Integroivan kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan myös kyseenalaistaa tai todentaa aikaisempien tutkimusten näkökulmia sekä nostaa esiin ristiriitoja ja tiedonaukkoja. Aineiston valinta on tehty eksplisiittisesti, mikä tarkoittaa, että aineiston valintaprosessin vaiheet on raportoitu tarkasti ja valinnassa on käytetty tarkkoja sisäönnotokriteerejä. Integroivaa kirjallisuuskatsausta voidaan hyödyntää myös hajanaisten ja pirstaleisten aiheiden tutkimisessa. (Kangasniemi ym. 2013, 294–295.)

Mielestämme integroiva kirjallisuuskatsaus sopii hyvin mieskasvattajan merkityksen tutkimiseen, koska ammatillisten miespuolisten kasvattajien sekä isien merkitystä tutkivien tutkimuskenttä on hajanainen. Hajanaisuus näyttäytyi meille artikkelihakujen yhteydessä, koska käsitettä mieskasvattaja ei ennestään ole olemassa siinä merkityksessä, miten sen itse käsitämme ja miten sen haluamme tuoda ymmärrettäväksi opinnäytetyössämme. Miesten merkityksestä ammattikasvattajina tai isinä puhutaan aineistossamme, mutta niitä ei juuri linkitetä toisiinsa. Aineistossamme tuodaan esiin tutkimustuloksia, joissa miesten merkitykset varhaiskasvatusikäisille lapsille tuodaan esille. Aineistomme tutkimuksissa on käytetty useita erilaisia tutkimusmenetelmiä, eri aihealueita ja tutkittu eri kehityksen osa-alueita. Tästä syystä aineistomme sisältöjä, tuloksia ja tietoa analyysivaiheessa teemoitellaan, kvantifioidaan ja yhdis-

tellään. Tämän aineistonanalyysin avulla pystytään luomaan kokonaisvaltainen kuvaus tutkimustiedosta mieskasvattajien merkityksestä varhaiskasvatuksikäisen lapsen elämässä.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kuten Salmisen (2011, 11) ja Kangasniemen ym. (2013, 294) kuvaamissa vaiheistuksissa (kuva 1 ja kuva 2), alkoi opinnäytetyön tekeminen tutkimuskysymyksestä, jonka olimme määritelleet yhdessä toimeksiantajamme kanssa. Tutkimuskysymyksen määrittämisen jälkeen perehdyimme eri kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin, joista opinnäytetyöhömmä valikoitui integroiva kirjallisuuskatsaus. Hakukantojen ja -termien valinnassa meitä auttoi ammattikorkeakoulun tiedonhaun asiantuntija. Lisäksi kävimme yhdessä läpi tiedonhaun asiantuntijan kanssa kirjallisuuskatsauksemme aineiston sisäänottokriteerit.

Kuva 1. Kirjallisuuskatsaus vaiheittain (Salminen 2011, 11)

Haimme aineistoa valituista tietokannoista eksplisiittisesti, minkä jälkeen tarkastelimme tarkemmin tutkimusartikkeleiden otsikoita, tiivistelmiä ja sisältöjä. Tutkimusartikkeleita rajautui pois sen perusteella, miten hyvin ne vastasivat tutkimuskysymyksiin. Kirjoitimme seuraavaksi hyväksytyistä artikkeleista sekä englannin että suomenkieliset tiivistelmät, samalla lukien koko aineistomme

tarkasti läpi. Osa tutkimusartikkeleista rajattiin pois, sillä ne eivät vastanneet riittävän hyvin tutkimuskysymykseemme.

Lopulliseen aineistoon valikoitui yhteensä 24 tutkimusartikkelia. Näiden artikkeleiden laadullisen sisällönanalyysin teimme teemoittelun ja kvantifioinnin avulla. Analyysin jälkeen sisältöjä ja tuloksia yhdisteltiin ja vertailtiin. Tämän jälkeen tarkastelimme artikkeleiden sisältöjä ja tuloksia suhteessa teoreettiseen viitekehykseen. Lopuksi kokosimme keskeisistä tuloksista ja sisällöistä johtopäätökset sekä arvioimme opinnäytetyömme eettisyyttä ja luotettavuutta.

Kuva 2. Kuvailuvan kirjallisuuskatsauksen vaiheet ja erityispiirteet (Kangasniemi ym. 2013, 294)

Kuvassa 3 on esitetty opinnäytetyön vaiheet aineistohaun jälkeen. Jokaisessa vaiheessa teimme tarkempaa arviota siitä, miten hyvin tutkimusartikkelit vastaavat tutkimuskysymykseemme. Kuvassa 3 näkyy myös sisällönanalyysin eri menetelmien vaiheet ja eteneminen.

Kuva 3. Opinnäytetyön vaiheet aineistohaun jälkeen.

5.1 Aineistohaun kuvaus

Aineistohaku toteutettiin tiukkoja sisäänottokriteereitä noudattaen, mikä on johdannaista systemaattisesta katsauksesta. Integroiva kirjallisuuskatsaus antaa meille mahdollisuuden olla tarkkoja hakukriteereissä poissulkematta tutkimuksia niiden tutkimusmenetelmien perusteella. Sisäänottokriteereiden mukaisia suomenkielisiä artikkeleita ei löytynyt, joten kaikki tutkimusartikkelimme olivat englanninkielisiä.

Aineistojen hakuun käytimme Directory of Open Access Journals (DOAJ), Science direct: Elsevier ja Academic Search Elite (EBSCO) tietokantoja. Hakusanat valitsimme tiedonhaun asiantuntijan avustuksella ja hakusanojen englanniksi kääntämiseen käytimme Kansalliskirjaston tietokantoja YSA (Yleinen

Suomalainen Asiasanasto) sekä YSO (Yleinen Suomalainen Ontologia). Käytetyt englanninkieliset tietokannat, valintakriteerit ja hakusanat ovat listattuna taulukossa 1. Taulukossa esitetyt valintakriteerit on laadittu ajankohtaisten ja luotettavien tutkimusartikkeleiden löytämiseksi (ks. Salmisen 2011, 11 metodologisen seulan asettaminen). Aineistohakua toteuttaessamme löysimme useita lupaavia artikkeleita, jotka olivat maksullisia ja/tai julkaistu ennen vuotta 2009. Nämä artikkelit jäivät kirjallisuuskatsauksemme ulkopuolelle.

Taulukko 1. Tietokannat, valintakriteerit ja hakusanat.

KÄYTETYT TIETOKANNAT	AINEISTON VALINTAKRITEERIT	HAKUSANAT
<i>DOAJ</i> <i>Directory of Open Access Journals</i>	Julkaistu vuonna 2009 tai myöhemmin.	Ece, Ecec
		Early childhood
<i>Science Direct: Elsevier</i>	Kielenä suomi tai englanti	Early childhood education
	Vertaisarvioitu (Peer review)	Role model
<i>Academic Search Elite (EBSCO)</i>	Tutkimusartikkeli	Father, Father*
	Aineisto OECD-maasta.	Men
	Vapaasti ja ilmaiseksi saatavilla oleva aineisto.	Gender
		Gender sensitivity
		Dad
		Fatherhood
		Gender role
		Gender roles
		Male role
		Child development
		Paternity
		Gender differences
		Male perspective
	Parenthood	
	Men's studies	
	Kindergarten teachers	
	Partnership	
	Masculinity	
	Psychological development	
	Male role model	
	Single parent	
	Teacher	
	Male educators	
	Caregivers	
	Father-child relationship	
	Father-figure	
	Parenting styles	
	Involvement	
	Pedagogical differences	
	Male	
	Female	
	Attachment theory	

Haimme tutkimusartikkeleita edellä esitellyistä tietokannoista ja käytimme edellä esiteltyjen hakusanojen yhdistelmiä löytääksemme opinnäytetyömme

tutkimuskysymystä vastaavia artikkeleita. Hakukannat ja -sanojen yhdistelmät sekä niillä saadut osumat on kuvattu tarkemmin taulukossa 2. AND-operaattoria on käytetty OR-operaattorin sijaan siksi, että pyrimme jo hakuvaiheessa saamaan hauilla relevantteja artikkeleita.

Taulukko 2. Artikkelihaku ja hakutermit.

TIETOKANTA	HAKUSANAT	OSUMAT	HYVÄKSYTYT
DOAJ	"ecec" AND "role model"	1	0
	"role model" AND "father"	12	0
	"men" AND "role model"	23	0
	"ecec" AND "father"	1	0
	"ecec" AND "men"	4	1
	"ecec" AND "gender"	4	1
	"gender sensitivity" AND "ece"	1	0
	"dad" AND "ece"	0	0
	"dad" AND "ecec"	0	0
	"fatherhood" and "role model"	1	0
	"fatherhood" AND "ece"	0	0
	"fatherhood" AND "ecec"	0	0
	"father" and "early childhood"	45	0
	"early childhood education" AND "gender"	19	1
	"early childhood" AND "gender role"	3	0
	"early childhood" AND "male role"	0	0
	"early childhood" AND "role model"	6	0
	"child development" AND "role model"	0	0
	"role models" AND "ECE"	0	0
	"child development" AND "ECE"	3	0
	"child development" AND "gender roles"	3	0
	"child development" AND "father"	31	2
	"child development" AND "paternity"	2	0
	"child development" AND "gender differences"	13	1
	"child development" AND "male perspective"	0	0
	"child development" AND "fatherhood"	5	1
	"child development" AND "parenthood"	13	0
	"early childhood" AND "men"	57	1 (+2)
	"early childhood" AND "men's studies"	0	0
	"gender differences" AND "ECE"	1	0
	"gender differences" AND "child development"	13	1
	"gender differences" AND "father"	15	0
	"kindergarten teachers" AND "men"	2	0
	"kindergarten teachers" AND "gender differences"	3	0
	"kindergarten teachers" AND "gender roles"	1	0
	"kindergarten teachers" AND "gender"	5	0
	"kindergarten teachers" AND "child development"	4	0
	"kindergarten teachers" AND "father"	0	0
	"ECE" AND "partnership"	4	0
	"early childhood care"	64	1
	"ECE" AND "gender"	4	2
	"ECE" AND "masculinity"	1	0
	"psychological development" AND "male role model"	9	0
"psychological development" AND "single parent"	19	1	
"ecec" AND "masculinity"	1	1	
"ecec" AND "male role model"	0	0	
"ece" AND "role model"	10	0	
"early childhood education" AND "role model"	38	0	
"early childhood education" AND "male role model"	2	2	
"teacher" AND "male role model"	13	0	

<i>Science Direct</i>	"ecec" AND "father"	1	0	
	"ece" AND "father"	0	0	
	"ece" AND "role model"	1	0	
	"ecec" AND "role model"	0	0	
	"ecec" AND "men"	0	0	
	"parenthood" AND "role model"	2	0	
	"role model" AND "father"	15	0	
	"father" AND "early childhood education"	4	0	
	"father" AND "early childhood"	96	1	
	"gender sensitivity" AND "ece"	0	0	
	"gender sensitivity" AND "ecec"	0	0	
	"gender sensitivity" AND "early childhood"	0	0	
	"gender sensitivity" AND "early childhood education"	0	0	
	"early childhood" AND "male role model"	16	3	
	"ece" AND "masculinity"	6	0	
	"ecec" AND "masculinity"	0	0	
	"male educators" AND "early childhood"	4	0	
	"gender role" AND "masculinity" AND "early childhood"	55	2	
	"child development" AND "role model"	4	1	
	"child development" AND "gender differences"	56	1	
	"child development" AND "ECE" AND "caregivers"	6	0	
	"gender" AND "ECE" AND "men" AND "early childhood"	12	0	
	"father*" AND "early childhood" AND "child development"	143	5(+1)	
	"father-child" AND "child development"	142	1	
	"father-child relationship" AND "child development"	47	0	
	"father-figure" AND "child development"	21	0	
	"parenting styles" AND "child development"	56	2	
	"father" AND "child development" AND "involvement" AND "early childhood"	85	3	
	<i>EBSCO</i>	"ecec" AND "men"	2	0
		"ecec" AND "father"	0	0
"ece" AND "father"		0	0	
"role model" AND "ecec"		1	0	
"role model" AND "early childhood"		2	1	
"role model" AND "early childhood education"		2	1	
"father" AND "early childhood"		3	0	
"male" AND "early childhood"		10	2	
"early childhood" AND "male role model"		1	1	
"early childhood education" AND "male"		16	2	
"role model" AND "father"		11	0	
"pedagogical differences" AND "male" AND "female"		1	1	
"male" AND "ecec"		1	1	
"attachment theory" AND "father"		13	1	
TULOKSIA YHTEENSÄ		1291	45	

Hyväksytyt sarakkeessa olevat luvut kertovat, kuinka moni tutkimusartikkeli pääsi lukuvaiheeseen. Jotkin artikkelista löytyivät useaan otteeseen eri hakusanoja käyttämällä, mikä vääristää hyväksytyjen artikkeleiden todellisesta

määrää. Suluissa esitetyt lukuarvot ovat lähteistä löytyneitä artikkeleita. Hyväksytyjä artikkeleita lukuvaiheeseen kertyi 39 kappaletta, jotka kaikki olivat englanninkielisiä. Näistä 39 tutkimusartikkeleista valittiin lopulliseen kirjallisuuskatsauksemme 24 kappaletta.

Hyväksytyjen aineistojen valintaan eivät vaikuttaneet ainoastaan tutkimusartikkeleille asetetut kriteerit, vaan teimme paljon arviota sen mukaan, vastasiko artikkelin otsikko ja avainsanat tutkimuskysymykseemme. Kun osumien joukosta löydettiin varteenotettava artikkeli, niin sen tiivistelmät, tulokset ja tutkimustapa silmäiltiin läpi. Mikäli tutkimusartikkeli ei sisällöltään vastannut tutkimuskysymykseen se hylättiin. Valintaan myös vaikutti se, oliko osumien mukaan löydetyissä tutkimusartikkeleissa saatu aikaan omia tuloksia, vai oliko kyseessä enemmänkin kokoava artikkeli, joka muistuttaa jo enemmän kirjallisuuskatsausta. Mikäli tutkimusartikkeli oli jälkimmäiseksi mainitun kaltainen, emme hyväksyneet sitä.

Valitut 24 artikkelia vastaavat sisältönsä puolesta parhaiten tutkimuskysymykseemme. Kirjallisuuskatsaukseen valikoituneet artikkelit on esitelty suomenkielisinä tiivistelminä liitteessä 1. Artikkelit on esitetty tiiviinä yhteenvedona taulukkomuodossa liitteessä 2. Yhteenvedon avulla on mahdollista saada kokonaiskuva aineistosta nopealla silmäilyllä. Siinä näkyvät tutkimuksen nimi ja tekijät, tavoite ja tutkimuskysymykset, tutkimusmenetelmä sekä päätulokset.

5.2 Analyysimenetelminä teemoittelu ja kvantifiointi

Hart (1998, 143) kertoo, että luokittelu antaa kuvailevan perustan myöhemmälle arvioinnille aiheesta, ja että kartoitusta voidaan tehdä monin eri tavoin. Sisällönanalyysi alkoi tutkimusaineiston luokittelusta ammatillisiin mieskasvat-tajiin sekä isyyteen liittyviin artikkeleihin. Sisällönanalyysin avulla luodaan selkeä ja sanallinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Analyysi pyrkii tiivistämään ja järjestämään aineiston selkeään muotoon ilman informaation häviämistä. (Tuomi ja Sarajärvi 2013, 108.) Myös Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka (2006a) tuovat esille, että aineiston tiivistämisellä saadaan parempaa tulkintaa

ja ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Lisäksi aineiston analyysillä voidaan havaita tukevatko tutkimusten tulokset toisiaan, ovatko ne ristiriidassa ja miten ne liittyvät aikaisempiin tutkimuksiin. (Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka 2006a).

Käytimme tutkimusaineiston analyysissä aineistolähtöistä laadullista sisällönanalyysia. Tutkimusaineisto pilkottiin pienempiin osiin ja käsitteellistettiin, minkä jälkeen järjestimme sen uudelleenlaiseksi kokonaisuudeksi. Aineiston laadullisessa analyysissä käytimme teemoittelua ja kvantifiointia, eli määrälliseksi muuttamista. Teemoittelu perustuu aineistolähtöisyyteen, jossa etsitään tutkimusartikkeleiden yhdistäviä ja erottavia tekijöitä. Aineistoa jäsennettiin sopivan teeman alle niin, että kunkin teeman alle kerätään niitä kohtia tutkimuksista, jotka liittyvät tiettyyn teemaan tai teemoihin. (vrt. Saaranen- Kauppinen ja Puusniekka 2006b & Tuomi ja Sarajärvi 2013, 110.)

Otimme sisällönanalyysiin mukaan kvantifioinnin, jotta analyysimme ei jäisi vain olettamuksiin ja tuntumaksi. Kvantifioinnin kokosimme taulukoksi, joka havainnollistaa aineistomme sisältöjä ja tuloksia myös määrällisessä muodossa. (Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka 2006c.) Koska käytimme sisällönanalyysissämme teemoittelua, niin kvantifioimme esiintyvien pää- ja alateemojen lukumääriä, jotta artikkeleiden keskeisimmät asiasisällöt saadaan esitettyä myös numeraalisesti lukijalle.

Käydessämme läpi artikkeleiden sisältöjä, näkökulmia ja tuloksia, fokusoitui meille kolme tutkittavaa pääteemaa, jotka jaoimme alateemoihin. Nämä kolme pääteemaa ovat 1) ammatillisen mieskasvattajan merkitys 2) isän merkitys ja 3) kasvattajan sukupuoli ei merkitystä. Alateemojen toistuvuutta kvantifioimme, jotta saimme selville ja näkyväksi, kuinka monessa tutkimusartikkelissa käsitellään kyseistä aihetta. Liitteessä 3 on taulukossa teemoittelusta esimerkit. Artikkeleista on etsitty tekstistä kohtia, joista muodostimme pääteemat. Pääteemoista muodostimme vielä toistuvat alateemat. Aineiston analyysissä muodostuneet alateemat ovat listattuna ja kvantifioituna alla olevassa taulukossa 4.

Taulukko 4. Teemoittelu: Alateemat kvantifioituina.

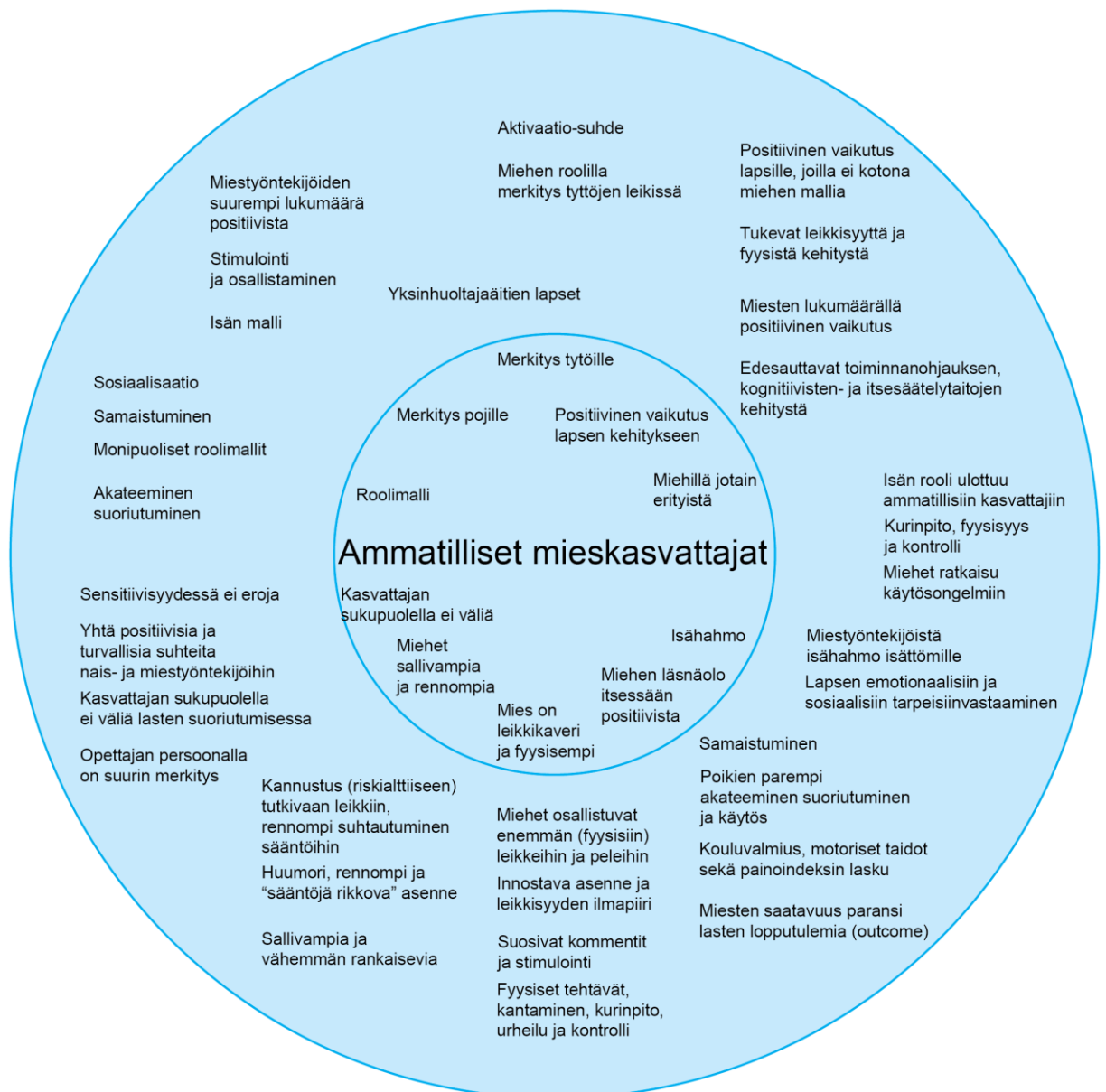
Pääteema	Alateema	Alateeman esiintyvyys aineistossa
<i>Ammatillisten mieskasvattajan merkitys</i>	Roolimalli	10
	Merkitys pojille	8
	Merkitys tytöille	5
	Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen	7
	Miestyöntekijät ovat erityisiä	5
	Isähahmo	3
	Miehen läsnäolo itsessään positiivista	5
	Miehet leikkikavereita ja fyysisempiä	9
	Miehet sallivampia ja rennompia	5
	Tutkimusaukko	10
<i>Isän merkitys</i>	Roolimalli	3
	Merkitys pojille	4
	Merkitys tytöille	4
	Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen	12
	Isät ovat erityisiä	8
	Isähahmo	2
	Isän läsnäolo itsessään positiivista	2
	Isä on leikkikaveri ja fyysisempi	7
	Isät sallivampia ja rennompia	0
	Isien osallisuus kasvatukseen	3
	Tutkimusaukko	8
<i>Kasvattajan sukupuolella ei merkitystä</i>	Ammatillisen varhaiskasvattajan sukupuolella ei väliä	5
	Vanhemman sukupuolella ei väliä	0

6 TULOKSET

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuoda esiin ajankohtaista tutkimustietoa mieskasvattajan merkityksestä varhaiskasvatusikäiselle lapselle. Pyrimme myös luomaan kuvaa aiheeseen liittyvän tutkimuskentän nykytilasta. Koska olemme käyneet artikkelit läpi aineistolähtöisesti, olemme syntetisoineet omat tulokset kuviin 4 ja 5. Alkuperäiset tutkimusten tulokset on esitelty liitteissä 1 ja 2. Kappaleissa 6.1 ja 6.2 esitellään, miten teemat on käsitelty tutkimusartikkeleissa. Nämä kappaleet jaoimme aineiston mukaan ammatillisia mieskasvattajia ja isiä käsitteleviin osioihin.

6.1 Ammatillisen mieskasvattajan merkitys

Luvuissa 6.1.1-6.1.11 esittelemme ammatillisia mieskasvattajia koskevien artikkeleiden alateemoja. Koska opinnäytetyömme pyrki aineistolähtöisyyteen, on tässä tuotu ilmi tutkimusten tulosten lisäksi myös se, miten artikkeleissa on muutenkin käsitelty näitä teemoja.

Kuva 4. Amatillisille mieskasvattajille löydetyt merkitykset synteessä.

6.1.1 Roolimalli

Bulloughin (2014) artikkelissa tuodaan esille, että pojat tarvitsevat epätoivoisesti lisää miesroolimalleja, ja että haastatellut olivat korostaneet positiivisen ja hoitavan miesroolimallin tärkeyttä. Artikkelissa tuodaan esille monien lasten todella kaipaavat miesroolimallia, ja että osalla lapsista ei ole (positiivisia) miesroolimalleja elämässään. Miestyöntekijä voi vastata lasten sosioemotionaalisiin ja kognitiivisiin tarpeisiin, joita lapset eivät muualta voi saada. Sekä naisten että miesten nähtiin kykenevän vastaamaan näihin tarpeisiin.

Bauchmülle ym. (2014) kertovat, että kirjallisuudessa on esitetty erityisesti poikien tarvitsevan tietyn tyyppistä hoivaa, jota vain miestyöntekijä voi tarjota. Myös huoli poikien kasautuneista kouluongelmista on tuonut keskustelua mieshenkilökunnan vähäisyydestä. Gørtz ym. (2018) toteavat, että miesopettajista on huomattavaa hyötyä yksinhuoltaja äitien lapsille, joilla ei kotona ole miesroolimalleja helposti saatavilla. Miestyöntekijöillä havaittiin olevan tiettyjä roolimallivaikutuksia. Brownhillin (2014) artikkelissakin kerrotaan yleisen oletuspohjaisen keskustelun mukaan poikien akateemisen motivaation, käyttäytymisen, sitoutumisen ja saavutuksien nousevan siellä missä mies työskentelee vahvana roolimallina. Van Polanen ym. 2016 kertovat, että 'gender schema theoryn' mukaan lapset voivat samaistua helpommin samaa sukupuolta oleviin kasvattajiin ja luoda heihin suhteita. Miesten kanssa pojat voivat kokea myös jotain sukupuolelleen ominaista.

Gossen (2011) artikkeli on jokseenkin yhtenevä em. artikkelien kanssa: pojilla on liian vähän miesroolimalleja niin kotona kuin koulussa. Erityisesti poikien tarvetta miehille ja heidän tuomilleen roolimalleille korostetaan Gossen (2011) ja Moreaun ja Brownhillin 2017 artikkeleissa, sillä pojat alisuoriutuvat koulussa ja miehen roolimallilla oletetaan olevan positiivisia vaikutuksia koulumenestykseen. Gossen (2011) artikkeli tekee eroa sisällössään kuitenkin siinä, että sukupuolella ei ole väliä, vaan sillä miten opettaa. Lapsilta puuttuu positiivisia roolimalleja eikä niiden tarvitse olla sidonnaisia sukupuoleen. Roolimallien moninaisuuden kannalta kuitenkin olisi hyvä, että miesten ja naisten määrä opetuslalla olisi tasapainossa.

Poikkeavia näkemyksiä tulee esiin Van Polasen ym. (2017) tutkimuksessa, jossa mies- ja naistyöntekijöiden käytöksen ja vuorovaikutuksen välillä ei löydetty eroja, eikä heillä ollut maskuliinisia sukupuolirooleja. Lapsen sosialisointiin vaikuttavat useat asiat ja miestyöntekijän läsnäolo voi mahdollisesti vaikuttaa tähän. McCormack ja Brownhill (2014) puolestaan esittävät miesroolimallin merkityksen ja luonteen perustuvan varhaiskasvatuksessa pääasiassa ulkopuolisiin oletuksiin ja odotuksiin. He kertovat, että miesroolimallien lisäämisen uskotaan usein olevan itsessään ratkaisu poikien käytösongelmiin.

Mallozzin ja Galmanin (2014) mukaan tietynlaista, yksiulotteista maskuliinisuutta edustavat miesroolimallit eivät itsessään ole ratkaisu poikien koulumenestyksellisiin ongelmiin. Vaikka Brownhillin (2014) miesroolimallit toisivat oletusti varhaiskasvatukseen mukaan paljon positiivisia piirteitä ja ominaisuuksia, saavat nämä ominaisuudet usein alkunsa lasten sijaan muiden työntekijöiden ja vanhempien tarpeista ja odotuksista heitä kohtaan. Colonesi ym. (2017) esittävät myös, ettei kasvattajan sukupuolelle ja sen tarjoamalla roolimallilla ei ole suurta eroa lapsen kiintymyskäyttäytymiseen tai 'mind-mindednessiin'.

6.1.2 Merkitys pojille

Bulloughin (2014) artikkelissa perusnäkemys on, että pojat tarvitsevat miehiä roolimalleina, ja että miesopettaja voi tuoda jotain pojille ja toimia myös isän mallina lapsille. McCormack ja Brownhill (2014) kertovat, että sukupuolirooliteorian mukaan pojat pitävät miesopettajia roolimalleinaan ja mallintavat heitä: heillä on keskenään enemmän yhteisiä piirteitä. Tätä väitettä kyseenalaistetaan tutkimuksessa.

Myös Van Polanen ym. (2016) tuovat esiin, että miesten kanssa pojat voivat kokea jotain, joka vastaa omaa sukupuolta, ja että miehet saavat aikaan lähemmän suhteen verrattuna naistyöntekijöihin. Ylimaskuliinisuus Bulloughin (2014) artikkelin mukaan voi kuitenkin olla vahingollista niin tytöille kuin pojille, joskin Van Polasen ym. (2016) mukaan miesten puute itsessään voi vaikuttaa negatiivisesti poikien vuorovaikutustaitoihin.

Huber ja Traxl (2017) tuovat tutkimuksessaan esiin, miten varhaiskasvattajatyöparien sukupuolet vaikuttivat lasten menestymiseen. Varsinkin pojille näytti olevan etua miesopettajan läsnäolosta, sen vaikuttaen poikiin stimuloivasti ja osallistavasti. Baumhülle ym. (2014) puolestaan toteavat suuremmalla mies-työntekijöiden lukumäärällä olevan positiivinen vaikutus poikien kehitykseen. Köyhät pojat hyötyvät köyhiä tyttöjä enemmän isommasta miestyöntekijöiden määrästä. Tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempaa tulosta siitä, että pojat

hyötyvät enemmän korkealaatuisesta lastenhoidosta. Henkilökunnan sekä miestyöntekijöiden lukumäärällä per lapsi on merkittävä positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen. Pojat hyötyvät suuremmasta hoitaja per lapsi osuudesta sekä miestyöntekijöiden lukumäärästä. Korkeampi hoitaja-lapsi-suhde, korkeampi miestyöntekijöiden lukumäärä ja virallinen esikouluopettajan koulutus ovat yhteydessä merkittävästi lasten koetuloksiin Tanskassa.

Toisenlaisia näkemyksiä tuotiin myös esiin. Brownhill (2014) kritisoi tutkimuksessaan väitettä siitä, että pojat tarvitsisivat autoritäärisiä, kurinpitäviä miesopettajia ja uskomusta, että pelkät miehet voisivat olla ratkaisu poikien kouluongelmiin. Moreau ja Brownhill (2017) puolestaan kritisoivat vallitsevaa 'maalaisjärkistä' oletusta siitä, että jo pelkkä miesopettajien läsnäolo parantaisi poikien käsitystä identiteetistään sekä heidän käytöstään ja koulussa pärjäämistään. Näiden lisäksi Van Polanen ym. (2017) odottivat löytävänsä tuloksia, joiden mukaan maskuliiniset miestyöntekijät olisivat sensitiivisempiä ja stimuloivampia poikia kohtaan, kun taas feminiiniset naiset tytöille. Miesten kanssakäyminen oli kuitenkin samanlaista - sekä tyttöjen että poikien kanssa. Tähän tulokseen vaikutti myös se, ettei ketään tutkimuksen miestyöntekijöistä luokiteltu sukupuolirooliltaan maskuliiniseksi. Van Polanen ym. (2017) mainitsevat myös aiemman tutkimustuloksen, jonka mukaan pojat kokevat huonompia kanssakäyntejä kuin tytöt ryhmässä, jossa työskenteli pelkkiä naisia.

6.1.3 Merkitys tytöille

Van Polanen (2016) tuo tutkimusartikkelissaan esille kaksi tutkimusta taaperoiden kiintymyssuhteesta ammatillisten hoitajien kanssa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tytöille kehittyy turvallinen suhde hoitajien kanssa useammin kuin pojille. Mies- ja naishoitajien sensitiivisyys sekä mieshoitajan stimulaatio olivat yhteydessä tyttöjen responsiivisuuteen. Tyttöjen responsiivisuus oli positiivisesti yhteydessä miestyöntekijän vuorovaikutuskäyttäytymiseen, mikä viittaa vastakkaisten sukupuolien sopivuuteen. Tutkimuksessa ilmeni, että aktiivolla käytöksellään miestyöntekijät vaikuttivat enemmän lapsiin kuin naisstyöntekijät. Alun perin isä-lapsisuhdetta kuvaava aktivaatiosuhde näyttää siis soveltuvan myös miestyöntekijöihin varhaiskasvatuksessa. Miestyöntekijöiden

sensitiivisyys ja stimulaatio olivat positiivisesti suhteessa tyttöjen aloitteellisuuden leikissä, mikä viittaa miehen roolin olevan tärkeä tekijä tyttöjen käytöksessä leikin aikana.

Myös Colonnese ym. (2017) tutkimuksessa nousee esiin, että sekä mies- että naishoitajan autonomian kunnioitus on suhteessa hoitajan "mind-mindednessiin" ja lapsen turvalliseen kiintymykseen tytöillä, muttei pojilla. Mind-mindedness tarkoittaa hoitajan kykyä virittyä lapsen mielenmaailmaan ja tunne-elämään. Moreaun ja Brownhillin (2017) artikkelissa tuodaan esille, että tytöt voivat hyötyä miehen roolimallista ja miehestä opettajana, mutta Bulloughin (2014) mukaan miehen ylimaskuliinisuus voi olla vahingollista niin tytöille kuin pojille. Van Polanen ym. (2017) kertovat tutkimukseen osallistuneiden tyttöjen saaneen ei-maskuliinisilta miestyöntekijöiltä samassa määrin huomiota, stimulointia ja sensitiivisyyttä kuin tutkimuksen pojat.

6.1.4 Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen

Gørtz ym. (2018) kirjoittavat artikkelissaan miesopettajalla olevan parantava vaikutus lasten suoriutumisessa. Vaikutukset ovat suuremmat, mitä nuorempi lapsi on sekä lapsille, joilla ei kotona ole saatavilla miehen mallia. Gørtz ym. jatkavat, sanoen että miehet tukevat leikkisyyttä, fyysistä kehitystä ja kognitiivisia taitoja. Miestyöntekijällä voi olla myös vaikutusta kouluvalmiuteen. Tutkimuksessaan Baumhülle ym. (2014) tuovat taas esiin, että suuremmalla henkilökunnan määrällä suhteessa lapsiin, miesten lukumäärällä sekä henkilökunnan ammattitaidolla olevan merkittävä positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen. Baumhüllen ym. mukaan varsinkin pojat hyötyvät suuremmasta henkilökunnan lukumäärästä suhteessa lapsilukuun sekä korkeammasta miestyöntekijöiden määrästä.

Etnisten vähemmistöjen lapset hyötyvät henkilökunnan pysyvyydestä, tukien Bowlbyn kiintymyssuhdeteoriaa. Sandseterin (2013) mukaan miestyöntekijät ovat myös sallivampia villin leikin suhteen ja heidän jännityshakuisuutensa

johtaa sallivuuteen. Miehet haastavat lapsia usein enemmän kuin naiset ja tarjoavat kokemuksia, joita naiset eivät. Näin ollen miestyöntekijät edesauttavat lasten itsesääteley- ja toiminnanohjaustaitoja, jatkaa Sandseter.

Van Polanen ym. (2017) rinnastavat jossain määrin isän ja miestyöntekijän rooleja stimuloivimpina, seikkailullisuutta ja leikkisyyttä suosivina, mutta samalla hoitavina ja kasvattavina lapselle. He jatkavat sanoen, että miestyöntekijöiden on löydetty tarjoavan lapselle myös tyyppillisesti isää enemmän sensitiivisyyttä ja herkkyyttä, sillä ne ovat tarpeellisia piirteitä kaikilla hoitoalalla työskentelevillä miehillä ja naisilla. Van Polanen ym. (2016) esittävät kuitenkin toisessa tutkimuksessa sekä tytöt että pojat kiintyvät mies- ja naishoitajiin turvallisesti. He jatkavat, että tyttöjen responsiivisuus oli positiivisesti suhteessa mieshoitajan vuorovaikutukseen ja pojilla yhteys löydettiin poikien aloitteellisuuden ja mieshoitajan sensitiivisyyden välillä, siitä huolimatta sekä mies- että naishoitajat kykenivät luomaan turvallisen suhteen lasten kanssa.

McCormackin ja Brownhillin (2014) mukaan poikien heikon suoriutumisen, käytösongelmien ja negatiivisen suhtautumisen kouluun uskotaan yleisesti johtuvan varhaiskasvatuksen ja peruskoulun naisvaltaisuudesta ja naisistumisesta. Heidän mukaansa monet uskovat pelkän miesten lisäämisen tuovan ratkaisun poikien ongelmiin positiivisten roolimallien kautta. Brownhill (2014) tukee tätä näkemystä esittäen, että vallitseva oletus on, että miehiä tulisi lisätä varhaiskasvatukseen kehityksessä taaksejäävien poikien tukemiseksi, vaikei tämä itsessään ole riittävä ratkaisu.

6.1.5 Miehillä jotain erityistä

Gossen (2011) mukaan miehet nähdään (jopa maagisena) ratkaisuna lasten käytösongelmiin. Varsinkin isättömille lapsille miesopettaja voisi toimia hyvänä roolimallina ja näyttää positiivista miesmallia. Hän lisää vielä, että joidenkin kulttuuristen perinteiden vuoksi miesopettajat saattavat saada osakseen suurempaa kunnioitusta. Huber ja Traxl (2017) esittävät, että miesten harvinaisuus tekee heistä 'erityisiä' ja 'eksoottisia' alalla, mikä aiheuttaa sen, että lapset ovat heistä erityisen kiinnostuneita. Van Polanen ym. (2017) kertovat isän

uniikin roolin ulottuvan osittain myös ammatillisiin mieskasvattajiin, mikä näkyy yhteisinä piirteinä, kuten suurena määränä kehuja, fyysisenä hellyytenä ja leikkiin osallistumisena.

Mallozzin ja Galmanin (2014) tutkimuksessa haastateltava kuvasi hoivatyötä tekevän miehen omaavan monien mielestä erityisominaisuuksia naisten ollessa vain tavallisia työntekijöitä. Malozzi ja Galman kertovat, että miehet ajatellaan usein spesialisteiksi kurissa, fyysisyydessä ja kontrollissa. Vaikka miesopettajat työskentelevät samoissa tiloissa, samoilla työnimikkeillä, niin silti heidät mielletään 'joksikin muuksi': mies on "äärimmäinen suojelija", kurinpitäjä, "oppilaskuiskaaja" tai "näennäishallinnoija", mutta ei hoivaaja. Moreaun ja Brownhillin (2017) artikkelissa kerrotaan myös, miten miehet nähdään harvinaisuutensa takia "kultapölynä" sekä usein itsessään ratkaisuna poikien menestyksellisiin ongelmiin.

6.1.6 Isähahmo

Huberin ja Traxlin (2017) artikkelin mukaan perinteisen roolijärjestelyjen hajottamiseksi miehiä on haluttu lisätä kasvatusalalle luomaan moninaisemman työyhteisön ja tuomaan moninaisempia rooleja lapsille. Toiveena olisi saada myös isähahmo niille lapsille, joiden perheissä isää ei ole tai isän läsnäoloa ei juuri ole. Gossen (2011) tutkimuksessa haastateltava kertoo, että lapset, joilla ei ole isähahmoa haluavat tuntea opettajan henkilökohtaisemmin kuin muut lapset. Gosse esittää myös näkemyksen, että miestyöntekijä voi tarjota jonkinlaista isähahmoa, ja että tämä vastaa lasten emotionaalisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin. Bullough (2014) taas kertoo, miten jotkut miestyöntekijät haluaisivat mieluummin toimia vain hyvinä kasvattajina, eivätkä tahtoisi olla lapsille miehen roolimalleja tai isän korvikkeita. Silti jotkut työntekijät hyväksyvät annetun roolin tiedostaen, että monelta lapselta puuttuu elämästään muut positiiviset miehen mallit.

6.1.7 Miehen läsnäolo itsessään positiivista

Huber ja Traxl (2017) kertovat poikien hakeutuvan miesten seuraan sekä nauttivan siitä suuresti, sillä miesten harvinaisuus alalla (ja mahdollisesti myös

kotioloissa) tekee jo heidän läsnäolostaan erikoista ja mieluisaa. Tutkijat päättelivät, että pojilla on perustarve kanssakäyntiin ja samaistumiseen oman sukupuolensa edustajien kanssa. Samaistuminen esiintyy myös Brownhillin (2014) tutkimusartikkelissa, jossa tuodaan esiin, että miestyöntekijöiden määrällisesti suuremman läsnäolon mielletään parantavan poikien akateemista suoriutumista. Tätä selitettiin sillä, että miehet kykenevät suunnittelemaan opituntien sisällön poikien kiinnostuksen kohteista ja mieltymyksistä käsin. Miesopettajista on ajateltu olevan hyötyä pojille, joilla ei ole läsnä olevaa isää. Näiden poikien ajatellaan sen vuoksi olevan heikommassa asemassa, ja näin ollen yleisen näkemyksen mukaan poikien akateeminen motivaatio, käyttäytyminen, sitoutuminen ja saavutukset paranisivat siellä missä mies työskentelee vahvana roolimallina, jatkaa Brownhill.

Gørtz ym. (2018) tuovat esiin kirjallisuutta, jonka mukaan miestyöntekijöiden läsnäolo parantaa työympäristöä ja he toimivat lapsille roolimalleina. Erään tulevan tutkimuksen mukaan miestyöntekijän saatavuus parantaa lastenlääkärin arvioimana lasten kouluvalmiutta, motorisia taitoja, painoindeksin laskua ja yli-painosuuden vähenemistä sekä tytöillä että pojilla. Hyödyt olivat suurempia lapsilla, joilla ei ollut miesroolimalleja saatavilla kotona. Ylipäättään löydöksenä oli, että miesopettajien saatavuus paransi lasten lopputulemia (outcome). Hyödyt ovat suurempia pojille, joilla ei ollut aikaisemmin miesopettajia, kun taas tytöillä tilanne oli päinvastainen.

Bullough (2014) kertoo yleisestä näkemyksestä, jonka mukaan jo pelkkä miesopettajan läsnäolo olisi lapsille hyväksi. Hän kertoo kuitenkin myös yhä useamman tutkimuksen osoittavan tietynlaisen ylimaskuliinisuuden olevan jopa haitallista tytöille ja pojille. Myös Malozzin ja Galmanin (2014) tutkimuksessa esiintyy ajatus, että opettajan miehisyys antaa hänelle pääsyn ns. Automaattisiin sosiaalisiin pääomiin, jotka eivät ole naistryöntekijöiden saatavilla.

6.1.8 Mies on leikkikaveri ja fyysisempi

Sandseterin (2013) tutkimusartikkelissa esiin tulee, että miestyöntekijät olivat sallivampia riskialttiin leikin suhteen sekä halukkaampia ottamaan itsekin riskejä osallistuen fyysiseen leikkiin ja peliin. Gørtz ym. (2018) toteavat miestyöntekijöiden olevan naisia kiinnostuneempia ja osallistuvampia fyysiseen leikkiin, jonka on todettu linkittyvän positiivisesti kognitiivisten taitojen kehittymiseen. Kuitenkin Bulloughin (2014) artikkelin mukaan miehet ovat tiukempia sääntöjen kanssa, mutta esiin nousee myös se, että miehet osallistuvat enemmän fyysiseen ja rajuun leikkiin lasten kanssa. Miehet käyttävät naisia enemmän huumoria. Huumorista ja sallivuudesta puhuu myös Gosse (2011), jonka tutkimuksessa monet pojat voivat olla syrjässä aktiivisen, humoristisen ja sallivan opetustyylin hyödyistä. Miesten työskentelyssä on leikkisyyden ja innostavuuden ilmapiiriä, jollaista haastateltava ei nähnyt useimpien naiskollegoiden kohdalla.

Huber ja Traxl (2017) havaitsivat poikien hakevan miestyöntekijöiltä enemmän huomiota ja fyysistä kontaktia, kuin naistryöntekijöiltä. Van Polasen ym. (2017) artikkelin mukaan miestyöntekijöiden koettiin antavan lapsille enemmän suosiavia kommentteja ja osoittavan enemmän fyysistä kiintymystä. Miestyöntekijät voivat olla isän lailla vähemmän sensitiivisiä ja responsiivisiä, toisin kuin naiset. Miestyöntekijät stimuloivat lapsia enemmän tutkimaan ja leikkimään. Van Polasen ym. (2016) artikkelissa miesten sensitiivisyys ja stimulointi osoittautui tytöille korostuneen tärkeäksi leikin aikana.

Mallozzin ym. (2014) tutkimuksessa haastateltavat muodostavat miehet specialisteiksi kurinpidossa, fyysisyydessä sekä kontrollissa. Eräälle vastaajista oli muodostunut roolit kurinpitäjänä sekä luottohenkilönä työtehtävissä. Nämä roolit oltiin hänelle "määrätty" hänen voimakkaan olemuksensa ja fyysisyytensä kautta. Samankaltaista "annettua" tai "määrättyä" miehen roolia tuovat esiin myös Moreau ja Brownhill (2017) tutkimuksessaan, jossa haastateltava kuvaa, kun miespuolinen opettaa esimerkiksi liikuntaa, niin erityisesti pojat pi-

tävät häntä 'sporttityyppinä' ja roolimallina. Miesopettajat jaetaan usein maskuliinisiin työtehtäviin kuten urheilutapahtumien järjestämiseen sekä painavien tavaroiden nostamiseen, kun taas naiset jaetaan hoivaavimpiin rooleihin.

6.1.9 Miehet sallivampia ja rennompia

Merkittävä Huberin ja Traxlin (2017) löytämä ero mies- ja naistyöntekijöiden välillä oli se, että miehet suhtautuivat huomattavasti sallivammin ja rennommin joidenkin sääntöjen noudattamiseen. Myös Van Polasen ym. (2017) artikkelissa miesten kerrotaan olevan sallivampia ja vähemmän rankaisevia. Riskialttiiseen leikkiin suhtautuminen tulee esiin Sandseterin (2013) saamista tuloksissa, joiden perusteella, vastanneet miestyöntekijät olivat jännityshakuisempia. Tämä johti siihen, että he suhtautuivat naisia sallivammin riskialttiiseen leikkiin. Myös Bulloughin (2014) artikkelissa miestyöntekijät kertovat olevansa sallivampia ja antavat lasten liikkua vapaasti, tutkia, juosta ja rellestää.

Gossen (2011) tutkimuksessa haastateltavan vastauksessa kävi ilmi, että yksi miehelle luonteenomainen piirre opetuksessa on rikkoa sääntöjä ja sitä kautta antaa oppilaille mahdollisuuden laajentaa (oppimisen) rajoja (push the limits). Vastauksissa tuli esiin myös, että miehet omaavat rennomman asenteen ja sisällyttävät enemmän huumoria heidän opetustyyliihinsä.

6.1.10 Tutkimusaukko

Käyttäytymisen tutkimukseen liittyvää tutkimusaukkoa tuovat esille sekä Ferreira ym. (2016) että Van Polasen ym. (2017). Ferreira ym. (2016) ehdottavat, että lasten prososiaalista käyttäytymistä voisi jatkossa tutkia pitkittäistutkimuksena ja heterogeenisemmällä otosryhmällä. Vanhempien ja lapsen välisen suhteen laadun vaikutus lapsen sosiaalisten taitojen kehittymiseen on aihe, jota ei ole tutkittu paljoa. Van Polasen ym. (2017) mukaan useimmat tutkimukset keskittyvät asenteisiin miehiä kohtaan, heidän säilyttämiseensä ja palkkaamiseen, mutta edelleenkin ei tiedetä paljon mies- ja naishoitajien sukupuolikäyttäytymisen vaikutuksista poikien ja tyttöjen välillä. Mielenkiintoista olisi myös selvittää, miten nais- ja miestyöntekijöiden maskuliininen käyttäytyminen

vaikuttaa lapsiin verrattuna feminiiniseen ja androgyynimäiseen käyttäytymiseen.

Sensitiivisyyteen ja kiintymysmekanismeihin tutkimusartikkeleissaan viittaavat McCormack & Brownhill (2014) ja Colonnaesi ym. (2017). McCormack & Brownhill (2014) mainitsevat lisätutkimustarpeen, jotta miesopettajien näkemyksistä, sensitiivisyydestä ja arvostuksista sukupuolikosymyksiin saataisiin parempaa selvyyttä. Colonnaesi ym. (2017) kommentoivat, että 'mind-minded'-puheen laatua ja määrää tulisi tutkia sekä kvantitatiivisesti että kvalitatiivisesti. Tutkijat kehottavat myös toistamaan heidän tutkimustaan ja selvittämään mahdollisia eroavaisuuksia kiintymysmekanismeissa. Lisäksi tutkimus tulisi myös toistaa suuremmalla otannalla.

Gosse (2011) kertoo lisätutkimukselle olevan tarvetta, jotta moninaisuuden ideologia saisi (lisä)tutkimusta perustakseen. Tämä toivottavasti johtaa moninaisten ja vähemmistöön kuuluvien mies- ja naisopettajien palkkaukseen ja säilyttämiseen työkentällä. Gosse (2011) viittaa aikaisempaan tutkimustulokseen, jonka mukaan lapset, joilla on isähahmo, olivat vähemmän masentuneita ja aggressiivisia. Hän ehdottaa, että pitkittäis- ja monimuuttujatutkimuksia tarvitaan - laajasti maalaisjärkenä ja yleistietona pidettyyn - miesopettajien lisäämisen tarpeen perustaksi. Bauchmüller ym. (2014) kertovat artikkelissa pitkittäistutkimukselle lasten hoidon vaikutuksista olevan tarvetta. Etenkin hoidon laatua ja sen vaikutuksia (heikommassa asemassa olevien) lasten kasvuun (outcome) olisi tutkittava.

Tutkimustiedon puutetta esiintyy myös kasvattajan sukupuolen vaikutusten tutkimisessa. Van Polanen ym. (2016) kertovat, että kasvattajien sukupuolen vaikutusta tulisi tutkia lisää erityyppisissä ryhmä-, ruokailu- ja ulkoilutilanteissa. Tutkijoiden mielestä aiheutta tulisi tutkia vielä laajemmalla otannalla, keskittyen myös pedagogiseen sisältöön ja laatuun. Tutkijat mainitsevat myös aiemman tutkimustuloksen, jossa löydettiin poikien kokevan tyttöjä huonompia kanssakäyntejä ryhmässä, jossa työskenteli pelkkiä naisia. Kyseinen aihe vaatii vielä lisätutkimusta. Huber ja Traxl (2017) mainitsevat, että mies- ja naistyöntekijöiden välisten pedagogisten erojen ja yhtäläisyyksien vaikutuksia

tulisi jatkossa tutkia pitkittäistutkimuksena tarkempien tulosten saavuttamiseksi. He myös kertovat, että lasten näkökulmaa mieskasvattajiin ei ole tähän mennessä tutkittu lähes lainkaan.

Moreau & Brownhill (2017) mainitsevat, että vaikka (mies)roolimalleista on runsaasti tutkimusta, on vain harva tutkimus keskittynyt siihen, kuinka opettajat itse mieltävät roolimallidiskurssin. Roolimalli-diskurssitutkimuksen, empiirisen (tutkimus)tiedon ja todisteiden puute päätöntekijöiden keskuudessa suhteessa yleisiin oletuksiin on yllättävää. Brownhillin (2014) artikkelissa mainitaan useampi tutkimusaukko, jotka liittyvät miesroolimallien epäselvyyteen. Lasten näkökulmaa ole voitu riittävästi selvittää, koska lapset eivät osaa tuoda ilmi komplekseja aiheita.

6.1.11 Kasvattajan sukupuoli ei väliä

Van Polanen ym. (2017) tutkimuksessa mies- ja naistyöntekijöiden välillä ei ollut eroja huomioinnissa, sensitiivisyydessä tai haastavissa vuorovaikutustilanteissa. He myös tuovat esille aiempia tutkimuksia, joiden kanssa heidän tuloksensa olivat samanlaisia. Van Polanen ym. (2016) kertovat heidän tutkimuksensa osoittaneen, että tytöt ja pojat kykenevät muodostamaan yhtä positiivisia sekä turvallisia suhteita ja kanssakäyntejä mies- ja naistyöntekijöiden kanssa. Vuorovaikutuksen ja sensitiivisyyden nostavat esille myös Colonesi ym. (2017). He kertovat saaneensa tuloksia, jotka osoittavat mies- ja naistyöntekijöiden omaavan samanlaiset valmiudet lapsen sensitiiviseen kohtaamiseen, eli ns. "mind-mindednessiin".

Moreau ja Brownhill (2017) tuovat esille tutkimuksessaan, että opettajan sukupuoli ei ole väliä lasten suoriutumisessa. Sama asia nousee esille McCormackin ja Brownhillin (2014) tutkimuksessa, jossa he tuovat kriittisyyttä esille, esittäen tutkimuksia, joiden mukaan merkittävää näyttöä miesopettajien vaikutuksista oppilaiden koulumenestykseen ei ole. Lisäksi he mainitsevat tutkimuksen, jonka pääargumentiksi oli muodostunut "opettajan persoonalla on eniten väliä", sillä lapset ovat kiinnostuneempia hänestä ihmisenä kuin opettajana.

6.2 Isän merkitys

Lukuihin 7.2.1–7.2.10 on koottu isiä käsittelevien tutkimusten alateemoja. Koska opinnäytetyömme pyrki aineistolähtöisyyteen, on tässä tuotu ilmi tutkimusten tulosten lisäksi myös se, miten artikkeleissa on muutenkin käsitelty näitä teemoja.

Kuva 5. Isille löydetty merkitykset synteessä.

6.2.1 Roolimalli

Bocknekin ym. (2017) mukaan kirjallisuus on osoittanut, että köyhissä tai vähätuloisissa perheissä on suurempi riski, että isän roolimallittaminen jää vähäiseksi. Nykytutkimus on kuitenkin osoittanut, että vähätuloisissa perheissä

isät saattavat olla enemmän osallisia lasten elämässä kuin aiemmin on ajateltu. Colonesi ym. (2017) mainitsevat myös miesroolimallien puutteen ja poikien vähemmän positiivisten suhteiden naishoitajiin nostavan esille mieshoitajan tärkeyttä lastenhoidossa sekä korostavan heidän merkitystään ”kiintymyshahmona” erityisesti pojille. Van Polanen ym. (2016) kuvaavat saman asian siten, että kirjallisuudessa on esitetty huolta sopivista sukupuoliroolimalleista pojille lastenhoidossa. Tästä syystä voidaan ajatella pojilla olevan vähemmän mahdollisuuksia rakentaa läheisiä suhteita ammatillisten kasvattajien kanssa, joista suurin osa on naisia. Bullough (2014) kertoo tutkimuksessaan miestyöntekijästä, joka ei haluaisi olla isähahmo oppilailleen, mutta tiedostaa olevansa joillekin (varsinkin isättömille lapsille) isän kaltainen roolimalli.

6.2.2 Merkitys pojille ja tytöille

Tutkiessamme isän merkityksiä erikseen tytöille ja pojille selvisi meille, että nämä merkitykset ovat molemmille laajalti samat. Vain muutamia eroavaisuuksia löytyi. Van Polanen ym. (2016) tuovat esiin isä–lapsi-aktivaatiosuhteen, jonka kautta isät auttavat täyttämään lasten stimulaation tarpeen ja ylittämään rajoja. Isät auttavat lapsia ottamaan riskejä uusissa ja vieraisissa tilanteissa, mikä auttaa turvallisen kiintymyssuhteen muodostumisessa. Van Polanen ym. (2017) mukaan isillä on myös tapana aktiivisesti osallistua ja aloittaa leikki poikien kanssa sekä opettaa lapsia pitämään puoliaan rohkaisten ottamaan riskejä. Heidän mukaansa isät aktivoivat poikia enemmän kuin tyttöjä.

Paquetten ja Dumontin (2013) saamat tulokset tukevat muita löydöksiä ja näyttivät isien aktivoivan erityisesti poikia ja osallistuvan poikien kanssa useammin fyysisempiin leikkeihin. Tämän lisäksi isien todettiin antavan tytöille huomattavasti enemmän emotionaalista tukea sekä hieman enemmän perushoivaa ja huolenpitoa kuin pojille. Fernandes ym. (2018) mainitsevat myös isän tarjoavan lapselle turvaa, jota lapset luonnostaan hakevat isältä eivätkä niinkään äidiltä.

6.2.3 Positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen

Bocknek ym. (2017) mainitsevat tutkimustulosten osoittavan säännöllisen aktiivisen sekä fyysisen leikin isien ja nuorten lasten välillä parantavan lasten kehitystuloksia. Jotkin tutkimukset ovat osoittaneet, että äidit ja isät voivat osallistua samanlaisiin vanhemmuusprosesseihin, jotka ovat ylipäättään tärkeitä erityisesti lasten kognitiivisessa kehityksessä. Löydökset osoittavat, että emotionaalisesti reaktiiviset lapset voivat hyötyä eniten aktiivisesta leikistä isän kanssa ja tämä saattaa olla positiivisesti suhteessa lasten kehitykseen. Emotionaalisesti reaktiiviset lapset saavat harjoitusta kiihtymystiloista ja niistä palautumisesta fyysisissä isä-lapsileikeissä, minkä kautta lapsille kehittyy entistä parempi emotionaalinen sietokyky.

Majdandžicin ym. (2018) mukaan isien kasvatustyyli, joka haastaa lapsia ylittämään omia rajojaan, osallistumaan vauhdikkaampiin leikkeihin ja peleihin ja esiintymiseen, saa aikaan positiivisia vaikutuksia lapsen sosioemotionaalisille taidoille ja vähentää lasten ahdistuneisuutta. Meuwissenin ja Englundin (2016) artikkelissa kerrotaan, että isällä on merkitystä lasten kognitiiviseen kehitykseen ja toiminnanohjaukseen, ja että riehakas leikki, jossa isä toimii fasilitaattorina auttaa kehittämään itsesäätelytaitoja. Toiminnanohjauksen tuovat esille myös Meuwissen ja Carlson (2015), jotka kertovat isien olevan tärkeässä roolissa lasten toiminnanohjauksen (mm. itsehillintä, työmuisti, psykologinen joustavuus) kehittämisessä.

Van Polanen ym. (2016) tuovat esiin isä-lapsi-aktivaatiosuhteen, jonka kautta isät auttavat täyttämään lasten stimulaation tarpeen ja ylittämään rajoja. Isät myös auttavat lapsia ottamaan riskejä uusissa ja vieraisissa tilanteissa, mikä auttaa turvallisen kiintymyssuhteen muodostumisessa. Paquette ja Dumont (2013) tuovat esiin, että isien mahdollistamissa uusissa tilanteissa, luovissa ja epätavanomaisissa leikeissä lasten on opittava reagoimaan oikealla tavalla. Isät saavat lapsissa aikaan riskinottamista, aloitteellisuutta ei-tutuissa tilanteissa, tutkimista, vaikeuksien ylittämistä, rohkaistumista tuntemattomien ihmisten seurassa ja itsensä puolustamisen kehitystä.

Van Polanen ym. (2017) kertovat, että isillä on myös ainutlaatuinen rooli lapsen autonomian ja sosiaalisten taitojen kehittämisessä sekä avoimuudessa ulkomaailmaa kohtaan. Isät ikään kuin auttavat lapsia laajentamaan maailmaa ulospäin, kun taas äidit tarjoavat turvallisuutta lapsen sisäisessä maailmassa. Ferreiran ym. (2016) löydösten mukaan lasten laadukas suhde isiin ja kasvatustammattilaisiin vaikuttavat positiivisesti lapsen prososiaaliseen käyttäytymiseen.

Jacksonin ym. (2016) saamat tulokset osoittavat, että synnytyksen aikoihin puuttunut isä voi saada lapsessa aikaan diagnooseja liittyen mm. oppimiseen, keskittymiseen, kielen/puheen kehitykseen neljänteen ikävuoteen mennessä. Tutkimuksen mukaan isän osallistumisella on uniikki vaikutus lapsen hyvinvointiin syntymästä lähtien. Choin ym. (2018) mukaan isillä, asuivat he sitten lasten kanssa tai eivät, on erityinen merkitys epäedullisessa asemassa oleville lapsille. Nämä epäedullisessa asemassa olevat yksinhuoltajaäitien lapset Choin ym. (2018) artikkelin mukaan kohtaavat todennäköisesti köyhyyttä ja sosioemotionaalisia ongelmia. Isien osallisuus vähensi lapsen käytösongelmia. Fernandes ym. (2018) mainitsevat isän tarjoavan lapselle turvaa, jota lapset luonnostaan hakevat isältä eikä niinkään äidiltä. Reynolds ym. (2018) esittävät sekä äitien että isien kielenkäytön ja vuorovaikutustyylin vaikuttavan positiivisesti lapsen sanastoon ja akateemisiin taitoihin.

6.2.4 Isillä jotain erityistä

Ferreira ym. (2016) mainitsevat viimeaikaisten tutkimusten tuovan esille, että äitien ja isien tunneilmausten, käytöksen ja heidän antamien mallien erot vaikuttavat eri tavoin lapsen prososiaaliseen käyttäytymiseen. Isä-lapsisuhde oli suoraan yhteydessä lapsen prososiaaliseen käytökseen eri tavalla kuin äitien. Isillä on taipumus kannustaa lasta fyysisesti stimuloiviin ja ennalta-arvaamattomiin leikkeihin. Meuwissenin ja Englundin (2016) mukaan voidaan todeta, että isähahmoille ominainen piirre on mahdollistaa lapsille korkeaenergistä, yllättävää leikkiä. Isä-lapsisuhteessa syntyy paljon tilanteita, jotka kehittävät lapsen itsehillintää ja toiminnanohjausta.

Myös Meuwissen ja Carlson (2015) kertovat löytämiensä tulosten vahvistavan hypoteesia, jonka mukaan isät vaikuttavat merkittävästi lasten toiminnanohjauksen kehittymiseen. He kertovat, että isät tarjoavat lapsille rikastuttavia kokemuksia, joita he eivät kokisi äitiensä kanssa. Majdandžicin ym. (2018) mukaan isillä ja äideillä on omat uniikit roolinsa, jotka toimivat suhteessa toisiinsa. Isä on tutkijoiden mukaan yleensä se vanhempi, joka haastaa lasta enemmän ylittämään itsensä.

Van Polanen ym. (2016) tuovat esiin isä–lapsi-aktivaatiosuhteen, jonka kautta isät auttavat täyttämään lasten stimulaation tarpeen ja ylittämään rajoja. Isät myös auttavat lapsia ottamaan riskejä uusissa ja vieraissa tilanteissa, mikä auttaa turvallisen kiintymyssuhteen muodostumisessa. Aktivaation tuovat esille myös Paquette ja Dumont (2013) tutkimustuloksissaan, jotka tukevat näkemyksiä siitä että, isät aktivoivat poikia eniten. Etenkin isät pystyvät vahvistamaan ja hillitsemään lasten synnynnäisiä piirteitä. Choin ym. (2018) mukaan isien läsnäolo vähentää lasten käytösongelmia riippumatta siitä ovatko he naimisissa tai asuvatko he lastensa kanssa. Jacksonin ym. (2016) tutkimuksen mukaan isän osallisuudella lapsen syntymän ja syntymän jälkeisenä aikana voi olla uniikki vaikutus lapsen hyvinvointiin.

6.2.5 Isähahmo

Meuwissenin ja Englundin (2016) artikkelissa kerrotaan, miten lapset hyötyvät useamman hoitajan/kasvattajan läsnäolosta. Eri kasvatustavat ja eri kasvattajien erilaiset säännöt ja käytännöt vaativat lapsilta sopeutuvuutta ja antavat erilaista stimulaatiota. Tutkijoiden mukaan olisi siis tärkeä huomioida myös muiden kasvatukseen osallistuvien ihmisten, kuten isähahmojen vaikutusta lapsen kehitykseen. Bocknek ym. (2017) tutkimuksessa äitejä pyydettiin tunnistamaan sekä biologinen isä että isähahmo, jos biologinen isä ei asunut äidin kanssa. Lapsen isähahmoksi nimetyn miehen täytyi olla vähintään 9kk ajan mukana lapsen elämässä

6.2.6 Isän läsnäolo itsessään positiivista

Bocknekin ym. (2017) artikkelin tutkimustiedon mukaan isän pysyvän läsnäolon ja vanhemmuuden laadun välillä on merkittävä yhteys lapsen kehitykseen varhaislapsuudessa, etenkin itsesääätelytaitojen kehityksessä. Jacksonin ym. (2016) artikkelin mukaan ei pystytty todistamaan, että isän läsnäolon puute ennen synnytystä tai synnytyksen jälkeisenä aikana lisäisi lasten riskiä saada jokin kehityksellinen diagnoosi ennen ikävuotta neljä. Kuitenkin lapsilla, joiden isä ei ollut mukana synnytyksessä, oli suurempi riski altistua useille kehityksellisille häiriöille.

6.2.7 Isä on leikkikaveri ja fyysisempi

Majdandžicin ym. (2018) mukaan äitien toiminta on hoivaavasti ja rauhoittavasti orientoitunutta, kun taas isien toiminta on leikkiorientoitunutta ja jännittävää. Isien fyysinen ja sanallinen lapsen rohkaiseminen, vähentää lapsen ahdistuneisuutta, esimerkiksi Rough-and-Tumble -leikeissä, kannustamisessa, fyysisissä tai sosiaalisissa haasteissa. Isien jännittävää ja arvaamatonta leikkiä, äidin hoivaa ja leikkiorientoituneisuutta tuovat esille myös Ferreiran ym. (2016) tutkimus, jonka mukaan äidit ovat leikissä sanallisempia ja ohjaavampia, kun taas isät osallistuvat arvaamattomaan leikkiin fyysisemmin ja stimuloiden. Äidit käyttävät useimmiten aikaa hoivaan, ohjaukseen ja kotitöihin, kun taas isät käyttävät suuren osan ajasta leikkiaktiviteetteihin. Paquetten ja Dumontin (2013) artikkelissa isien kerrotaan yllyttävän lapsia ja ottavan osaa fyysiseen leikkiin äitejä enemmän.

Meuwissen ja Carlsonin (2015) artikkelissa tuodaan esille, että isät ovat leikkikavereita ja äidit hoivanantajia. Isien leikki on usein fyysisempää, leikit/pelit energisempiä, tilannetta horjuttavampia, omaperäisempiä ja arvaamattomampia, kun taas äitien leikki sisältää visuaalista stimulaatiota ja ennustettavia toimintoja. Myös Van Polanen ym. (2017) kertovat sekä isien, että miespuolisten ammattilaiskasvattajien omaavan fyysisemmän kanssakäyntisuhteen lasten kanssa. He osallistuvat usein leikkiin, motivoimalla ja haastamalla lasta ylittämään itsensä. Isät kannustavat varsinkin poikia leikkiin ja riskienottoon. Meuwissenin ja Englundin (2016) mukaan voidaan todeta, että isähahmoille

ominainen piirre on tarjota lapsille korkeaenergistä, yllättävää leikkiä, jonka kautta lapsi oppii itsehillintää ja toiminnanohjausta. Bocknek ym. (2017) kertovat tulostensa tukevan aiempia näkemyksiä siitä, että isä-lapsisuhteessa tapahtuva fyysinen leikki tukee lapsen itsesäätelytaitoja.

6.2.8 Miehet sallivampia ja rennompia

Ammatillisia mieskasvattajia oli luonnehdittu sallivammiksi ja rennommiksi, mutta samankaltaisia mainintoja, joissa isille olisi annettu samanlaista merkitystä, ei noussut esiin.

6.2.9 Tutkimusaukko

Tutkimusaukoista on selkeästi nähtävissä, että isien osallisuudesta lasten elämässä on vielä verrattain vähän tietoa ja tutkimusta. Paquette ja Dumont (2013) tuovat esille, että tutkimustietoa isä-lapsisuhteesta on vähän etenkin pienten lasten kohdalla. Meuwissen ja Carlson (2015) kommentoivat, ettei aiempaa tutkimusta lasten toiminnanohjauksen ja isien autonomian tukemisen välillä ole, ja että heidän tutkimuksensa päätarkoitus olikin tämän tutkimusaukon täyttäminen. Lisäksi he tuovat esille isien (näkökulmien) mukaan ottamisen tärkeyttä tutkimuksessa. Fernandes ym. (2018) myös mainitsevat isiin liittyvän kiintymyssuhdetutkimuksen olevan reilusti äiti-lapsikiintymyssuhdetta koskevaa tutkimusta jäljessä.

Bocknek ym. (2017) puolestaan täyttävät tutkimusaukkoa aiheesta isien leikin ja lasten kehityksen välillä. Kirjallisuus ja tutkimus on myös keskittynyt laajasti äiti-lapsisuhteen tutkimiseen. Äidit ovat myös aikaisemmissa tutkimuksissa vastanneet isien puolesta, joten tutkimuksen erityinen vahvuus on se, että isät ovat itse olleet osallisina tutkimuksessa. Reynolds ym. (2018) mainitsevat, että vaikka isät ovat lasten kanssa keskustellessaan äitejä haastavampia kyssellessään enemmän, aihe on silti vielä laajalti tutkimaton. Jackson ym. (2016) mainitsevat tutkimuksensa lopussa, että isän läsnäolon positiivisia vaikutuksia lapsen syntymän aikoihin pitäisi jatkotutkimuksissa tutkia vielä eri kehityksen osa-alueiden kannalta ja yrittää selvittää syitä ilmiölle.

Tutkimusaukoissa tuotiin esille tarvetta kokonaisvaltaisemmille tutkimuksille, joissa molemmat vanhemmat olisivat tarkastelun kohteena ja tarkastelukohderyhmät olisivat kulttuurisesti monimuotoisempia. Majdandžićin ym. (2018) mukaan ei-kokeellinen malli estää saamasta vahvaa kausaalista päätelmää lasten ahdistuneisuuden ja vanhempien haastavan käyttäytymisen (challenging parenting behaviour) välillä. Toisekseen heidän tutkimuksessaan kohderyhmänä oli ollut valkoiset hyvinkoulutetut henkilöt. Siksi muiden kulttuuritaustaisten henkilöiden tutkiminen voisi olla tarpeen, sillä kulttuureissa on eroja. Meuwissenin ja Englundin (2016) kertovat, että vaikka tutkimukset selvästi osoittavat, että tietynlainen äitikäyttäytyminen ennakoii lapsen toiminnanohjauksen keskiluokkaisissa perheissä, on meillä vähemmän tietoa vanhemman käyttäytymisestä riskiperheissä. Vaikka miesten tärkeyttä lasten elämässä on tunnustettu, on olemassa vasta vähän tietoa isähahmojen vaikutuksista lasten kehitykselle toiminnanohjauksen näkökulmasta.

6.2.10 Isien osallisuus

Bullough (2014) kertoo tutkimukseen osallistuneen päiväkodin miestyöntekijän tunteneen velvollisuutta saada isiä osallistumaan aktiivisemmin lapsensa kasvatukseen, sillä hän sekä hänen kollegansa kokivat lasten hyötyvän siitä. Ferreiran ym. (2016) tutkimuksen mukaan isän osallisuus lapsen elämään vaikuttaa lapsen prososiaalisen käytöksen kehittymiseen. Lapsen kehityksellistä merkitystä tuovat esille myös Bocknek ym. (2017), joiden artikkelin tutkimustiedon mukaan isän osallisuuden ja vanhemmuuden laadun välillä on merkittävä yhteys lapsen kehitykseen varhaislapsuudessa, etenkin itsesäätelyssä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aineiston hajanaisuuden vuoksi oli yksimielisiä johtopäätöksiä vaikea tehdä. Aineiston tutkimuksissa oli saatu erilaisia tuloksia, joihin vaikuttivat tutkimusten erilaiset tutkimusmenetelmät, tutkimuskysymykset, tutkimuksen ympäristöt, kohdemaat ja ympäröivät kulttuurit. Yhtenäisiä näkemyksiä löytyi kuitenkin paljon, ja näistä toistuvista havainnoista voidaan tehdä johtopäätöksiä. Näissä johtopäätöksissä vaikutti myös aineistolähtöisyys ja tekemämme synteesi esiintyneistä teemoista.

Tutkimusten perusteella lapset hyötyvät miehistä päiväkodissa. Lapset kaipaavat samaistumisen kohteita ja roolimalleja. Lapset samaistuvat enemmän oman sukupuolensa edustajiin. Tutkijat ovat yksimielisiä siitä, että nykytilassa päiväkotitarjoaja melko rajallisen määrän monipuolisia roolimalleja. Varsinkin pojat ovat tässä suhteessa heikommassa asemassa miesten läsnäolon ollessa lähes olematon varhaiskasvatuksessa. Miesten tarpeellisuus päiväkodeissa korostuu lapsilla (ja varsinkin pojilla), joiden elämästä puuttuvat muut positiiviset mieshahmot, joista tärkein on yleensä isä (ks. Sinkkonen 1998, 20–21).

On havaittavissa, että pojat kokevat positiivisempia kanssakäyntejä ryhmissä, joissa työskentelee myös miehiä. Tällöin pojat saavat enemmän vastausta sosioemotionaalisiin ja kognitiivisiin tarpeisiinsa. Miestyöntekijöitä rinnastetaan jossain määrin myös isään. Miestyöntekijöitä pidetään leikkisyyteen ja seikkailullisuuteen kannustavina kasvattajina. He vaikuttavat positiivisesti sekä tyttöjen, että poikien fyysiseen kehitykseen, riskienottotaitoon ja joidenkin tutkijoiden mukaan myös lasten kouluvalmiuteen (ks. Sinkkonen 1998, 97–99). Monet tutkijat ovat samaa mieltä siitä, että yksiuotteiset, ylimaskuliiniset, stereotyyppiset miesroolimallit voivat olla lapsille haitallisia, ja kannustivat mieskasvattajia olemaan omia monipuolisia persooniaan. Sitä, että lapset näkevät miesten tekevän naisille perinteisesti ominaisempaa hoito- ja hoivatyötä päiväkodissa, pidetään lasten maailman avartamisen kannalta positiivisena asiana.

Tutkimusten perusteella on todettavissa, että isällä on oma uniikki rooli kasvatuksessa ja merkitys lapsen kehitykselle. Isän kasvatustyyli eroaa äidin kasvatustyylistä, jonka tutkijat tiivistävät näin: isän kasvatusta haastaa lasta laajentamaan maailmaansa ulospäin, kun taas äiti tuo turvaa lapsen sisäiseen maailmaan (ks. Brummer 2006, 81; Schmitt 2006, 318; Sinkkonen 1998, 97–99). Käytännössä tämä tarkoittaa isän kasvatuksen vahvistavan lapsen kehityksen osa-alueita, joita hän tarvitsee uusien tilanteiden ja ihmisten kohtaamiseen. Isälle tyypillinen kasvatustyyli perustuu lapsen aktivointiin sekä lapsen haastamiseen ja kannustamiseen omien rajojen ylittämisessä.

Tutkimusten mukaan isät (ja myös ammatilliset mieskasvattajat) omaavat fyysisemmän kanssakäyntisuhteen, joka edistää lasten fyysisen kehityksen lisäksi kognitiivisten ja sosioemotionaalisten taitojen kehittymistä, tunteidensäätelyn kehittymistä, toiminnanohjauksen kehittymistä, autonomiaa, riskienhallintaa ja prososiaalista käytöstä, vähentäen samalla lasten ahdistuneisuutta (ks. Haskell 2017; Fay-Stammach ym. 2014 ja Rodden 2020). Isä–lapsi-aktiivisuusuhde näkyy fyysisenä leikkinä varsinkin poikien kanssa, kun taas tytöille isät tarjoavat enemmän emotionaalista tukea, rohkaisua ja yleistä huolenpitoa.

Isän tai isähahmon puuttuminen nuoren lapsen elämästä vaikuttaa tutkimusten mukaan negatiivisesti lapsen sosioemotionaalisten taitojen kehitykseen ja mahdollisesti altistaa lapsen tulevaisuudessa haasteille. Nämä voivat olla oppimisvaikeuksia, keskittymisvaikeuksia ja myöhemmin elämässä koettua köyhyyttä ja yksinhuoltajuutta. Tutkijoiden mukaan isän läsnäololla ja osallisuudella on lapsen syntymästä asti uniikki vaikutus lapsen hyvinvointiin. (ks. Haskell 2017.)

Tutkimuksissa esitettiin näkemyksiä, joiden mukaan sekä mies- että naisvarhaiskasvattajat olivat yhtä kykeneviä luomaan niin poikien kuin tyttöjen kanssa positiivisia ja turvallisia vuorovaikutussuhteita. Näyttöä löytyi myös sille, että aikuisen valmiudet lapsen sensitiiviselle kohtaamiselle eivät olleet niinkään sukupuoleen sidonnaisia, vaan perustuivat aiemminkin varhaiskasvatusta tekevän henkilön luonteeseen (ks. Moilanen s.a.). Voidaan siis todeta, että varhaiskasvattajan persoona ja henkilökohtaiset ominaisuudet – joista sukupuoli on vain yksi – ovat lapsen kehityksen ja roolimallittamisen kannalta tärkeitä (vrt. Wiese & Freund 2011 ja Vanassche ym. 2014). Tutkimuksista voi luoda melko yksimielisen näkemyksen: on lapsen edun mukaista, että hänen elämässään on mukana monipuolisia miehiä ja naisia. Aikuisia, jotka ovat feminiinisiä, maskuliinisia, turvallisia, hoitavia, välittäviä, kannustavia, rohkaisevia, haastavia, leikkisiä sekä rajoja asettavia. Huolestuttavaa on se, että monen lapsen elämässä merkittäviä ja positiivisia mieshahmoja ei ole lainkaan.

Tutkimusartikkelit osoittavat, että mieskasvattajiin liittyvässä tutkimuksessa on vielä laajaa tutkimusaukkoa. Tutkijat ehdottavat, että mieskasvattajien vaikutusta varhaiskasvatuksessa ja kotioloissa tutkittaisiin laajemmin mm. pitkittäistutkimuksin, laajemmalla otannalla ja ottaen laajemmin huomioon miesten omia näkemyksiä. Lasten näkökulma mieskasvattajien merkitykseen on nykyään vielä lähestulkoon tutkimaton. Huomionarvoista on tutkijoiden mukaan se, että nuoren lapsen näkemyksen esiintuominen monimutkaisen aiheen äärellä on haasteellista. Tutkijat esittävät, että kasvattajan sukupuolen vaikutusta pedagogiseen sisältöön, laatuun sekä toimintaan eri tilanteissa tulisi tutkia lisää. Tutkimuksista käy ilmi, että isät ovat historiallisesti jätetty lapsitutkimusten ulkopuolelle ja heidän merkityksensä on ollut laajalti äidin määrittelemää. Nykyään ollaan onneksi heräämässä isän merkityksen tutkimiseen osallistaen tutkimuksissa myös isiä. Tutkijat ehdottavat jatkossa myös erilaisten sosioekonomisten, kulttuuri- ja koulutustaustojen huomioimista tulevissa tutkimuksissa.

Kaiken kaikkiaan tutkimuksista muodostetut johtopäätökset ovat isille, ammatillisille (mies)kasvattajille ja lapsille merkittäviä. Vaikka rajasimme tarkastelun miehiin, niin se ei vähennä naisten merkitystä varhaiskasvattajina. Tutkimuksista johdetut merkitykset opinnäytetyössä antavat miehille käsitystä omista vahvuuksistaan ja ominaisuuksistaan. Johtopäätökset antavat lukijalle myös näkökulmaa miesten merkityksestä varhaiskasvatusikäiselle lapselle.

8 POHDINTA

Aloimme muotoilla opinnäytetyön aiheita noin kaksi vuotta sitten ja aihe hioutui valmiiksi vuoden 2019 alussa. Tällöin meillä oli vielä tarkoituksena tehdä kyselytutkimus mieskasvattajan merkityksestä Mikkelin varhaiskasvatusyksiköiden johtajille, mutta vaihdoimme lajin kirjallisuuskatsaukseksi. Opinnäytetyömme toimeksiantajaksi saimme MLL:n Mikkelin yhdistys ry:n, jonka toimintaa yhdistyksen edustajat olivat luennollamme esittelemässä. Siellä kerroimme opinnäytetyömme aiheesta ja edustajat kiinnostuivat lähtemään toimeksiantajaksi opinnäytetyöllemme.

Kävimme vielä keskusteluja toimeksiantajan kanssa opinnäytetyön tavoitteesta ja pääsimme yhteisymmärrykseen tavoitteista sekä siitä, millä tavalla opinnäytetyömme voisi hyödyttää MLL:n Mikkelin yhdistys ry:tä. Opinnäytetyön valmistuttua yhdistyksen ylläpitämän Marskin päiväkodin henkilöstöllä on esimerkiksi mahdollisuus käydä läpi kirjallisuuskatsauksen tulokset. Henkilöstä voi lisätä ymmärrystään mieskasvattajien merkityksestä tieteellisen tiedon pohjalta. Päiväkodissa ei ole kasvatushenkilöstössä vakituisia mieskasvattajia.

Kun toimeksiantaja oli selvillä, kirjallisuuskatsauksen laji valittu ja opinnäytetyösuunnitelma esitetty vuoden 2019 keväällä, niin aloimme etsiä sopivia tutkimusartikkeleita. Kevään aikana etsimme aineistoa ja syksyllä aloimme käydä valikoitua aineistoa läpi. Luimme kaikki valikoituneet artikkelit läpi ja aloimme tehdä tiivistelmiä. Kaikki aineiston artikkelit olivat englanninkielisiä, mikä toi omat haasteensa aineiston läpikäymiseen. Ajallisesti katsottuna opinnäytetyötä on pidentänyt opinnäytetyöntekijöiden omat työt päiväkodeissa, mutta toisaalta työssä kollegoilta saadut näkökulmat, mielenkiinto ja kannustus sekä heidän kanssaan käydyt keskustelut ovat tuoneet varmistusta aiheemme tärkeydestä.

Opinnäytetyöprosessi opetti itsessään paljon, ja koska aihe lähti omasta mielenkiinnostamme liikkeelle, oli artikkeleista löydetyn informaation kerääminen ja yhdistely mielenkiintoista. Prosessi oli laajamittainen ja työläimpiä vaiheita olivat artikkeleiden etsiminen, hakutulosten taulukointi, artikkeleiden lukeminen ja suomentaminen tiivistetyksi sekä aineiston teemoittelu. Kirjallisuuskatsaukseen sekä analyysimenetelmiin perehtyminen olivat aikaa vaativia, koska ne olivat meille täysin uusia kokonaisuuksia.

Meille ammatti-identiteettimme kannalta opinnäytetyö tarjosi paljon merkityksiä, joita olimme jo itsekin ajatelleet. Uskomme, että isien merkitys lapsille on ensisijaisen tärkeää, mutta että myös meillä ammattikasvattajina voi olla merkitystä lasten elämässä. Tutkimusartikkeleista nousseiden tulosten ja tekemämme synteessin kautta saimme paljon merkityksiä isille ja ammatillisille

mieskasvattajille. Uskomme näiden myös tuovan näkökulmaa, jota kaikki ammattikasvattajat ja vanhemmat voivat hyödyntää kasvatuksessa. Jokaisella kasvattajalla on omat ominaisuudet ja vahvuudet, joita voi lapsen kasvatuksessa hyödyntää. Sen lisäksi moninaiset roolimallit ja henkilöt tuovat rikkautta lasten elämään, antaen tilaa ja vaihtoehtoja oman esikuvan löytämiselle.

Havainnot ja ajatuksia artikkeleista

Tutkimusartikkeleita lukiessa ja suomennellessa huomasimme kuinka Kennisonin ja Byrd-Craven (2015) tekemä tutkimusartikkeli toi esiin sitä, miten miehet eivät kokeneet vastasyntyneelle puhumista tärkeänä. Uskomme, että vaikka tutkijat ovat alkaneet ymmärtää isien tärkeyttä lapsen kehityksen kannalta, monet isät eivät välttämättä vielä näe omaa merkitystään lapsen elämässä ja kehityksessä. Mielenkiintoista oli myös huomata, että vaikka miesten osallistamisen merkitystä varhaiskasvatuksessa on alettu korostamaan, on mieskasvattajiin liittyviä tutkimuksia silti suhteellisen vähän. Yksi mahdollinen jatkotutkimusaihe voisikin olla selvitys siitä, kuinka isiä saataisiin aktiivisemmaksi osaksi lastensa kasvatusta.

Useasta tutkimuksesta nousi esiin näkemys, jonka mukaan varhaiskasvatuksessa toimiville miehille asetetaan tiettyjä odotuksia ja odotetaan tietynlaista roolimallia. Pääasiassa nämä odotukset liittyvät varsinkin pojille tärkeänä pidetyn "miehen mallin" edustamiseen. Itsekin olemme osaltamme todistaneet näiden odotusten olemassaoloa. Useimmiten tämä on käynyt ilmi oletuksista, että miehet esim. tykkäävät luonnostaan pelata lasten kanssa palloa, järjestää toiminnallisempaa ohjelmaa, rakennella esim. Legoilla, tai liittyä Barbie-leikin sijaan mieluummin autoleikkiin. Vaikkemme itse ole kokeneet näitä odotuksia rajoittavina tai ahtaina, on mahdollista, että joillekin alan miehille tai alalle pyrkiville miehille ajatus stereotyyppisen maskuliinisen miehisyyden esikuvaksi joutumisesta voi tuntua epämieluisalta.

9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka (2006d) määrittelevät tieteellistä käytäntöä selkeästi ja kertovat siihen sisältyvän muun muassa tutkimuksen yksityiskohtaisen suunnittelun, toteutuksen ja raportoinnin sekä kirjaamisen tutkimusraporttiin. Olemme kuvanneet ja kertoneet tarkasti opinnäytetyön vaiheistuksen ja toteuttaneet sen kuvaamalla tavalla. Olemme kaikissa opinnäytetyön vaiheissa säilyttäneet objektiivisuuden ja vaiheistuksemme sekä kaikki metodologiset valinnat on esitetty perustellen. Näin ollen opinnäytetyömme ei osoita piittaamattomuutta hyvästä tieteellisestä käytännöstä eikä vilppiä tieteellisessä toiminnassa.

Vaikka työmme pyrkiikin objektiivisuuteen, ei täydellinen objektiivisuus kuitenkaan Saaranen-Kauppinen ja Puusniekan (2006e) mukaan ole mahdollista, sillä kenenkään ei ole mahdollista irrottautua itsestään ja sulkea omaa ajatteluaan täysin pois. Objektiivisuuden olemme mielestämme onnistuneet säilyttämään hyvin itse tutkimuksessa ja artikkelivalinnoissa. Meillä on ollut ja on yhä omat käsityksemme opinnäytetyömme aiheesta, mutta siitä huolimatta emme ole voineet tehdä päätöksiä tutkimusartikkeleihin sen perusteella, miten ne tukevat omia käsityksiämme tai omia ajatuksiamme.

Tutkimuskysymykset ovat olleet kaiken keskiössä, riippumatta siitä minkälaisia vastauksia kysymykset tuottivat. Saaranen-Kauppinen ja Puusniekan (2006e) mukaan riittää, että tutkija pyrkii koko ajan tiedostamaan omat asenteensa ja uskomuksensa. Riittää, etteivät asenteet ja uskomukset vaikuta tutkimukseen. Omia pohdintoja, kokemuksia ja näkemyksiäkin olemme tuoneet esille opinnäytetyön johdannossa ja pohdinnassa, mutta teoria- ja tutkimusprosessissa ne on jätetty pois.

Loppuajatuks

Käyttämistämme hakukannoista ei löytynyt sisäänottokriteerejä täyttäviä suomalaisia artikkeleita. Kaakkuri Finna tarjosi vain oikeastaan aihetta käsittelevää kirjallisuutta, ja löytämämme tutkimusartikkelit eivät vastanneet tutkimus-

kysymykseemme. Hakukantojen valinnoissa olemme pyrkineet pitämään tarkalla raportoinnilla eettisyyttä yllä. Monista hakukannoista ei esimerkiksi löytynyt aiheeseemme sopivia artikkeleita. Löysimme hyviä artikkeleita esimerkiksi Google Scholaria hyödyntäen, mutta emme pystyneet tekemään haluamiimme rajoituksia hakuihin. Google Scholar toi hakusanoilla suuren määrän eirelevantteja hakutuloksia, minkä vuoksi rajasimme sen käyttämistämme hakukannoista pois.

Törmäsimme myös ongelmaan, joka liittyi käyttämäämme DOAJ-tietokantaan. Huomasimme, että DOAJ tarjosi eri määrän hakutuloksia riippuen siitä, oliko hakusanat kirjoitettu itse vai liitetty hakukenttään Word-tiedostosta copy-paste-menetelmällä. Copy-paste-menetelmää käytimme tarkistaessamme, että olimme saaneet oikean ja toistettavan tuloksen tietokannassa käyttämillemme hakusanoille.

Tämän opinnäytetyön eettisyyteen vaikuttaa lähtökohtaisesti se, että kaikki löytämämme artikkelit olivat englanninkielisiä. Koska Englanti ei ole äidinkielimme, on artikkeleiden suomentamisessa ollut haasteena terminologia ja vastaavan suomen sanan löytäminen, esimerkiksi englanninkielisissä sanoissa "mind-mindedness" ja "outcome". Uskomme, että osaa artikkeleista ei ole kirjottanut englannin kielen natiivi. Osa tutkimuksista on mahdollisesti kirjoitettu ensin toiselle kielelle ja sitten käännetty englanniksi. Siksi emme voi olla täysin varmoja, että esitetyt asiat ovat juuri sellaisia kuin ne ovat olleet alkuperäisellä kielellä. Nimenomaan asioiden jäsentely ja ymmärrys sekä niiden tulkinta ovat seikkoja, jotka luovat eettistä haastetta. Aineiston tiivistämisen ja suomentamisen olemme tehneet mahdollisimman tarkasti ja sisältöjä muuttamatta.

Tutkimusartikkeleista huomasimme seuraavat lisätutkimustarpeet: Isän osallisuuden lisäämiseen kasvatuksessa kaivattiin lisätutkimusta ja lasten prososiaalista käyttäytymistä voisi tutkia pitkittäistutkimuksena. Isiä käsittelevistä tutkimuksista nostettiin esiin myös tarve kuulla isien ääntä, sillä liian usein isien puolesta puhuivat tutkimuksissa äidit. Tulisi myös tutkia, poistaako miestyöntekijöiden läsnäolo itsessään ongelmakäyttäytymistä pojilla ja tytöillä. Tarvetta

on myös pitkittäistutkimuksille perheistä, joissa osassa vaikuttaa läsnä oleva isä ja toisessa osassa ei.

Jatkotutkimusehdotuksemme ovat: **1)** Minkälaisia merkityksiä isällä ja mies-työntekijällä varhaiskasvattajien mukaan on lapsen kasvulle ja kehitykselle? **2)** Minkä takia ja mihin perustuen moni varhaiskasvatusalalla toimiva nainen kokee tärkeäksi saada myös miehiä enemmän mukaan varhaiskasvatuksen työntekijöiksi? Toisaalta taas mielenkiintoista olisi saada lasten ääntä kuuluiin ja selvittää **3)** mitä merkityksiä lapset antavat isälle ja ammatilliselle mieskasvattajalle?

LÄHTEET

Bauchmüller, R., Gørtz, M. & Würtz Rasmussen, A. 2014. Long-run benefits from universal high-quality preschooling. WWW-dokumentti. Päivitetty 10.6.2014. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885200614000623> [viitattu 1.2.2020].

Bocknek, E.L., Dayton, C., Raveau, H.A. & Richardson, P. 2017. Routine active playtime with fathers is associated with self-regulation in early childhood. PDF-dokumentti. Päivitetty 1.1.2017. Saatavissa: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=c146d7c7-c152-4f63-a9c5-ed16dc0beb57%40sessionmgr4007> [viitattu 2.2.2020].

Butler, J. 2008. Hankala sukupuoli- feminismi ja identiteetin kumous. Suom. Pulkkinen, T. & Rossi, L.M. Helsinki: Gaudeamus.

Bullough, R. 2014. Differences? Similarities? Male teacher, female teacher: An instrumental case study of teaching in a head start classroom. WWW-dokumentti. Päivitetty 18.12.2014. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X14001528#!> [viitattu 1.2.2020].

Brownhill, S. 2014. 'Build me a male role model!' Acritical exploration of the perceived qualities/characteristics of men in the early years (0–8) in England. PDF-dokumentti. Päivitetty 1.4.2014. Saatavissa: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=d935f321-c61b-4bdd-8a24-949f1b5f4207%40sdc-v-sessmgr02> [viitattu 1.2.2020].

Brummer, M. 2006. Lasten elämästä- psykoanalyttisiä näkökohtia. Teoksessa Sinkkonen, J. (toim.) Pesästä lentoon. Kirja lapsen kehityksestä kasvatustajalle. Vantaa: Dark Oy, 78–86.

Cambridge Dictionary. 2019. Cambridge University Press. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/role-model> [viitattu 24.1.2019].

Choi, J-K., Kim, M. & Kunz, G.M. 2018. Longitudinal relationships between unmarried fathers' involvement and their children's behavior problems: Using latent growth modeling. WWW-dokumentti. Päivitetty 28.6.2018. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0190740918302160>. [viitattu 2.2.2020].

Colonnesi, C., Van Polanen, M., Tavecchio, L.W.C. & Fukkink, R. 2017. Mind-mindedness of male and female caregivers in childcare and the relation to sensitivity and attachment: An exploratory study. WWW-dokumentti. Päivitetty 26.5.2017. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0163638317300097> [viitattu 1.2.2020].

Fay-Stammbach, T., Meredith, P.J. & Hawes, D.J. 2014. Parenting Influences on Executive Function in Early Childhood: A Review. WWW-dokumentti. Päivitetty 14.11.2017. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/267628156_Parenting_Influences_on_Executive_Function_in_Early_Childhood_A_Review [viitattu 29.3.2020].

Fernandes, C., Verissimo, M., Monterio, L., Antunes, M., Vaughn, B.E. & Santos, A.J. 2018. Mothers, fathers, sons and daughters: Are there sex differences in the organization of secure base behavior during early childhood. WWW-dokumentti. Päivitetty 6.2.2018. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0163638317302436> [viitattu 2.2.2020].

Ferreira, T., Cadima, J., Matias, M., Vieira, J.M., Leal, T. & Matos P.M. 2016. Preschool children's prosocial behavior: The role of mother-child, father-child and teacher-child relationships. PDF-dokumentti. Päivitetty 1.6.2016. Saatavissa: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=96251a17-61ed-4fa2-80c4-e1dd8e2ae7a9%40sdc-v-sessionmgr02> [viitattu 1.2.2020].

Gosse, D. 2011. Race, sexual orientation, culture and male teacher role models.: "Will any teacher do as long as they are good?". PDF- dokumentti. Päivitetty 1.3.2011. Saatavissa: [http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=8&sid=24e5d3c0-6682-49fa-804d-5d9b4096fddf %40sessionmgr102](http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=8&sid=24e5d3c0-6682-49fa-804d-5d9b4096fddf%40sessionmgr102) [viitattu 1.2.2020].

Gørtz, M. Johansen E-R. & Simonsen, M. 2018. Academic achievement and the gender composition of preschool staff. PDF-dokumentti. Päivitetty 17.10.2018. Saatavissa: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S092753711830109X?to-ken=3B393C61ADCBA64DDBE0B3C8306F3A929B3283BDD21174BBC6CFB7F5BBB94B55EAA4A8EB86AC6DC23970C6947E534613> [viitattu 1.2.2020].

Hart. C. 1998. Doing literature review. Lontoo: SAGE Publications Ltd.

Haskell, M. 2017. Fathers are Important Role Models for Daughters. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: <https://www.washingtonparent.com/articles/1706/1706-fathers-are-important-role-models-for-daughters.php> [viitattu 28.4.2020]

Hellström, M. 2010. Sata sanaa kasvatuksesta. Jyväskylä: PS-kustannus.

Huber, J. & Traxl, B. 2017. Pedagogical differences and similarities between male and female educators, and their impact on boys' and girls' behaviour in early childhood education and care institutions in Austria. PDF-dokumentti. Päivitetty 3.8.2017. Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02671522.2017.1353674#aHR0cHM6Ly93d3cud-GFu-ZGZvbmxpbmUuY29tL2RvaS9wZGYvMTAuMTA4MC8wMjY3MTUyMi4yMDE3LjEzNTM2NzQ/bmVIZEFjY2Vzcz10cnVlQEBA==> [viitattu 1.2.2020].

Jackson, D.B., Newsome, J. & Beaver, K.M. 2016. Does early paternal involvement predict offspring developmental diagnoses? WWW-dokumentti.

Päivitetty 18.7.2016. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378378216302341> [viitattu 2.2.2020].

Kangasniemi, M. Utriainen, K. Ahonen, S-M. Pietilä, A-M. Jääskeläinen, P. Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Helsinki. WWW-dokumentti. Päivitetty 9.2.2015. Saatavissa: <http://elektra.helsinki.fi/se/h/0786-5686/25/4/kuvailev.pdf>. [viitattu 25.1.2020].

Kantonen, H. 2020. Varapuheenjohtaja. Sähköpostiviesti 17.2.2020. MLL Mikkelin yhdistys ry.

Kennison, S.M & Byrd-Craven, J. 2015. Gender differences in beliefs about infant-directed speech: The role of family dynamics. Päivitetty 15.10.2015. Saatavissa: <https://www.hindawi.com/journals/cdr/2015/871759/> [viitattu 2.2.2020].

Kirvesmies, J. 2012. Miehen elämää neljän naisen kanssa. WWW-dokumentti. Päivitetty 8.11.2012. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-6362044> [viitattu 28.4.2020].

Kuokkanen, H. 2006. Kasvatus ja varhaiskasvatus. Teoksessa Häkkä, A., Kuokkanen, H. & Virolainen, A. (toim.) Lapsen parhaaksi. Lähihoitaja varhaiskasvattajana. Helsinki: Edita Prima, 9–64.

Lapsen kasvatus ja vanhemman kasvatustietoisuus. 2019. MLL. WWW-dokumentti. Päivitetty 25.11.2019. Saatavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/tieto-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-kasvatus-ja-vanhemman-kasvatustietoisuus/> [viitattu 4.4.2020].

Levesque, R. 2014. Encyclopedia of Adolescence - Sex Roles and Gender Roles. Springer Link. WWW-dokumentti. Päivitetty 2018. Saatavissa: https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007_%2F978-1-4419-1695-2_602 [viitattu 29.1.2019].

Lyytinen, P. & Lyytinen, H. 2006. Tiedollinen kehitys lapsuudessa. Teoksessa Sinkkonen, J. (toim.) Pesästä lentoon. Kirja lapsen kehityksestä kasvattajalle. Vantaa: Dark Oy, 87–120.

Majdandžić, M., de Vente, W., Colonnese, C. & Bögels, S.M. 2018. Fathers' challenging parenting behavior predict less subsequent anxiety symptoms in early childhood. WWW- dokumentti. Päivitetty 25.7.2018. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0005796718301104> [viitattu 2.2.2020].

Mallozzi C. A. & Galman S. C. 2014. Guys and 'the rest of us': tales of gendered aptitude and experience in educational carework. WWW-dokumentti. Päivitetty 7.5.2014. Saatavissa: <http://sallycampbellgalman.academia.edu/research#papers> [viitattu 1.2.2020].

McCormack, O. & Brownhill, S. 2014. 'Moving away from the caring': exploring the views of in-service and pre-service male teachers about the concept of the male teacher as a role model at an early childhood and post-primary level. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: [http://www.academicresearchjournals.org/IJARER/PDF %202014/May/McCormack %20and %20Brownhill.pdf](http://www.academicresearchjournals.org/IJARER/PDF%202014/May/McCormack%20and%20Brownhill.pdf) [viitattu 1.2.2020].

Meuwissen, A.S. & Carlson, M. 2015. Fathers matter: The role of father parenting in preschoolers' executive function development. WWW-dokumentti. Päivitetty 25.7.2015. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022096515001526> [viitattu 2.2.2020].

Meuwissen, A.S. & Englund, M.M. 2016. Executive function in at-risk children: Importance of father-figure support and mother parenting. WWW-dokumentti. Päivitetty 22.4.2016. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0193397316300223> [viitattu 2.2.2020].

Mitä on varhaiskasvatus? s.a. Opetushallitus. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus> [viitattu 4.4.2020].

Moilanen, P. s.a. OPETTAJA KASVATTAJANA - Johdatusta opettajan ammatin eettisiin kysymyksiin. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: https://www.norssi.jyu.fi/ohjattu-harjoittelu/luokanopettajaharjoittelu/oh4/eettiset_kysymykset_moilanen.pdf [viitattu 28.4.2020].

Moreau, M-P. & Brownhill, S. 2017. Teachers and educational policies: Negotiating discourses of male role modelling. Päivitetty 19.7.2019. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X16305042> [viitattu 1.2.2020].

OECD 2019. Good Practice for Good Jobs in Early Childhood Education and Care: Eight policy measures from OECD countries. The Organisation for Economic Co-operation and Development. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: https://www.oecd.org/els/family/Good-Practice-Good-Jobs-ECEC-Booklet_EN.pdf [viitattu 13.4.2020].

Paquette, D. & Dumont, C. 2013. The father-child activation relationship, sex differences, and attachment disorganization in toddlerhood. WWW-dokumentti. Päivitetty 31.3.2013. Saatavissa: <https://www.hindawi.com/journals/cdr/2013/102860/> [viitattu 2.2.2020].

Rauhala, T. 2013. Lapset fanittavat päiväkotien harvoja miehiä. Seinäjoen Sanomat. Seinäjoki. WWW-dokumentti. Päivitetty 25.9.2013. Saatavissa: <https://www.seinajoensanomat.fi/artikkeli/128056-lapset-fanittavat-paivakotien-harvoja-miehia> [viitattu 24.4.2020].

Reynolds, E., Vernon-Feagans, L., Bratsch-Hines, M., Baker, C.L. & The family life project key investigators. 2018. Mothers' and Fathers' Language Input

from 6 to 36 Months in Rural Two-Parent-Families: Relations to children's kindergarten achievement. WWW-dokumentti. Päivitetty 28.9.2018. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S088520061830111X> [viitattu 2.2.2020].

Rodden, J. 2020. What Is Executive Function Disorder? WWW-artikkeli. Päivitetty 26.2.2020. Saatavissa: <https://www.additudemag.com/what-is-executive-function-disorder/> [viitattu 29.3.2020].

Rummukainen, A. 2015. Tuore selvitys: Oma isä ei aina kelpaa roolimalliksi. YLE. WWW-dokumentti. Päivitetty 2.1.2015. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-7712538> [viitattu 24.4.2020].

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006a. 7.3 Analyysi ja tulkinta. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Päivitetty 7.5.2008. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3.html [viitattu 26.1.2020].

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006b. 7.3.4 Teemoittelu. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.11.2006. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html [viitattu 1.2.2020].

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006c. 7.3.3 Kvantifointi. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.11.2006. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_3.html [viitattu 1.2.2020].

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006d. 3.1.1 Viralliset ohjeet. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.11.2006. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1_1.html [viitattu 23.4.2020].

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006e. 3.2 Tutkijan asema. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.11.2006. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_2.html [viitattu 23.4.2020].

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisu. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa:

https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf. [viitattu 9.12.2019].

Salminen, P. 2017. Lasten maailma on yhä tätejä täynnä. Keski-suomalainen. Jyväskylä. WWW-dokumentti. Päivitetty 09.01.2017. Saatavissa:

<https://www.ksml.fi/paakirjoitus/nimella/Lasten-maailma-on-yh%C3%A4-t%C3%A4tej%C3%A4-t%C3%A4ynn%C3%A4/905384> [viitattu 24.4.2020].

Sandseter, E.B.H. 2013. Early childhood education and care practitioners's perceptions of children's risky play; examining the influence of personality and gender. WWW-dokumentti. Päivitetty toukokuu 2013. Saatavissa:

https://www.researchgate.net/publication/255866821_Early_childhood_education_and_care_practitioners'_perceptions_of_children's_risky_play_examining_the_influence_of_personality_and_gender [viitattu 1.2.2020].

Schmitt, F. 2006. Riittävän hyvä vanhemmuus. Teoksessa Sinkkonen, J. (toim.) Pesästä lentoon. Kirja lapsen kehityksestä kasvattajalle. Vantaa: Dark Oy, 298–326.

Sinkkonen, J. 1998. Yhdessä isän kanssa. Porvoo, Helsinki, Juva: WSOY.

Sinkkonen, J. 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Juva: WSOY.

THL 2019. Opintomenestys ja sukupuoli. Terveiden ja Hyvinvoinnin laitos. Helsinki. WWW-dokumentti. Päivitetty 3.12.2019. Saatavissa:

<https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila/koulutus-ja-kasvatus/opintomenestys-ja-sukupuoli> [viitattu 24.4.2020].

Tiedätkö, kuinka paljon Suomessa on yksinhuoltajaisia? 11 kiinnostavaa faktaa suomalaisista isistä. 2018. Ilta- Sanomat. WWW-dokumentti. Päivitetty

11.11.2018. Saatavissa: <https://www.is.fi/perhe/art-2000005895946.html> [viitattu 28.4.2020].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Van Polanen, M., Colonnaesi, C., Fukkink, R.G., & Tavecchio, L.W.C. 2016. Is Caregiver Gender Important for Boys and Girls? Gender-Specific Child –Caregiver Interactions and Attachment Relationships. PDF-dokumentti. Päivitetty 16.12.2016. Saatavissa:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10409289.2016.1258928#aHR0cHM6Ly93d3cudGFuZGZvbmxpbmUuY29tL2RvaS9wZGYvMTAuMTA4MC8xMDQwOTI4OS4yMDE2LjEyNTg5Mjg/bmVIZEFjY2Vzcz10cnVIQEBAMA==> [viitattu 1.2.2020].

Van Polanen, M., Colonnaesi, C., Tavecchio, L.W.C., Blokhuis, S. & Fukkink, R.G. 2017. Men and women in childcare: a study of caregiver-child interactions. WWW-dokumentti. Päivitetty 30.3.2017. Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1350293X.2017.1308165?scroll=top&needAccess=true#aHR0cHM6Ly93d3cudGFuZGZvbmxpbmUuY29tL2RvaS9wZGYvMTAuMTA4MC8xMzUwMjkzWC4yMDE3LjEzMDgxNjU/bmVIZEFjY2Vzcz10cnVIQEBAMA==> [viitattu 1.2.2020].

Vanassche, S., Sodermans, A., Matthijs, K., Swicegood, G. 2014. The Effects of Family Type, Family Relationships and Parental Role Models on Delinquency and Alcohol Use Among Flemish Adolescents. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/257578507_The_Effects_of_Family_Type_Family_Relationships_and_Parental_Role_Models_on_Delinquency_and_Alcohol_Use_Among_Flemish_Adolescents [viitattu 24.4.2020].

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018. Opetushallitus. PDF-dokumentti. Päivitetty 10.1.2019. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf [viitattu 19.10.2019].

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2006. Lapsuus - erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY.

Väestöliitto 2020. Yksinhuoltajaperheet Suomessa. Väestöliitto. Helsinki. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/perheet/yksinhuoltajaperheet_suomessa/ [viitattu 24.4.2020].

Välimaa, M. 2008. Yksinhuoltajaisä on harvinaisuus. WWW-dokumentti. Päivitetty 16.8.2008. Saatavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000004590997.html> [viitattu 28.4.2020].

Wiese, B., Freund, A. 2011. Parents as role models: Parental behavior affects adolescents' plans for work involvement. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/254110305_Parents_as_role_models_Parental_behavior_affects_adolescents'_plans_for_work_involvement [viitattu 24.4.2020].

YK:n lapsen oikeuksien komitea. Yleiskommentti nro 7. 2005. Lapsen oikeuksien käytäntöönpano varhaislapsuudessa. 40. Istunto, Geneve. Lapsiasiavaltuutetun toimisto. 2015. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa. Saatavissa: http://lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2015/03/CRC_C_GC_7_julkaisu.pdf [viitattu 29.1.2019].

YLE 2009, Miehiä varhaiskasvatustyössä erittäin vähän. YLE. Helsinki. WWW-dokumentti. Päivitetty 7.3.2009. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5730450> [viitattu 24.4.2020].

LIITTEET

Liite 1. Valikoituneen tutkimusaineiston esittely

Tässä osiossa esitellään lyhyesti aineisto, joka valikoitui tämän kirjallisuuskatsauksen materiaaliksi (mitä oli tutkittu, mihin tutkimus pohjautui ja mitkä olivat keskeisimmät löydökset). Osa aineistosta, joka päätyi lukuvaiheeseen, karsiutui pois tarkemman tarkastelun seurauksena. Syitä karsiutumiseen oli: tutkittu ikäryhmä ei ollut ensisijaisesti varhaiskasvatusikäiset, aihe oli liian kaukana tutkimuskysymyksestämme, tai artikkeli ei sisältänyt varsinaista tutkimustulosta, vaan saattoi esim. kommentoida aiemmin tuotettua tutkimusta. Myös saatujen tulosten suppeus saattoi poissulkea osan artikkeleista laajempien tulosten rinnalta.

Tutkimusartikkelit liittyen ammatillisiin mieskasvattajiin

Guys and the rest of us. Mallozzi C. A. & Galman S. C. 2014.

Kvalitatiivinen haastattelu (N=4), jonka tarkoituksena oli tutkia miten miehet käsittävät itsensä ja miten taas naiset näkevät miehet feminiinisen opetuksen maailmassa. Haastatteluissa kiinnitettiin erityishuomiota naisten mielipiteisiin, heidän osallistumiseensa ja kokemuksiinsa käsityksistä.

Haastatteluissa haastateltiin 2 naista ja 2 miestä 2–3 kertaa ja jokainen haastattelu kesti noin tunnin. Haastatelluilla miehillä oli työkokemusta opettamisesta, kun taas haastatellut naiset vielä opiskelivat.

Yksi haastatelluista naisista koki alemmuuden ja riittämättömyyden tunteita miestyöntekijään verrattuna ja kertoi ettei pystyisi olemaan fyysisesti yhtä suojeleva lapsia kohtaan kuin mies, joka voisi jopa asein puolustaa lapsia (ottaen huomioon, että tutkimus tehtiin Amerikassa.)

Miehet nähtiin spesialisteina kurissa, fyysisyydessä ja kontrollissa. Miesten tehtäviä luonnehdittiin "ei niin holhoaviksi" välttämättä vaan esim. ratkaisuksi riidoissa: lapset menevät miehen luokse selvittämään asiat. Miehet myös nähdään johtajina.

Miehet nähdään sekä ongelmallisena, että siunauksena naisille, jotka kaipaavat jotakuta nostamaan raskaita tavaroita ja tekemään muita miehisiä asioita, kuten pitämään kuria. Ongelmalliseksi miehet tulevat siinä, että heitä ei nähdä hoitajina tai heidät nähdään epäpätevinä kyseiseen tehtävään. Naisten ongelmallisuus puolestaan on siinä, että heitä pidetään hyvinä hoitajina, mutta kuitenkin tavallisina.

Academic achievement and the gender composition of preschool staff.

Gørtz, M., Johansen E-R. & Simonsen, M. 2018.

Tässä tutkimuksessa tutkittiin mikä merkitys työntekijän sukupuolella on lasten koulunaloitusajankohtaan ja ennen kaikkea myöhempään suoritukseen/akateemiseen suorituskyyyn kirjallisuuden ja matematiikan testien kautta. Tutkimuksessa käytettiin rekisterissä olevaa dataa, joka kattaa koko Tanskan esikouluun ilmoittautuneet lapset vuosina 2006–2007. Yhteensä lapsia oli 93 599 lasta, joista 45 409 oli tyttöjä ja 48 190 poikia. Tutkimuksen lähtökohdissa kerrotaan siitä, kuinka koulun aloituksen viivästyminen määrä on kasvanut monissa maissa. Miestyöntekijöiden vaikutusten arvioimiseen esikoulussa käytettiin hyödyksi esikoulujen sisäisiä eroja henkilökunnan sukupuolellisesta koostumisesta ajan halki.

Tutkimuksessa ei voitu todentaa paraneeko lasten kouluvalmius miestyöntekijöiden vaikutuksen alla. Tutkimuksessa ei voitu erottaa sitä, oliko miestyöntekijöiden edesauttavilla vaikutuksilla hyötyä lasten kouluvalmiudelle vai näkevätkö miehet lapset tyypillisemmin vain kouluvalmiina (ottaen huomioon useiden miesten olevan kouluttamattomia lastenhoitajia).

Kirjallisuuden testeissä huomattiin erityisesti poikiin vaikuttavan positiivisesti, mikäli opettaja oli mies ja taas negatiivisesti, jos opettaja oli nainen. Molempien sukupuolen lapsiin miestyöntekijän vaikutukset olivat positiiviset. Matematiikan testeissä miestyöntekijästä ei nähty kuin pojille merkittävää hyötyä.

Teachers and educational policies: Negotiating discourses of male role modelling. Moreau, M-P. & Brownhill, S. 2017.

90-luvulta lähtien on puhuttu poikien alisuoriutumisesta ja miehen roolimallista siihen liittyen. Keskustelua on käyty monissa maissa, kuten Australiassa, Kanadassa, Irlannissa, Uudessa Seelannissa, UK:ssa ja USA:ssa. Toisissa maissa kuten Ranskassa asiaan on kuitenkin suhtauduttu rajauksella.

Artikkelissa yhdistettiin kaksi tutkimusprojektia ja niiden avulla tutkittiin, minkälaisia eri näkemyksiä yksittäisillä opettajilla oli roolimalleista ja minkälaista keskustelua se herätti. Tutkimuksessa kiinnitettiin huomiota keskustelun luonteeseen ja siihen minkälaista vaikutusta sillä oli opettajiin.

Roolimalleja on Englannissa usein tuettu oletusluontoisesti, mutta tutkimus osoitti vielä yleistä näkemystä siitä, kuinka tutkimuksiin osallistuneet puolustivat roolimallien tärkeyttä oppilaille, etenkin pojille ja kuinka miesopettajat voisivat tehokkaasti täyttää tätä tarvetta. Jotkut osallistujat puolestaan vastustivat ajatusta yleisestä näkemyksestä ja käytänteitä siitä, että oppilaat imisivät itseensä oman sukupuolen roolimalleja ja että samojen sukupuolten yhteen saattaminen olisi toivottua.

Joidenkin mielestä oppilaat taas valitsevat/hakeutuvat samaa sukupuolta edustavan pariin, koska se on tavoiteltua ja toiset taas sanoivat, että tytöt ja pojat hyötyisivät miesopettajasta, vaikka tätä näkemystä ei määritelty selkeästi.

Artikkeli nostaa keskiöön itsessään myös kuinka jatkuneella keskustelulla roolimalleista on ollut vaikutusta. Ensinnäkin tutkimus nostaa näkemystä siitä, kuinka juuri naisia ja heidän käytöstään suhteessa lapsiin opetuslalla on valvottu. Potentiaalinen pedofilia on laajentanut valvontaa myös miehiin, ja valvonta itsessään on ollut sosiaalisen ahdistuneisuuden lähde osalle tutkimuksiin osallistuneille. Valvonnan kautta on seurattu, kuinka turvallisia aikuisia lasten parissa työskentelee. Toisekseen keskustelut ovat nostaneet miesten roolimallin suosiota, koska sen on nähty olevan ratkaisu moniin poikien ja joskus jopa tyttöjenkin ongelmiin.

Keskustelu sukupuolten välisistä eroista osoittaa kiistatta sukupuolten välisiä eroja ja vahvistaa sukupuolten kahtiajakoa. Ongelmallisena kuitenkin on suku-

puolten väliset valtaerot ja –asemat. Lisäksi se, että miehiä, jotka nähdään ratkaisuna poikien/oppilaiden ongelmiin, arvostetaan enemmän kuin naisia, on itsessään ongelmallista.

Roolimallit teoriassa ovat itsessään sokeita valtasuhteille ja roolimallit ovat meille olemassa rakennusaineena ja sosiaalisena pääomana. Artikkelissa (kirjoittajat) antavat ymmärtää, että miesten suosiminen ja näkeminen ratkaisuna kumpuaa keskusteluista, mutta jättää ongelman siinä suhteen, että keskusteluissa näkymättömäksi osapuoleksi jää naisten aliarvostaminen johtamisessa ja johtotehtävissä. Näin ollen pidemmällä tähtäimellä yksinomaisen miesten suosiminen ei ole hyödyksi kenellekään, vaan ennemminkin monimuotoiseksi tehdyt opetuskäytänteet, jotka ovat kaikille tasa-arvoisia.

Race, sexual orientation, culture and male teacher role models.: “Will any teacher do as long as they are good?” Gosse, D. 2011.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko opettajan sukupuolella väliä, jos opettaja on kuitenkin hyvä työssään. Tutkimuksen taustateorianä käytettiin kriittistä sukupuolen tutkimusta (queer theory), joka kyseenalaistaa perinteisen keskustelun roolimalleista sekä haastaa yleisen uskomuksen ja tietämyksen sekä käytänteet sukupuolesta. Tutkimuksessa saatiin vastauksia Ontariossa 223 ala-asteen miesopettajalta (54,9 % vastanneista opetti 4–5-vuotiaita (K-3) ja 65,4 % luokkia 4–6), jotka asetettiin roolimalleiksi suhteessa kulttuuriin, etnisyyteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen huomioonottamatta kahta suosittua ideologiaa. Ideologian ensimmäisen näkemyksen mukaan opettaja osaa opettaa kaikkia oppilaita katsomatta omaan identiteettiin ja toisen näkemyksen mukaan miesopettaja tuo lasten elämään tasapainoa naisroolimallien ylivaltaisuudelle koulussa ja kotona.

Tutkimuksen taustaselvityksessä kerrotaan Guber and Mailin lukijoille netissä esittämästä väitteestä, jonka mukaan opettajan sukupuolella ei ole väliä poikien oppimistuloksiin. Ääniä tuli yhteensä 10502, joista 31 % (3217) oli samaa mieltä väitteen kanssa ja 59 % (7285) eri mieltä. Tämän tutkimuksen keskeinen tarkoitus oli tutkia/selvittää miesroolimallia suhteessa (1) etnisyyteen (2)

seksuaaliseen suuntautumiseen ja (3) kulttuuriin. 223 ala-asteen miesopettajalta kysyttiin, minkä vuoksi he olivat ryhtyneet opettajiksi, oliko heidän mielestään nais- ja miesopettajilla jotain erityisiä/uniikkeja ominaisuuksia, oliko joitakin tiettyjä ryhmiä, jotka hyötyivät miesopettajasta, palkkakäytänteistä, heidän käsityksistään median näkemyksistä miesopettajista sekä miesopettajana olemisen eduista ja haitoista.

Tutkimuksen tuloksissa, osioissa etnisyys ja seksuaalinen suuntautuminen, nostettiin esille sitä, kuinka tärkeää olisi, että oppilaat saisivat erilaisia esikuvia, niin miehiä, naisia kuin eri kulttuuritaustaisia henkilöitäkin kouluun. Sukupuolten osalta haastattelut antoivat ymmärtää, että miehiä tulisi olla lisää, mutta ennen kaikkea mahdollistamassa sen, että naisia ja miehiä työskentelisi suunnilleen saman verran opetusalailla, ja että roolimallit olisivat monipuoliset oppilaille.

Seksuaalisen suuntautumisen osiossa haastatellut miesopettajat olivat kertooneet, että miesopettajiin kohdistuu ennakkoluuloja ja heidän oletetaan olevan homoseksuaaleja tai jopa pedofiilejä. Näitä ennakkoluuloja on tullut niin oppilailta kuin heidän vanhemmiltaan, ja myös ivailua on kohdistettu miesopettajiin. Mielenkiintoista on, että nämä epäilykset ja ivailutkin ovat asioita, jotka tutkimus nostaa vaikuttaviksi tekijöiksi, että miehet eivät pysty olemaan oppilailleen niitä miehen esikuvia, joita he haluaisivat olla. Toisaalta taas haastatellut miesopettajat kertovat olevansa rennompia työssään ja sallivat enemmän oppilaidensa kokeilla rajojakin ja mieltävät naiskollegoidensa olevan tiukempiäkin kurissa.

Tutkimuksen kulttuuri- osiossa kerrotaan, että mies- ja naisopettajalla voi olla merkitystä eri kulttuuri- tai uskonnollistaustoista tuleville oppilaille, ja että oppilaan kunnioitus tai arvostus nais- tai miesopettajaa kohtaan voi olla riippuvaista näistä taustoista. Yksi haastatelluista ei haluaisi nostaa mies- ja naisopettajia toistensa yläpuolelle millään lailla, mutta kertoo kulttuuritaustojen vaikuttavan oppilaiden suhtautumiseen miesopettajiin eri tavalla. Esimerkiksi pojat, joilla ei ole kunnioitusta naispuolisia henkilöitä kohtaan voivat hyötyä hyvästä miesopettajasta, joka puolestaan omalla toiminnallaan voi mallintaa sitä, kuinka naisia tulisi arvostaa. Miehen merkitystä tuodaan esille myös yksinhuoltajuuden kannalta ja kerrotaan, että yksinhuoltajina toimii usein äiti. Näin ollen monelle lapselle, joilla ei ole isää kotona, miespuolinen opettaja tarjoaa

hyvän roolimallin. On myös lapsille hyväksi, että he näkevät kuinka eri tavalla miehet ja naiset voivat olla hoivaavia ja autoritäärisessä asemassa.

Tutkimuksen johtopäätöksissä kerrotaan, että 91,3 % haastatelluista miesopettajista on sitä mieltä, että miehiä tulisi palkata lisää, minkä osalta väite siitä, että kuka tahansa opettaja kelpaisi ei pidä paikkansa. Tärkeämmäksi myös koettiin opettajien monipuolisuus, kuin se, että yksi opettaja pystyisi jotenkin tavoittamaan koko luokkansa oppilaat.

‘Build me a male role model!’ A critical exploration of the perceived qualities/ characteristics of men in the early years (0–8) in England. Brownhill, S. 2014.

Nuorten poikien alisuoriutuneisuus ja heidän vähäinen kiintymyksensä opiskeluun hallitsee edelleen opiskelun agenda. Tämä on saanut aikaan sen, että miehiä tarvitaan työskentelemään 0–8 ikäisten parissa nuorten elämien muuttavana toivona sekä olemaan miehen roolimalleina kaventaen alisuoriutuneisuutta. Tässä artikkelissa tutkittiin kriittisesti miesroolimalleina olevien miehien ominaisuuksia sekä luonteenpiirteitä, joita miehillä koettiin olevan. Tutkimusta pyrittiin tekemään viitaten aiempaan tutkimustietoon ja selventämään miesroolimalliin liittyviä epäselvyyksiäkin varhaiskasvatuksessa työskentelevien miesten näkökulmasta.

Tutkimukseen osallistuneita pyydettiin tunnistamaan ominaisuuksia/luonteenpiirteitä, joita heidän mukaansa miehen roolimallien tulisi ilmentää/osoittaa nuorille 0–8-vuotiaille pojille. Nämä ominaisuudet/luonteenpiirteet jaoteltiin sen mukaan, olivatko ne maskuliinisia, feminiinisiä vai neutraaleja. Tutkimus myös väittää alussa, että nämä luonteenpiirteet ja ominaisuudet olisivat tilannesidonnaisia, ja että niihin vaikuttaisi ei vain se minkälaisissa tilanteissa ja tarpeissa lapset lähestyvät miestä, vaan myös vanhempienkin odotukset miehen roolimallista.

Tutkimuksen metodeina käytettiin kyselyä (174 postitse lähetettyä kyselyä 0–8-vuotiaiden kanssa työskenteleville miehille, joista 48 % palautui) stage 1, kohdennettua haastattelua (peruskoulussa hallinnollisissa tehtävissä olevat

miehet: members of senior management team) stage 2 sekä yksittäisiä puolistrukturoituja haastatteluja (yhteensä haastateltu kuutta miestyöntekijää, jotka työskentelevät erinäisissä tehtävissä 0–8v. parissa) stage 3. Tietoa kerättiin 1,5 vuoden ajan. Vain kahden ensimmäisen metodin tulokset (stage 1 ja stage 2) on esitelty tutkimusartikkelissa.

Kyselyssä (stage 1) vastaajien odotettiin valitsevan viisi heidän mielestään tärkeintä ominaisuutta/luonteenpiirrettä, joita miesroolimallin tulisi näyttää 0–8-vuotialle pojille. Vastausvaihtoehtoja oli 20 (Vastaukset FIGURE 1) ja näistä tärkeimmiksi valitut viisi pyydettiin vielä laittamaan tärkeysjärjestykseen asteikolla 1–5 (1= kaikkein tärkein ja 5= vähiten tärkein). Etenkin luotettavuus (kahdella eri tavalla englanniksi ilmaistuna), kyky mallintaa positiivisia asenteita oppimista kohtaan, ystävällisyys ja arvostus sekä hyvä huumorintaju olivat ominaisuuksia, jotka nostettiin esiin. Näiden lisäksi kyselyssä kysyttiin vastaajia kertomaan muita luonteenpiirteitä/ominaisuuksia, jotka heidän mielestään puuttuivat listalta, ja jotka olivat merkityksellisiä. Kaikkiaan lista täydentyi 67 uudella ominaisuudella.

Kohdennetussa haastattelussa (stage 2) puolestaan haluttiin vielä selventää mitkä ominaisuudet ovat niitä, joita 0–8-vuotaille pojille tulisi osoittaa ja mitä ominaisuuksia pojat mallintavat. Tarkkaa lukumäärää haastatelluista miehistä ei kerrota, mutta tutkimuksesta on erotettavissa kolme miestä nimeltä (nimitetty?) Ben, James ja Will. Haastateltuja miehiä ja heidän kertomaansa tarkasteltiin maskuliinisuuden, feminiinisuuden ja neutraaliuden kannalta.

Vain yksi haastatelluista nosti maskuliinisuuden esille ja toi asiaa esille niiden lasten kautta, joilla ei ole isää tai miehen roolimalleja elämässä ja kertoi miehen osoittaman kurin ja autoritäärisyyden voivan paikata tätä roolimallin puutetta. Kaksi haastatelluista ei puoltanut maskuliinisuutta, vaan enemmänkin olivat sitä mieltä, etteivät luonteenpiirteiden tulisi näkyä käytöksessä mitenkään vain sen mukaan oletko mies vai nainen. Sen sijaan perinteisiä sukupuolenkin luonteenpiirteitä ja ominaisuuksia tulisi haastaa. Eräs haastateltu mies kertoo, että miehet voivat olla ystävällisiä, hoivaavia, myötätuntoisia, huolehtivia ja kutitteleviakin; asioita, joita lapset eivät ehkä ole kokeneet miesten tekemän ennen. Toinen haastateltu taas kertoo, että miesten hyvät ominaisuudet kumpuavat tosiasiaissa vain siitä, että on hyvä tyyppi. Tärkeintä lasten kanssa on itsessään se, että heihin on hyvä suhde; se riittää. Kaikki haastatellut olivat

sitä mieltä, että luonteenpiirteet tulisi nähdä luonnollisena osana jokaista, ja että tärkeää on olla oma itsensä sekä sujut luonteenpiirteidensä kanssa.

Vaikka tutkimus myös nostaa yleistä oletusta siitä, että miehet olisivat kurinpitäjiä, niin tutkimuksen tulokset osoittavat toisin: miehiä ei noteerattu niinkään kurinpitäjinä. Lisäksi tutkimusartikkelin alussa haastettiin näkemystä siitä, että miestyöntekijöihin vaikuttaa paljon se mitä heiltä odotetaan (lasten ja vanhempien odotukset) sekä miten heidän tulisi olla erilaisissa tilanteissa. Haaste tulee siinä, että tutkimus pyytää pohtimaan sitä, jospa se onkin miehet, jotka luovat itse näitä oletuksia itselleen siitä millaisia heidän tulisi olla toisten silmissä. Miesroolimallin tulisikin olla aito oma itsensä, koska lapset eivät ota oppia roolimallista, joka on epäaito. Lapset aistivat teeskentelyn.

Johtopäätöksenä kuitenkin kerrotaan, että miesten on vaikea olla niitä positiivisia roolimalleja, joita yhteiskunta heiltä odottaa. Jotkut miehet antavat enemmän arvoa aitoudelle kuin sille, että heidän tulisi täyttää jokin ideaali miehen roolimalli ja siksi määritelmä miehen roolimallista pysyy edelleen epätasapainoisena. On vaikea asettaa raameja ja päästä yhteisymmärrykseen siitä, millaisia ominaisuuksia miehen roolimallia tarjoavilla miehillä tulisi olla.

Preschool Children's Prosocial Behaviour: The Role of Mother-Child, Father-Child and Teacher-Child Relationships. Ferreira, T., Cadima, J., Matias, M., Vieira, J.M., Leal, T. & Matos P.M. 2016.

Aiemmat tutkimukset osoittavat, että lapsen varhaiset ihmissuhteet voivat vaikuttaa positiivisesti lapsen sosiaaliseen kehitykseen, mutta äidin, isän ja opettajan erillisiä vaikutuksia ei ole tutkittu niin paljoa. Tutkimus tuotettiin poikittais-tutkimuksena, jonka tarkoituksena oli selvittää: 1) isien, äitien ja opettajien positiivista vaikutusta 168:n 36kk-76kk vanhan lapsen prososiaaliseen käyttäytymiseen ja 2) opettajien roolia välittäjinä vanhempien ja lasten sosiaalisen kehityksen välillä.

Tulokset kertovat positiivisesta yhteydestä lapsen ja kasvattajan laadukkaan suhteen ja lapsen prososiaalisen käytöksen välillä. Lasten suhteen laatu isiin ja opettajiin näytti vaikuttavan positiivisesti suoraan lapsen prososiaaliseen käytökseen, kun taas äiti-lapsi-suhteen laatu vaikutti lapseen epäsuorasti

lapsi-opettaja-suhteen kautta. Lisäksi eri parisuhde- ja perhemuotojen vaikutusta lapsen prososiaaliseen käytökseen tutkittiin. Tutkimukseen osallistuneet lapset tulivat kaikki perheistä, joissa molemmat vanhemmat kävivät töissä ja asuivat yhdessä. Tutkijat arvelevat, että lapset ovat hyötynneet siitä, että molemmat vanhemmat osallistuvat tasapuolisesti perheen keskeisiin tehtäviin, vastuisiin ja rutiineihin.

Differences? Similarities? Male teacher, female teacher: An instrumental case study of teaching in a Head Start classroom. Bullough, R. 2014.

Tapaustutkimuksessa tutkittiin hyvin menestyneen 'Head Start'-ryhmän kahden työntekijän (mies ja nainen) työskentelyä ja näkemyksiä, tarkoituksena selvittää mahdollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Löytyneet yhtäläisyydet osoittautuivat eroavaisuuksia merkittävämmiksi.

Kysymykset, jotka ohjasivat tutkimusta: 1) mitkä kulttuuriset ja elämäkerralliset kokemukset vaikuttavat lastentarhanopettajaksi ryhtyvien miesten ja naisten sukupuoli-identiteetteihin, 2) nouseeko miesten ja naisten opetuksesta ja ohjeistuksesta varhaiskasvatusluokassa esiin eroavaisuuksia.

Haastatteluiden perusteella kukin työntekijä ilmaisi samankaltaista näkemystä siitä, että miehiä olisi tärkeä saada lisää varhaiskasvatukseen, vedoten lasten tarpeeseen saada positiivisia, hoitavia roolimallimiehiä. Tutkimuksessa haastateltu mies ilmaisee, että ennen kaikkea hän haluaisi olla lapsille hyvä opettaja, eikä niinkään isähahmo tai roolimalli, sen tuodessa lisäpaineita miestyöntekijöille. Tästä huolimatta hän hyväksyi hänelle asetetut odotukset roolimalliuudesta, tiedostaen että monelta lapselta puuttuu heidän elämästään positiiviset miesroolimallit. Joillekin lapsille Head Startin (päiväkodin) opettajat ovat ainoita, jotka vastaavat heidän sosiaalisiin, emotionaalisiin ja kognitiivisiin tarpeisiinsa. Hänen (haastateltu mies) mielestään sekä miehet, että naiset pystyvät vastaamaan näihin tarpeisiin. Toisin, kuin aiemmissa tutkimuksissa on havaittu, tämän tutkimuksen mies pystyi ongelmitta hyväksymään ajatuksen itsestään roolimallina, joka ei ollut "supersankari".

Tutkimuksen naistryöntekijä kertoo oppineensa mieskollegaltaan mm. lasten maltillisuuden kehittämistä ja näin ollen myös käyttäytymistä. Miestyöntekijä

koki myös velvollisuuden tavoittaa isiä ja saada heidät tuntemaan itsensä tervetulleiksi päiväkotiin. Hän myös pyrki saamaan isiä osallistumaan aktiivisemmin kasvatukseen, sillä hän näki lasten hyötyvän siitä. Tutkimukseen haastateltu naistyöntekijä tunsu samaa velvollisuutta.

Tutkimuksen mies kohtasi alkuvaiheessa ennakkoluuloja niin vanhemmilta, kuin muilta työntekijöiltäkin. Tämä johtui ensinnäkin siitä, että hän oli mies, lisäksi hän ei ehkä ollut sellainen mies kuin monet olisivat odottaneet. Miestyöntekijä oli tietoinen alan miehiin kohdistuvista pedofiliaepäilyistä, mikä oli johtanut mm. varovaisuuteen lasten fyysiseen kosketukseen liittyen ja ryhmän naistyöntekijän vastuulla oli vessassa auttaminen.

Muita sukupuoleen liittyviä eroavaisuuksia vastuualueissa ei juurikaan ole, mutta eroavaisuudet persoonallisuuksissa ja vahvuuksissa ovat vaikuttaneet heidän tehtäviinsä ja opetustapoihinsa ryhmässä. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että miehiä tulisi saada lisää päiväkoteihin pääasiassa sosiaalisista ja eettisistä syistä. Lopuksi tutkijat tiivistävät löydöksensä näin: lapset tarvitsevat laajan kirjon monipuolisia, huolehtivia, kiinnostuneita, osallistuvia, päteviä, hyviä miehiä ja naisia tukemaan heidän oman identiteettinsä, prososiaalisen käytöksen ja oppimisvalmiuden kehittymistä. Opettajat voivat olla ja usein ovatkin lapsen elämän merkityksellisiä ihmisiä ja se, että heistä niin pieni osa on miehiä, on huolestuttavaa.

Mind-mindedness of male and female caregivers in childcare and the relation to sensitivity and attachment: Exploratory study. Colonna, C., Van Polanen, M., Tavecchio, L.W.C. & Fukkink, R. 2017.

Mind-mindedness = kasvattajan kyky virittyä/sopeutua lapsen mielentiloihin.

Havainnointitutkimuksessa 17 mies- ja 17 naislastenhoidon työntekijää sekä 34–36 kuukauden ikäistä lasta, joista 17 poikia ja 17 tyttöjä. Tutkimuksessa tarkasteltiin lastenhoidon ammattilaisten mind-mindednessin, sensitiivisen reagoimisen, autonomian kunnioittamisen sekä lapsi-hoitaja-kiintymyssuhteen yhteyttä. Lisäksi tarkasteltiin sekä hoitajan että lapsen sukupuolen vaikutusta näihin toimintoihin.

Tuloksena oli, ettei mies- tai naispuolisen hoitajan välillä ollut eroa sensitiivisissä työtavoissa. Lapset olivat hieman enemmän turvallisesti kiinnittyneet mieshoitajiin, kuin naishoitajiin, mutta merkittävää eroa ei kuitenkaan näkynyt. Pojat olivat turvallisesti kiinnittyneet hoitajiin, joilla oli korkeampi mind-mindedness, kun taas tytöt olivat turvallisesti kiinnittyneet hoitajiin, joilla oli korkeampi mind-mindedness sekä autonomian kunnioittaminen.

Long-run benefits from universal high-quality preschooling. Bauchmüller, R., Gørtz, M. & Würtz Rasmussen, A. 2014.

Tutkimuksessa otettiin pienimmän neliösumman-menetelmää hyödyntäen selvää, mitkä laadukkaan varhaiskasvatuksen osa-alueet saivat aikaan huomattavaa kehitystä lasten koulu- ja kielitaidolle. Tutkimuksessa hyödynnettiin vuonna 2008 peruskoulunsa päättävän (n=30 444) koululaisen tietoja Tanskan hallinnollisesta rekisteristä. Heidän suoriutumisessaan tarkasteltiin viiden esi-koulutuksen laatuindikaattorin vaikutusta.

Kolme merkittävää vaikuttajaa menestykselle olivat: suurempi määrä henkilökuntaa verrattuna lapsimäärään, suurempi määrä miehiä henkilökunnassa, suurempi määrä akateemisen esiopettajakoulutuksen käyneitä työntekijöitä ryhmässä. Keskeisiä löydöksiä: esiopetuksen laadukkuus vaikutti varsinkin poikien suoriutumiseen, kun taas etnisen vähemmistötaustan/maahanmuuttajaperheiden lapset hyötyivät eniten henkilökunnan vaihtumattomuudesta, tukien Bowlbyn kiintymyssuhdeteoriaa.

Men and women in childcare: a study of caregiver-child interactions. Van Polanen, M., Colonesi, C., Tavecchio, L.W.C., Blokhuis, S. & Fukkink, R.G. 2017.

Havainnointitutkimuksessa selvitettiin mies- ja naistyöntekijöiden (n=42) herkkyys- ja stimulaatiotasoa leikki-tilanteessa 3–vuotiaiden lasten (n=42) kanssa. Työntekijöiden sukupuolirooleja tilanteissa tutkittiin myös. Sekä miehet, että naiset tarjosivat samoissa määrin herkkyyttä ja huomiota, tarjoten sekä tytöille ja pojille yhtä lailla stimulaatiota. Kaikki työntekijät luokiteltiin rooliiltaan joko feminiinisiksi tai androgyynisiksi, mutta ei maskuliinisiksi.

Tutkimustulokset eivät tue hypoteesia siitä, että miestyöntekijä herättäisi lapsessa halun tutkia, samalla tavalla kuin isä lapselle. Toisin kuin vanhempien välillä, mies- ja naistryöntekijöiden välillä ei havaittu eroja lasten kanssa käydyssä kanssakäynnissä tai sukupuolirooleissa. Osittain tämä samanlaisuus selittyy sillä, että varhaiskasvatukseen hakeutuvat miehet ja naiset omaavat paljon samankaltaisia alalla tarvittavia luonteenpiirteitä.

Aiemmista tutkimuksista on myös johdettavissa, että naisvaltaisella alalla työskentelevät miehet omaksuvat naiskollegoiltaan feminiinistä työtettä (sama pätee myös naisiin miesvaltaisilla aloilla), eli jos mies- ja naistryöntekijöitä olisi ryhmässä saman verran, olisi mahdollista, että sekä feminiiniset että maskuliiniset piirteet olisivat työotteessa yhtä näkyviä. Tutkimuksessa tytöt tulivat hyvin toimeen feminiinisimpien naistryöntekijöiden kanssa. Poikien ja miesten välillä ei havaittu samanlaista suhteen kehitystä, sillä osallistuneista miehistä kukaan ei omannut maskuliinisia piirteitä.

Early childhood education and care practitioners' perceptions of children's risky play; examining the influence of personality and gender.

Sandseter, E.B.H. 2013.

Tässä kvantitatiivisessa tutkimuksessa otettiin selvää, miten norjalaiset varhaiskasvatustyöntekijät suhtautuvat riskialttiiseen leikkiin ja miten työntekijän ikä ja sukupuoli vaikuttavat näihin näkemyksiin. Tämä tehtiin kyselyiden avulla, joihin sisältyi myös persoonallisuustesti. Tulosten mukaan, miestyöntekijät olivat jännityshakuisempia ja suhtautuivat vapaamielisemmin lasten riskialttiiseen leikkiin, kuin naiset, mutta kummatkaan eivät yleensä olleet huolestuneita lasten leikkiessä riskialttiisti. Miesten ei sanota olevan naisia vastuuntunnottomampia lasten kanssa, vaan usein he aiemminkin painottavat haastavampia ja rankempaa leikkimistä. Tulokset näyttivät myös, että työntekijöiden mukaan norjalaiset lapset osallistuvat riskialttiiseen leikkiin usein ja pojat vielä tyttöjä useammin.

Tutkimus tukee näkemystä siitä, että Skandinaviassa suhtaudutaan lasten riskinottoon myönteisemmin kuin monessa muussa maassa, ja tästä suhtautumisesta huolimatta Norjan varhaiskasvatuksessa sattuu erittäin vähän vakavia

vahinkoja. Lasten riskialttiin leikin ja käyttäytymisen kautta, lapsi oppii riskinoton hyöty- ja haittapuolista sekä rajoista ja niiden ylityksestä. Työntekijöiden näkemyksiin ei vaikuttanut se, oliko päiväkotia sisä- vai ulkopäiväkotia. Kirjoittaja ehdottaa, että sen sijaan että leikkiympäristöjä tehdään jatkuvasti turvallisemmaksi ja riskittömämmäksi, tulisi aiemminkin opastaa lasta tekemään riskien arviointia ja hallintaa itse.

Pedagogical differences and similarities between male and female educators, and their impact on boys' and girls' behavior in early childhood education in Austria. Huber, J. & Traxl, B. 2017.

Julkisen ja tieteellisen ymmärryksen lisääntyminen isien ja muiden miesten vaikutuksesta lapsen kehitykseen on luonut lisääntyneen tarpeen tutkia empiirisesti tyttöjen/poikien ja miesten/naisten välisiä suhteita ja dynamiikkaa varhaiskasvatuslaitoksissa. Itävallassa pilotoidussa tutkimuksessa selvitettiin mahdollisia pedagogisia eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä mies- ja naistyöntekijöiden välillä ja näiden vaikutuksia tyttöjen ja poikien käyttäytymiseen.

Tutkimukseen osallistui 10 varhaiskasvatuksen ryhmää Tyrolista ja Salzburgista. Viidessä ryhmässä työskenteli vain naisia ja viidessä muussa oli myös miestyöntekijöitä. Tutkimukseen osallistuneiden kokonaismäärä koostui 22 kasvattajasta, 206 vanhemmasta (tehtiin alkukyselyt, joita ei ole tarkasteltu tutkimuksessa) ja 164 lapsesta. Vaikka kaikki kasvattajat otettiin huomioon tutkimuksessa, niin viiden mies- ja naiskasvattajan opetustyyliä seurattiin erityisesti. Myös lapsista 15 tytön ja 15 pojan käyttäytymistä seurattiin lähemmin. Tutkimukselle tarkoituksellista oli, että lapset olivat iältään 4–6-vuotiaita, heillä ei ollut kehityshäiriöitä ja saksankielentaito oli riittävä. Lapsen tuli myös olla erityisen motivoitunut tekemään yhteistyötä tutkijaryhmän kanssa.

Tutkimuksen metodeina käytettiin kahta menetelmää, jotka olivat videotallenteet ja kyselyt varhaiskasvattajille. Kyselyiden jälkeen seurasi vielä em. 15 tytölle ja pojalle laaditut kyselyt. Metodeja käytettiin jokaisessa ryhmässä kerran ja videotallenteet muodostivat tutkimuksen ytimen. Videotallenteita tehtiin niin monesta arjen rutiinista/ tilanteesta kuin suinkin mahdollista ja niiden avulla

seurattiin lasten ja varhaiskasvattajien välistä vuorovaikutusta ja arvioitiin miten miehet ja naiset erosivat: miten positiivinen vuorovaikutus näyttäytyi, käyttökäytö työntekijä rankaisua, oliko tilanteiden kiintymysuhteissa välttävyyttä "detachment" ja miten salliva varhaiskasvattaja oli. Tutkimuksen toisen metodin, eli kyselyn saivat kaikki varhaiskasvattajat ja se sisälsi yleisiä kysymyksiä kuten ammatillisia pätevyyttä ja kokemusta

Tuloksista käy ilmi, että mies- ja naistyöntekijöiden työskentelytavat eivät juurikaan eroa, paitsi että miehet olivat huomattavasti sallivampia. Ryhmät, jossa oli sekä mies- ja naisopettajia tarjosivat lapsille eniten sosiaalista liikkuvuutta. Poikien ja tyttöjen suhtautumisessa pystyi havaita selkeitä eroja, esim.: pojat reagoivat kasvattajan sukupuoleen tyttöjä voimakkaammin ja hakeutuvat varhaiskasvatusryhmässä huomattavan usein miesten luokse, hakevat heiltä huomiota, kommunikoivat aktiivisemmin ja nauttivat suuremmin heidän fyysisestä kontaktistaan. Osittain tämän voisi ajatella johtuvan miesten vähäisyydestä varhaiskasvatuksessa (ja joidenkin lasten perheissä isän puutteesta), mutta on myös todettavissa, että kanssakäynti ja samaistuminen oman sukupuolen aikuisen kanssa on pojille perustarpeellisen tärkeää.

‘Moving away from the caring’: exploring the views of in-service and pre-service male teachers about the concept of the male teacher as a role model at an early childhood and post-primary level. McCormack, O. & Brownhill, S. 2014.

Miesten lisäämiseksi opetukseen/kasvatukseen on pyritty kansainvälisesti politiikan ja julkisen keskustelun kautta, olettaen että miesopettajat toimisivat poikien roolimalleina. Miesopettajien tarjoaman roolimallin uskotaan parantavan poikien koulumenestystä sekä parantamaan käyttäytymistä ja asenteita oppimista kohtaan. Ajatuksena olisi tarjota yksinhuoltajaäitien kasvattamille pojille myös isähahmoa. Tutkimuksen ensimmäinen osa toteutettiin kyselylomakkeilla, joita lähetettiin 178 englantilaiselle miespuoliselle varhaiskasvattajalle, näistä täytettiin ja palautettiin 75. Toinen osa toteutettiin haastattelemalla irlantilaisista peruskoulun opettajista koostuvaa fokusryhmää (n=3). Kolmannessa

vaiheessa haastateltiin ensimmäisen vaiheen halukkaita vastaajia (n=6), liittyen aiempien vaiheiden löydöksiin.

Tutkimuksessa käydään läpi miesopettajien ja -kasvattajien näkemyksiä omasta roolistaan eri ikäisille ja siitä voiko nainen toimia pojan roolimallina. Esitettyjen näkemysten perusteella miesten töihin ottaminen ei todennäköisesti itsessään korjaa sukupuolten välistä kuilua koulumenestyksessä. Kouluihin ja varhaiskasvatukseen tulisi ottaa monipuolisia miehiä ja naisia, toisin sanoen monia eri maskuliinisuuden ja feminiinisuuden muotoja, eli monimuotoisempia roolimalleja. Sekä miesten ja naisten läsnäolon tärkeyttä kouluissa ei voi kiistää, mutta tietyn sukupuolen omaaminen ei ole tärkein piirre, jota hyvältä opettajalta tulisi hakea. Enemmin tulisi huomioida kasvattajien henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Is Caregiver Gender Important for Boys and Girls? Gender-specific Child-Caregiver Interactions and Attachment Relationships. Van Polanen, M., Colonesi, C., Fukkink, R.G., & Tavecchio, L.W.C. 2016.

Tutkimuksessa tarkasteltiin lasten (n=38, joista puolet poikia) ja kasvattajien (n=38, joista puolet miehiä) välistä leikkiä ja sitä, miten lapsen ja kasvattajan sukupuoli vaikuttivat kanssakäymiseen ja kiintymyssuhteeseen. Havainnointiin käytettiin mikroanalyysin mahdollistavaa videointimenetelmää. Tutkimus toteutettiin Alankomaisissa päiväkodeissa 0–4-vuotiaiden lasten kanssa.

Tulokset näyttivät, että sekä miehillä että naisilla oli samankaltaisia positiivisia kanssakäymisiä poikien ja tyttöjen kanssa. Kussakin tapauksessa pystyttiin luomaan turvallisia suhteita. Tulokset eivät siis tukeneet vahvoja näkemyksiä siitä, että saman sukupuolen omaava kasvattaja ja lapsi tulisivat keskenään paremmin toimeen. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että, mikä tukee taas näkemystä miehen roolin merkityksestä tytöille ja siitä, että vastakkaisen sukupuolen kanssa tekemisissä olemisesta voisi olla hyötyä.

Tutkimusartikkelit liittyen isiin

Routine Active Playtime with Fathers Is Associated with Self-Regulation in Early Childhood. Bocknek, E.L., Dayton, C., Raveau, H.A. & Richardson, P. 2017.

Tutkimuksessa hyödynnettiin dataa, joka kerättiin 'Early Head Start Research and Evaluation Project Fathering Substudyn' aikana. Tavoitteena oli selvittää, miten aktiivinen leikkiminen on vaikuttanut lapsen kehitykseen kolmanteen ikävuoteen mennessä ja päiväkotiin siirryessä (n=415). Tutkimus tehtiin lasten ollessa 24–36kk-ikäisiä. Isiä haastateltiin heidän kotonaan liittyen heidän isä-lapsisuhteeseen ja perheen muihin tekijöihin, kuten henkiseen hyvinvointiin ja yhteisvanhemmuuteen. Isät ja äidit suorittivat seuraavaksi toisistaan erillään lapsen kanssa leikkitehtävän, joka videokuvattiin.

Tulokset näyttävät, että aktiivinen leikkiminen isän ja lapsen välillä vaikuttaa myönteisesti lapsen kehitykseen. Aktiivinen leikki luo tilanteita, jossa lapsi saa kokea äärimmäisiä tunteita ja näiden leikkien avulla oppii myös säätelemään ja hallitsemaan niitä. Aktiivisessa leikissä on poikkeavaa se, että liian pieni tai liian suuri määrä sitä voivat molemmat aiheuttaa negatiivisia seurauksia, varsinkin temperamenttisesti reagoiville lapsille. Emotionaalisesti reagoiville lapsille taas vaikutti olevan eniten hyötyä aktiivisesta leikkiajasta isien kanssa. Laadukkaan, fyysisen leikin merkityksen korostaminen voi olla isille tärkeä keino saada heitä osallistumaan enemmän kasvatukseen.

Mothers, fathers, sons, and daughters: Are there sex differences in the organization of secure base behavior during early childhood. Fernandes, C., Verissimo, M., Monterio, L., Antunes, M., Vaughn, B.E. & Santos, A.J. 2018.

Tässä tutkimusartikkelissa oli havainnoitu 119 lapsen vuorovaikutussuhdetta molempien vanhempiensa kanssa erikseen. Tutkimus tähtäsi selvittämään, oliko lasten sukupuolella eroja siihen, miten heidän kiintymyssuhteensa näkyi suhteessa äitiin ja isään. Lapsista 59 oli poikia ja 60 tyttöjä ja heistä jokaista havainnoitiin kahtena eri kertana. Ensimmäisellä kerralla lapsia havainnoitiin

vain toisen vanhemman läsnä ollessa esim. Äidin kanssa ja seuraavalla kerralla taas isän kanssa tai päinvastoin. Toinen vanhemmista ei saanut olla paikalla havainnoinnin aikaan. Havainnoinnit tehtiin kotikäynteinä ja jokainen havainnointi kesti 2–3 tuntia. Havainnointikerrat pyrittiin tekemään kuukauden aikana, mutta viikossa noin 82 % havainnoista äitien läsnä ollessa ja 64 % havainnoista isien läsnä ollessa oli tehty.

Havainnoinnin työkaluna käytettiin Attachment behaviour Q-Setiä (AQS). AQS tarjoaa yksityiskohtaisen kuvauksen lapsen kiintymyskäyttäytymisestä ja sitä on käytetty dokumentoimaan sekä muutoksia, että jatkuvuuksia kiintymyssuhteen kehityksessä.

Tutkimus ei osoittanut, että sukupuoli vaikuttaisi merkittävästi siihen, että tytöt ja pojat osoittaisivat kiintymystensä jotenkin eri tavalla kumpaakin vanhempaa kohtaan. Sen sijaan käyttäytyminen oli aika samanlaista, mutta kiintymys isien ja äitien läsnä ollessa näyttäytyi erilaisena. Kiintymyskäyttäytyminen äidin läsnä ollessa näkyi esimerkiksi hellyydenosoituksena leluja kohtaan, kun taas isien seurassa kiintymyskäyttäytyminen oli fyysisempää ja läheisyyden etsimistä (juostaan isin syyliin, kun vieras tulee, löydetään lelu ja juostaan näyttämään sitä.)

Vaikka kiintymyskäyttäytyminen poikien ja tyttöjen välillä olikin melko samanlaista, niin erojakin tyttöjen ja poikien välillä oli. Tytöt kokivat turvaa ja sen myötä heidän suhteensa äitiin näyttäytyi lämpimänä, rentoutuneena ja huolettomana. Samanlainen lämpö oli aistittavissa tyttöjen osalta myös isien läsnä ollessa, mutta luottamus isään korostui enemmänkin. Pojilla sen sijaan suhde äitiin näyttäytyi häivähdyksen kireänä ja epätasapainoisena, kun taas isien läsnä ollessa turvallisuuden tunteessa oli epätasapainoisuutta ja kypsymättömyyttä. Mitä turvallisempi isä-lapsisuhde oli, sitä enemmän pojilla painottui fyysinen kanssakäyminen/leikki ja läheisyys isän kanssa.

Gender Differences in Beliefs about Infant-Directed Speech: The Role of Family Dynamics. Kennison, S.M & Byrd-Craven, J. 2015.

USA:ssa psykologian opiskelijoille tuotetussa kyselyssä (N=301, miehiä 120, naisia 181) selvitettiin miesten ja naisten näkemyksiä pikkulapsille kohdistetun puheen hyödyllisyydestä. Opiskelijoille esitettiin väitteitä, joihin heidän tuli vastata olivatko he samaa vai eri mieltä. Kysymyksiin vastattiin 7-portaisella asteikolla.

Saadut tulokset tukivat tutkijoiden hypoteeseja: 1) miehet kokevat naisiin verrattuna pikkulapsille puhelun vähemmän hyödylliseksi, 2) sekä miehet että naiset, jotka omasivat negatiivisen suhteen omaan äitiinsä, kokivat pikkulapsille puhelun vähemmän hyödyllisinä. Näin ollen voidaan siis puhua ylisukupolisesta ongelmasta, jota voidaan rinnastaa myös muihin kasvatusasenteista johtuviin ongelmiin ja vaikutuksiin (kuten läheisyyden vähäisyys). Tutkimuksen miehet pitivät lapsia enemmän passiivisina, eikä heidänkään perheissään ollut kannustettu pikkulapsille puheluun. Tutkimus esittää, että ongelmaan tulisi puuttua uusien äitien kohdalla ja korostaa heille lapselle kohdistetun puhumisen tärkeyttä ja positiivisia vaikutuksia.

Fathers' challenging parenting behavior predicts less subsequent anxiety symptoms in early childhood. Majdandžić, M., de Vente, W., Colonesi, C. & Bögels, S.M. 2018.

Pitkittäistutkimus, jossa pyrittiin todentamaan, vähentääkö vanhempien, varsinkin isille ominaiseksi mielletty, lasta haastava kasvatus (eli aktiivinen fyysinen ja verbaalinen toiminta, jolla pyritään saamaan lasta ylittämään rajojaan, kuten villit leikit, kilpailut ja kannustaminen itsevarmuuteen ja esiintymiseen yms.) ja vähempi ylisuojelevuus ahdistuksen ja pelokkuuden kehittymistä. Tutkimukseen osallistui 132 pariskuntaa ja heidän esikoisensa. Perheet olivat keskenään erilaisia, esim. osa lapsista olivat temperamentiltaan pelokkaita, kun taas toisissa pariskunnissa esiintyi enemmän ylisuojelevuutta kuin muissa.

Tutkimukseen osallistuvat vanhemmat kävivät tietyn ajan välein synnytyksen jälkeisissä mittauksissa tutkimuskeskuksessa (Research Centre for Parents and Child) lapsen kanssa kumpikin erikseen. Mittauksia suoritettiin neljänä kertana lapsen ollessa n. 4kk, 12kk., 2,5- vuotta ja 4,5- vuotta. Myös kotikäyn-

tejä tehtiin ja kaikki tapaamiset videokuvattiin. Tässä tutkimuksessa on tarkasteltu niitä kertoja, jolloin lapsi on ollut yhden ja 2,5 vuoden ikäinen. Tapaamiskerroilla vanhempien on pyydetty leikkimään ja olemaan lastensa kanssa normaalisti tai tekemään jokin annettu tehtävä/toimimaan annetun ohjeen mukaan.

Tulokset näyttävät, että isien haasteita tarjoavalla kasvatuksella on lasta ahdistuksen kehittymiseltä suojeleva vaikutus. Kaikista selkeimmät hyödyt näkyivät pelokkaiden lasten kohdalla. Äideille ominaisemmaksi ehdotettu ylihuolehtivuus vähensi myös lasten ahdistuksen kehittymistä. Joissain tapauksissa äiti haastoi lasta enemmän kuin isä, saaden myös aikaiseksi ahdistuneisuuden vähenemistä.

Tutkimus tukee teoriaa siitä, että isän haastaessa lasta enemmän, suojelee hän näin lasta ahdistukseen liittyvien ongelmien kehittymiseltä, varsinkin pelokkaampien temperamenttien omaavien lasten kohdalla, jotka olisivat muuten alttiimpia ahdistusongelmille. Löydökset siitä, että äitien ylihuolehtivuus vähentää ahdistuneisuutta, haastavat aiempia teorioita, joiden mukaan samainen ylihuolehtivuus lisäisi ahdistuksen määrää lapsessa, mutta tämä osa-alue vaatii vielä jatkotutkimusta.

The Father- Child Activation Relationship, Sex Differences, and Attachment Disorganization in Toddlerhood. Paquette, D. & Dumont, C. 2013.

Tässä tutkimuksessa selvitettiin isän vaikutusta lasten kehitykseen keskittyen pääasiassa vanhemman stimuloimaan riskienottoon ja kontrolliin lapsen tutkiessa. Tutkimuksella oli kolme päämäärää: 1) Todentaa aktiivisen vuorovaikutuksen määrittyvän pääasiassa isän stimuloimasta riskien otosta 2) todentaa yhteys aktiivisen vuorovaikutuksen ja epäselvän kiintymyksen välillä ja 3) todentaa sukupuolisia eroja lapsen ja isän välisessä aktiivisessa suhteessa.

Otanta tutkimuksessa koostui 58 isä- lapsi parivaljakosta, joista 22 oli poikia ja 36 tyttöjä. Tutkimuksessa käytettiin kahta käytännettä, jotka olivat 1) oudon tilanteen käytänne (Strange situation procedure) ja 2) riskitilanteiden käytänne (Risky situation procedure). Lyhyemmin käytänneistä puhutaan nimityksillä SS ja RS. Tutkimukseen liittyi myös kyselyt, joita tuli täyttää.

Käytänteet toteutettiin ja niitä havainnoitiin kuukauden intervalleissa ja ne kuvattiin myös. Kummallekin käytänteelle oli varattu oma tilansa, joihin oli molempiin piilotettu kolme kameraa. Tutkimuksessa käytetyt käytänteet on molemmat suunnattu 12–18 kuukauden ikäisille ja ne pyrkivät arvioimaan isän ja lapsen vuorovaikutussuhdetta (SS) sekä aktiivista vuorovaikutusta isien ja lasten välillä (RS).

Tulokset:

Lapsen sukupuolella, lapsen temperamentin ja isän vanhemmuuskäyttäytymisellä ei tulosten mukaan ollut merkitystä siinä, miten isä ohjasi, kannusti, yllytti (riskienotto) tai kielsi/komensi/rankaisi lapsia. Kuitenkin tutkimuksessa huomattiin, että tytöt saivat isältä enemmän perushoitoa ja emotionaalista tukea, kuin pojat, joskaan tämä ei ollut mitenkään korostunutta/merkityksellistä.)

Tutkimus todistaa, että aktiivisuussuhde ja kiintymyssuhde ovat kaksi eri mekanismia, koska vain 24 % lapsista käyttäytyivät testitilanteissa sekä turvallisesti, että vuorovaikuttivat aktiivisesti isän kanssa. Sukupuolieroja löydettiin isän käyttäytymisestä poikien ja tyttöjen välillä. Isät ovat aktiivisemmassa vuorovaikutuksessa poikien kuin tyttöjen kanssa, mutta kiintymyssuhteessa ei ollut eroja, toisin kuin on todistettu olevan äiti-lapsi suhteissa. Tytöt saivat isiltä enemmän perushoitoa emotionaalista tukea kuin pojat, mutta eivät korostuneesti. Yhteyttä aktiivisen vuorovaikutuksen ja epäselvän kiintymyksen välillä ei pystytty todentamaan.

Fathers matter: The role of father parenting in preschoolers' executive function development. Meuwissen, A.S. & Carlson, M. 2015.

Isät ovat tärkeitä toiminnanohjauksen kehittymisen kannalta. Executive function (EF) eli toiminnanohjaus viittaa korkeampaan ajattelukykyyn kuten, inhibiatio, työmuisti, henkinen/mielen joustavuus, mitkä sallivat tavoitesuuntautuvan käytöksen. Tutkimuksessa tarkasteltiin isän autonomian tukea ja kontrollia sekä lapsen toiminnanohjauksen kehitystä. Ulkoiset säännöt on asteittain sisäistettävä lapselle, jotta toiminnanohjaus kehittyy. Autonomiata tukeva vuorovaikutus tuottaa lapselle onnistuneita ongelmanratkaisukokemuksia, päätöksentekotilanteita sekä virheiden tunnistusta ja korjaamista.

Lähes kaikki edeltävät autonomian tukemisesta koskevat tutkimukset ovat sisältäneet vain äidit. Lapset, joilla on kaksi tukevaa vanhempaa ovat saaneet korkeimmat pisteet kognitiivisen kehityksen tehtävistä. Tunnetasolla panostava isä tuo hyvinvointia, kognitiivista kehitystä sekä sosiaalisia taitoja (social competence).

Ennakkotutkimus: Kysely äideille ja isille, jossa kartoitettiin heidän osallisuuttaan lapsen kanssa. Isän ja lapsen suhteen ja vuorovaikutuksen laadulla on todettu olevan enemmän merkitystä kuin isän viettämällä ajalla lapsen kanssa.

Varsinainen tutkimus: 110 lasta (53 tyttöä, 57 poikaa) 35 kk – 41 kk vanhoja, ja isät (26–52v) olivat mukana tutkimuksessa. Toiminnanohjausta testattiin sekä lapsilla että isillä. Tuloksien mukaan lapsien kognitiivisten kykyjen kehitykseen vaikuttavat äiti-lapsi-suhteen lisäksi laajemmin sosiaalinen konteksti useamman huoltajan (ja kasvattajan?) (caregiver) kanssa. Isien vanhemmuuden laatu saattaa olla isossa roolissa, kun luodaan ympäristöä, joka tukee lapsen toiminnanohjauksen kehitystä. Isien autonomisesti tukeva ja kontrolloiva vanhemmuus ovat suhteessa lapsen toiminnanohjaustaitoihin.

Executive function in at-risk children: Importance of father-figure support and mother parenting. Meuwissen, A.S. & Englund, M.M. 2016.

Executive Function (EF) eli toiminnanohjaus tarkoittaa korkeamman tason taitoja, kuten työmuisti, ei-toivotun käyttäytymisen estämistä ja mielen joustavuutta, mitkä kaikki ovat tärkeitä kokonaisvaltaisen kehityksen kannalta.

Tutkimus tehtiin alhaisen sosioekonomisen statuksen perheille, koska heidän lapsensa ovat alhaisen toiminnanohjauksen riskiryhmässä. Haastattelut äideiltä, joissa pitkittäistutkimuksen kautta saatiin kuva kaikista isähahmoista, joka terminä sisältää biologiset isät, isäpuolet, äidin romanttiset kumppanit, sedät, enot, isoisät ja muut miehet. Isä-hahmon tuki oli suhteessa korkeamman lasten toiminnanohjauskykyyn. Isä-lapsi vuorovaikutus tarjoaa rikastutta-

via kokemuksia. Nämä ovat korkeaenergisiä, ennalta-arvaamattomia leikkitalanteita, joita isähahmo helpottaa. Nämä kokemukset ja tilanteet ovat erilaisia äiti-lapsi-vuorovaikutukseen verrattuna. Lisäksi tutkimus tuo esille, että mitä nuorempi äiti ja alhaisempi koulutustaso, sitä suurempi riski lapselle toiminnanohjauskyvylle.

Tutkimus: 182 lasta riskiryhmästä eli alhaisesta sosioekonomisesta asemasta. Äiti-lapsi-vuorovaikutustilanteet, (laboratorio)koetilanne-tehtävät, opettajien arvioinnit, haastattelut. Eli: 1) äidin väestöryhmätiedot/ennakkotiedot kerättiin ennen lapsen syntymää, 2) Lapsi 12 ja 18kk vanha äiti ja lapsi, "outo-tilanne"-tutkimus, 3) 24, 30, 36, 42, 48 ja 54kk äidin haastattelu isähahmon tuesta lapselle.

Longitudinal relationships between unmarried fathers' involvement and their children's behavior problems: Using latent growth modeling. Choi, J-K., Kim, M. & Kunz, G.M. 2018.

Avioliiton ulkopuolisten syntymien osuus on ollut yli 40 % viimeisen vuosikymmenen ajan. Nämä lapsilla on todennäköisemmin köyhyyttä, yksinhuoltajuutta sekä sosioemotionaalisia ongelmia. Ei-aviolisten isien mukanaoloa/osallisuutta tutkittiin lapsen 1–5 ikävuosien välillä. Ei-aviolisten isien, jotka eivät asuneet äidin kanssa yhdessä sekä yhdessä asuvien isien suurempi osallisuus osoitti vähemmän käytösongelmia lapsella. Äidit ovat "portinvartijoita", joiden "äiti-masennus", vanhemmuusstressi sekä köyhyys/alhainen tulotaso vaikuttivat isien osallisuuden määrään negatiivisesti.

Tutkimus: 3409 naimatonta äitiä, joiden sosioekonominen asema, psyykinen terveys ja vanhemmuusstressi otettiin tutkimuksessa huomioon. Äidin taloudellinen tilanne ja vanhemmuusstressi olivat vaikuttavimmat ennustavat tekijät lapsen käytösongelmille. Äidin masentuneisuus sekä vanhemmuusstressi olivat merkittäviä tekijöitä isän osallisuudelle. Vain äitien näkökulma. Isien suurempi osallisuus vähensi ajan saatossa lapsen käytösongelmia.

Does early paternal involvement predict offspring developmental diagnoses? Jackson, D.B., Newsome, J. & Beaver, K.M. 2016.

Tutkimuksessa tarkasteltiin isän osallisuuden vaikutuksia, ennen ja jälkeen synnytyksen sekä synnytysajankohtana, lapsen myöhempään kehitykseen ja kehitysdiagnooseihin. Ennen ja jälkeen synnytyksen isän osallisuudella ei merkittävää vaikutusta lapsen kehitykseen. Synnytyshetkellä poissaolleiden isien lapsilla oli merkittävästi suurempi riski kehityksellisiin diagnooseihin. Lisäksi diagnoosien määrä oli merkittävästi suurempi. Synnytyshetkellä isän läsnäololla voi olla pitkävaikutteisia seurauksia lasten kehitykseen.

Tutkimukseen osallistui yli 6000 isää, äitiä ja lasta. Ensisijaisen huoltajan (useimmiten äiti) haastattelu, isien haastattelu sekä vanhemmat yhdessä. Early Childhood Longitudinal Study, Birth Cohort (ECLS-B) noin 10 600 USA:ssa syntynyttä lasta vuonna 2001. Aikajana syntymästä 4 vuoden ikään.

Mothers' and fathers' language input from 6 to 36 months in rural two-parent-families: Relation to children's kindergarten achievement. Reynolds, E., Vernon-Feagans, L., Bratsch-Hines, M., Baker, C.L. & The family life project key investigators. 2018.

Tutkimuksessa tarkasteltiin n=567 6–36 kk ikäisiä lapsia ja heidän vanhempiaan. Vanhempien puheen/lausuman pituus, sanojen määrä sekä mi-alkuisten kysymysten (mikä, miten, miksi, millainen yms.) vaikutusta tutkittiin suhteessa lapsen päiväkotisuoriutumiseen. Isien vaikutus varhaiskehityksessä oli otettu tutkimuksessa mukaan, aiemmin äitien vaikutuksen lisäksi. Isien lausuman pituus sekä mi-alkuiset kysymykset vaikuttivat positiivisesti lapsen sanaston kehitykseen. Mi-alkuiset kysymykset vaikuttivat lapsen matemaattisten taitojen kehitykseen. Tutkimuksen tulokset tukevat aiempaa tutkimusta ja viittaa siihen, että äitien ja isien kielellisellä panoksella on positiivinen vaikutus lapsen myöhemmälle akateemiselle suoriutumiseen.

Liite 2. Taulukoitu yhteenveto opinnäytetyön aineistona käytetyistä tutkimuksista

TUTKIMUS	TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TUTKIMUSKY-SYMYKSET	TUTKIMUSME-NETELMÄ JA -PAIKKA	TUTKIMUKSEN PÄÄTULOKSET
-----------------	---	--------------------------------------	--------------------------------

AMMATILLINEN MIESKASVATTAJA			
Bauchmüller, R., Gørtz, M. & Würtz Rasmussen, A. 2014. Long-run benefits from universal high-quality preschooling	<p>Tarkastella varhaiskasvatuksen osa-alueiden merkitystä lasten koulu- ja kielitaidolle.</p> <p>Mitkä laadukkaan varhaiskasvatuksen osa-alueet saivat aikaan huomattavaa kehitystä lasten koulu- ja kielitaidolle.</p>	<p>Laatuindikaattori-analyysi.</p> <p>N=30 444</p> <p>Tanskan hallinnollinen rekisteri, vuonna 2008 peruskoulunsa päättävät koululaiset.</p> <p>Tanska.</p>	<p>Kolme merkittävää positiivisesti vaikuttavaa tekijää menestykselle olivat:</p> <p>1) suurempi määrä henkilö-kuntaa verrattuna lapsimäärään</p> <p>2) suurempi määrä miehiä henkilökunnassa</p> <p>3) suurempi määrä akateemisen esiopettajakoulutuksen käyneitä työntekijöitä ryhmässä</p>

<p>Bullough, R. 2014. Differences? Similarities? Male teacher, female teacher: An instrumental case study of teaching in a head start classroom</p>	<p>Mies- ja nais-työntekijän työskentelyn ja näkemysten erot ja yhtäläisyydet</p> <p>'Head Start' -ryhmässä.</p> <p>1) mitkä kulttuuriset ja elämänkerralliset kokemukset vaikuttavat lastentarhanopettajaksi ryhtyvien miesten ja naisten sukupuoli-identiteetteihin?</p> <p>2) nouseeko miesten ja naisten opetuksesta ja ohjeistuksesta varhaiskasvatusluokassa esiin eroavaisuuksia?</p>	<p>Tapaustutkimus</p> <p>Haastattelututkimus</p> <p>N=2</p> <p>1 miestyöntekijä</p> <p>1 naistryöntekijä</p> <p>USA.</p>	<p>Miehiä olisi tärkeä saada varhaiskasvatukseen.</p> <p>Miesroolimalli tärkeä, etenkin jos lapselta puuttuu positiiviset miesroolimallit elämästään</p> <p>Miestyöntekijä kohtasi ennakkoluuloja vanhempien ja muiden työntekijöiden osalta</p> <p>Lapset tarvitsevat laajan kirjon monipuolisia kasvattajia</p> <p>Opettajat voivat olla merkityksellisiä aikuisia lapselle, siksi on huolestuttavaa, että miehiä on vähän</p>
<p>Brownhill, S. 2014. 'Build me a male role model!' Acritical</p>	<p>Kriittinen tarkastelu miesroolimallien ominai-</p>	<p>Vaihe 1) kyselytutkimus</p> <p>N=174 (48 % vastasi)</p>	<p>Miehet eivät vastoin oletuksia olekaan välttämättä kurinpitäjiä</p>

<p>exploration of the perceived qualities/characteristics of men in the early years (0–8) in England</p>	<p>suuksista varhaiskasvatuksessa toimivien miesten näkökulmasta.</p> <p>Aiemman tutkimustiedon kautta selventämään miesten näkökulmaa roolimalleista.</p> <p>Mitkä ovat luonteenpiirteet, joita tulisi (miehenä ja miesroolimallin antajana) ilmaista 0–8 -vuotiaille pojille?</p>	<p>Vaihe 2) kohdenetut haastattelut</p> <p>Vaihe 3) yksittäiset puolistrukturoidut haastattelut</p> <p>Yhteensä vaihe 2 ja 3 N=6</p> <p>Vain 1 ja 2 vaihe tutkimuksessa.</p> <p>Englanti.</p>	<p>Miesroolimallin tulisi olla aito oma itsensä.</p> <p>Miesten on vaikea sekä asettaa raameja roolimalilleen sekä ilmaista yhteiskunnan odottamaa (positiivista) miesroolimallia</p>
<p>Colonnaesi, C., Van Polanen, M., Tavecchio, L.W.C. & Fukkink, R. 2017. Mind-mindedness of male and female caregivers in childcare and the relation to sensitivity and attachment: And exploratory study</p>	<p>Lastenhoidon ammattilaisten sukupuolen, sensitiivisyyden, mind-mindednessin ja autonomian kunnioittamisen sekä lapsihoitajan kiintymyssuhteen yhteyksien tutkimus.</p> <p>1) Lastenhoidon ammattilaisten</p>	<p>Havainnointitutkimus</p> <p>N=34</p> <p>17 miestyöntekijää</p> <p>17 naistyöntekijää</p> <p>mies- ja naistyöntekijä pareittain.</p> <p>N=34 3-vuotiasta lasta</p>	<p>Mies- tai naispuolisen hoitajan välillä ollut eroa sensitiivisissä työtavoissa</p> <p>Pojat olivat turvallisesti kiinnittyneet hoitajiin, joilla oli korkeampi mind-mindedness</p>

	<p>sensitiivisyyden, mind-mindednessin ja autonomian kunnioittaminen. Lapsi-hoitajan kiintymyssuhteen tutkimus</p> <p>2) Hoitajan ja lapsen sukupuolen vaikutus em. suhteisiin</p> <p>3) Mind-mindedness suhteessa sensitiivisyyteen ja autonomian kunnioittamiseen</p>	<p>17 poikaa 17 tyttöä tyttö- ja poikalapsi pareittain.</p> <p>12 hollantilaista päivähoitoyksikköä.</p> <p>Hollanti.</p>	<p>Tytöt olivat turvallisesti kiinnittyneet hoitajiin, joilla oli korkeampi mind-mindedness sekä autonomian kunnioittaminen</p>
<p>Ferreira, T., Caddima, J., Matias, M., Vieira, J.M., Leal, T. & Matos P.M. 2016. Preschool children's prosocial behavior: The role of mother-child, father-child and teacher-child relationships</p>	<p>Isien, äitien ja opettajien positivistien vaikutusten tutkiminen suhteessa lapsen sosiaaliseen kehitykseen.</p> <p>1) isien, äitien ja opettajien positivistiset vaikutukset 36kk-76kk ikäisen lapsen sosiaaliseen käyttäytymiseen.</p> <p>2) opettajien rooli välittäjänä van-</p>	<p>Poikittaistutkimus.</p> <p>N=168, 36kk-76kk ikäistä lasta.</p> <p>46 % tyttöjä, 54 % poikia.</p> <p>Opettajat kaikki naisia. Yliopistotutkinto.</p> <p>Vanhemmat molemmat töissä ja asuivat yhdessä.</p> <p>54 % yksi lapsi</p>	<p>Lapsen ja kasvattajan suhde sekä lapsen suhde isiin ja opettajiin olivat yhteydessä lapsen prososiaaliseen käytökseen.</p> <p>Äiti-lapsisuhteen laatu vaikutti epäsuorasti lapsi-opettajasuhteen kautta.</p>

	hempien ja lasten sosiaalisen kehityksen välillä.	42 % kaksi lasta 4 % enemmän kuin kaksi Portugali.	
Gosse, D. 2011. Race, sexual orientation, culture and male teacher role models.: “Will any teacher do as long as they are good?”	tutkia ja selvittää miesroolimallia suhteessa (1) etnisyyteen (2) seksuaaliseen suuntautumiseen ja (3) kulttuuriin Pääsyyt opettajaksi ryhtymiselle? Onko opettajan sukupuolella väliä? Onko ryhmiä, jotka hyötyisivät miesopettajista?	Miesopettajien online-haastattelu. N=223 54,9 % 4–5 -vuotiaiden opettajia. Kanada.	Tärkeää, että lapset saavat erilaisia esikuvia. Miesten lukumäärää tulisi lisätä, monipuolisuuden ja tasa-arvoisuuden nimissä. Ennakkoluulot miehiä kohtaan esim. pedofilia Tärkeimmäksi nostettiin opettajien monipuolisuus ja monipuoliset roolimallit.
Gørtz, M. Johansen E-R. & Simonsen, M. 2018. Academic achievement and the gender composition of preschool staff	Tutkia henkilökunnan sukupuolirakenteen vaikutuksia lasten koulutaitoihin. Mikä merkitys työntekijän sukupuolella on las-	Tanskan kansallisen rekisterin data, joka kattaa tiedot kaikista Tanskan esikouluun ilmoitettavista lapsista vuosina 2006–2007.	Tuloksista ei voitu todentaa miestyöntekijöiden edesauttavan kouluvalmiuden paranemisessa. Miestyöntekijällä positiiviset vaikutukset

	<p>ten koulunaloitusajankohtaan ja millaiset vaikutukset ovat myöhempään akateemiseen suorituskyykyyn.</p>	<p>N=93 559, joista tyttöjä 45 409 ja poikia 48 190.</p> <p>Tanska.</p>	<p>sekä poikiin että tyttöihin.</p> <p>Kirjallisuuden testeissä miestyöntekijä vaikutti erityisesti poikiin positiivisesti. Matemaattisissa testeissä miestyöntekijästä oli merkittävää hyötyä vain pojille.</p>
<p>Huber, J. & Traxl, B. 2017. Pedagogical differences and similarities between male and female educators, and their impact on boys' and girls' behaviour in early childhood education and care institutions in Austria</p>	<p>Pedagogisten eroavaisuuksien ja yhtäläisyyksien selvittäminen mies- ja naistyöntekijöiden välillä.</p> <p>Näiden erojen vaikutukset tyttöihin ja poikiin.</p> <p>1) Minkälaisia eroja ja yhtäläisyyksiä mies- ja naiskasvattajien välillä erityisesti opetuksellisesti ja vuorovaikutuksellisesti löydetään?</p>	<p>Kysely ja havainnointitutkimus (videointi).</p> <p>10 varhaiskasvatuksen ryhmää.</p> <p>Ammattikasvattajat</p> <p>N=22</p> <p>Erytystarkastelussa</p> <p>N=10</p> <p>5 miestyöntekijää ja 5 naistyöntekijää</p> <p>Lapset</p> <p>N=164</p> <p>Erytystarkastelussa</p> <p>N=30</p> <p>15 poikaa ja</p>	<p>Mies- ja naistyöntekijöiden työskentelytavat eivät juurikaan eroa, paitsi että miehet olivat huomattavasti sallivampia.</p> <p>Poikien ja tyttöjen suhtautumisessa pystyi havaita selkeitä eroja.</p> <p>Kanssakäynti ja samaistuminen oman sukupuolen aikuisen kanssa on pojille perustarpeellisen tärkeää.</p>

	<p>2) Minkälaisia eroja ja yhtäläisyyksiä löydetään varhaiskasvatusryhmän dynamiikassa?</p> <p>3) Minkälaisia eroja ja yhtäläisyyksiä löydetään sosiaalisessa ja vuorovaikutuksellisessa käytöksessä lapsilla?</p>	<p>15 tyttöä</p> <p>Vanhemmat N=206 (taustakysely)</p> <p>Itävalta.</p>	
<p>Mallozzi C. A. & Galman S. C. 2014. Guys and ‘the rest of us’: tales of gendered aptitude and experience in educational carework</p>	<p>Tuoda esille tarkempaa ymmärrystä, kuinka mies- ja nais-työntekijät orientoituvat suhteessa maskuliinisuuteen ja miehisyteen.</p> <p>Miten miehet käsittävät itsensä ja naiset näkevät miehet feminiinisen opetuksen maailmassa?</p>	<p>Kvalitatiivinen haastattelu.</p> <p>N=4</p> <p>2 miestä ja 2 naista.</p> <p>USA.</p>	<p>Miehet johtajia, spesialisteja kuirissa, fyysisyydessä ja kontrollissa. Miehet eivät ole niin hoiavaa kuin naiset.</p>
<p>McCormack, O. & Brownhill, S. 2014. ‘Moving away from the</p>	<p>Miesvarhaiskasvattajien ja –opettajien näke-</p>	<p>Yhdistelmä tutkimus.</p> <p>1) Kysely mies-työntekijöille</p>	<p>Miesten töihin ottaminen ei korjaa</p>

<p>caring’: exploring the views of in-service and pre-service male teachers about the concept of the male teacher as a role model at an early childhood and post-primary level</p>	<p>mysten selvittäminen roolimalleista.</p> <p>Miten miesvarhaiskasvattaja tulkitsevat miesroolimallia?</p> <p>Miesroolimallin fyysiset piirteet, edut ja haitat sekä yhtäläisyydet ja erot muissa koulu(tuksellisissa) asetelmissä?</p>	<p>N=178, joista vastauksia 75. Englanti.</p> <p>2) Yksilöhaastattelut N=3. Irlanti.</p> <p>3) Yksilöhaastattelut johdettuina vaiheesta 1). N=6 Englanti.</p>	<p>sukupuolten välistä kuilua koulumenestyksessä.</p> <p>Kouluihin ja varhaiskasvatukseen tulisi ottaa monimuotoisempia roolimalleja.</p>
<p>Moreau, M-P. & Brownhill, S. 2017. Teachers and educational policies: Negotiating discourses of male role modelling</p>	<p>Opettajien roolimallinäkemysten ja niiden vaikutusten selvittäminen. Ajantasaisen roolimallidiskurssin esiintuonti.</p> <p>Minkälaisia erinäkemymiä roolimalleista opettajilla on?</p> <p>Minkälaista keskustelua se herätti ja millaisia</p>	<p>Kaksi erillistä tutkimusprojektia, jotka on yhdistetty.</p> <p>Projekti 1: Ranskassa ja Englannissa maidenvälinen vertaileva tutkimus sukupuolten epätasa-arvosta opettajien (secondary school) ammatissa.</p>	<p>Pojat tarvitsevat enemmän miesroolimalleja</p> <p>Vastustus saman sukupuoliroolimallien hyödyistä</p> <p>Sekä tytöt että pojat voivat hyötyä miesopettajista (ei aina tarkasti ilmaistuna)</p> <p>Valvonnan lisääntyminen</p>

	vaikutuksia sillä on opettajiin?	<p>N=60 puolistrukturoitua haastattelua. Vain Englannin haastattelut ko. tutkimuksessa mukana. N=30.</p> <p>Projekti 2: Englannissa tutkimus varhaiskasvatuksessa (0–8 vuotiaat) työskentelevien miesten kokemuksista.</p> <p>Mixed methods - tutkimus: N=84 postikyselyä N=3 kohderyhmähaastattelu, miehille, joilla johtajakokemusta.</p> <p>Haastattelut päätarkastelussa.</p> <p>Englanti.</p>	<p>(mies)opettajia kohtaan.</p> <p>Miehiä suositaan johtotehtävissä</p>
Sandseter, E.B.H. 2013. Early childhood education and care practition-	Työntekijöiden riskialttiiseen leikkiin suhtautuminen.	<p>Kvantitatiivinen tutkimus.</p> <p>Kyselytutkimus: 1) Kysely työntekijöiden suhtautumisesta</p>	Lasten riskialttiin leikin kautta lapsi oppii riskinoton hyöty- ja haitta- puolista.

<p>ers's perceptions of children's risky play; examining the influence of personality and gender.</p>	<p>Työntekijän iän ja sukupuolen vaikutukset näkemyksiin.</p>	<p>2) Persoonallisuus-kysely 20 päiväkotia N=116 23 miestä 93 naista. Norja.</p>	<p>Miestyöntekijät olivat jännityshakuisempia ja suhtautuivat vapaa mielisemmin lasten riskialttiiseen leikkiin, kuin naiset. Mies- ja nais-työntekijät eivät yleensä olleet huolestuneita lasten leikkiessä riskialttiisti.</p>
<p>Van Polanen, M., Colonesi, C., Fukkink, R.G., & Tavecchio, L.W.C. 2016. Is Caregiver Gender Important for Boys and Girls? Gender-Specific Child–Caregiver Interactions and Attachment Relationships</p>	<p>Sukupuolen vaikutus kanssakäymiseen ja kiintymyssuhteeseen. Millaisia ovat lasten ja varhaiskasvattajien vuorovaikutuskäytännön piirteet? Miten sensitiivisyys ja stimulointi vaikuttaa lasten osallisuuteen ja osallistumiseen?</p>	<p>Havainnointitutkimus. Mikroanalyttinen videointimenetelmä. Varhaiskasvattajat N=38 19 naista 19 miestä Lapset 0–4-vuotiaat N=38 19 tyttöä 19 poikaa Hollanti.</p>	<p>Sekä miehillä että naisilla oli samankaltaisia positiivisia kanssakäymisiä poikien ja tyttöjen kanssa. Kussakin tapauksessa pystyttiin luomaan turvallisia suhteita. Tulokset eivät siis tukeneet vahvoja näkemyksiä siitä, että saman sukupuolen omaava kasvattaja ja lapsi tulisivat keskenään</p>

	Millainen on kiintymyssuhteen laatu jokapäiväisissä tilanteissa?		paremmin toimeen. Miestyöntekijän kanssa leikkiminen toi esiin positiivisia piirteitä tyttöjen käyttäytymisessä.
Van Polanen, M., Colonnese, C., Tavecchio, L.W.C., Blokhuis, S. & Fukkink, R.G. 2017. Men and women in childcare: a study of caregiver-child interactions	Mies- ja nais-työntekijöiden herkkyys- ja stimulaatiotasojen tutkimus. Sukupuoliroolien tutkimus. Mitä eroja mies- ja naistyöntekijöiden sensitiivisyydessä ja haastavassa käytöksessä on 3-vuotiaita lapsia kohtaan? Millaisia sukupuolirooleja työntekijöillä esiintyy?	Havainnointitutkimus. Puolistrukturoitu leikkitalanne. N=42 Lopullinen tutkimusryhmä N=37, pedagogista vakityössä olevaa ammattilaista. 19 miestä 18 naista Hollanti.	Tutkimustulokset eivät tue hypoteesia siitä, että miestyöntekijä herättäisi lapsessa halun tutkia, samalla tavalla kuin isä lapselle. Mies- ja nais-työntekijöiden välillä ei havaittu eroja lasten kanssa käydyssä kanssakäynnissä tai sukupuolirooleissa. Kaikki työntekijät luokiteltiin roolitaan joko feminiiniseksi tai androgyyniseksi, mutta ei maskuliiniseksi

			<p>Miehet eivät omanneet maskuliinisia piirteitä.</p> <p>Tytöt tulivat hyvin toimeen feminiinisimpien nais-työntekijöiden kanssa.</p> <p>Poikien ja miesten välillä ei havaittu samanlaista suhteen kehitystä</p>
ISÄT			
<p>Bocknek, E.L., Dayton, C., Raveau, H.A. & Richardson, P. 2017. Routine active playtime with fathers is associated with self-regulation in early childhood</p>	<p>Isän aktiivisen leikin vaikutukset lapsen kehitykseen 3. ikävuotteen mennessä.</p> <p>1) Isän osallisuus, ruokailu- ja nukkumaanlaitto-tilanteissa. Isän ei-fyysiset opettavaiset tilanteet. Isän ja lapsen fyysinen leikki.</p>	<p>Yhdistelmä tutkimus.</p> <p>Haastattelut ja havainnointi.</p> <p>N=415</p> <p>Lapset 24–36kk vanhoja.</p> <p>Haastattelut isä-hahmot+isät N=727</p> <p>Biologiset isät N=415</p>	<p>Aktiivinen leikkinen isän ja lapsen välillä vaikuttaa myönteisesti lapsen kehitykseen.</p> <p>Aktiivisen leikin aikana lapsi kokee äärimmäisiä tunteita ja oppii säätämään niitä.</p> <p>Emotionaalisesti reagoiville lapsille taas vaikutti olevan eniten</p>

	<p>2) Hypoteesi: Lasten taaperoiän fyysisen leikin yhteys itesesäätelytaitoihin päiväkotiin menoiässä.</p> <p>3) Hypoteesin testaus. Lasten tyypittely kognitiivisesti, emotionaalisesti ja sosiaalisesti. (36kk vanhat lapset)</p> <p>4) Hypoteesi: Emotionaalisesti reagoivat lapset hyötyvät enemmän aktiivisesta leikistä isän kanssa.</p>	<p>Videoidut leikkilanteet</p> <p>Isät ja äidit erillään.</p> <p>USA.</p>	<p>hyötyä aktiivisesta leikkiajasta isien kanssa.</p>
<p>Choi, J-K., Kim, M. & Kunz, G.M. 2018. Longitudinal relationships between unmarried fathers' involvement and their children's behavior prob-</p>	<p>Ei-aviolisten isien osallisuus lapsen elämässä sekä lapsen käytösongelmissa.</p> <p>1) Aviottomien isien osallisuuden pitkäaikaisia vaikutuksia lasten lopputulemissa (outcome)</p>	<p>Kyselytutkimus.</p> <p>Naimattomat äidit N=3409</p> <p>Lapset 1-5-vuotiaita.</p> <p>Äidit antoivat tiedot isistä.</p> <p>USA.</p>	<p>Äidin taloudellinen tilanne ja vanhemmuusstressi olivat vaikuttavimmat ennustavat tekijät lapsen käytösongelmille.</p> <p>Äidin masentuneisuus sekä</p>

<p>lems: Using latent growth modeling</p>	<p>2) Isyyden osallisuuden mittari, jonka avulla selvitettiin isien apua, joka näkyy lapsien elämässä (talous, kuljetus, lapsenhoito jne.)</p> <p>3) Eri tutkimuksen muuttujien testaus</p>		<p>vanhemmuusstressi olivat merkittäviä tekijöitä isän osallisuudelle.</p> <p>Isien suurempi osallisuus vähensi ajan saattossa lapsen käytösongelmia.</p>
<p>Fernandes, C., Verissimo, M., Monterio, L., Antunes, M., Vaughn, B.E. & Santos, A.J. 2018. Mothers, fathers, sons and daughters: Are there sex differences in the organization of secure base behavior during early childhood.</p>	<p>Lasten sukupuoliset erot kiintymyssuhteessa äitiin ja isään.</p> <p>Mitä eroja tyttöjen ja poikien välillä on kiintymyssuhteessa</p> <p>1) äitiin 2) isään?</p>	<p>Havainnointitutkimus.</p> <p>Lapset N=119 59 poikia 60 tyttöä</p> <p>Portugali. USA.</p>	<p>Sukupuoli ei vaikutta merkittävästi siihen, että tytöt ja pojat osoittaisivat kiintymystensä jotenkin eri tavalla kumpaakin vanhempaa kohtaan.</p> <p>Kiintymyskäyttäytyminen äidin läsnä ollessa näkyi esimerkiksi hellyydenosoituksena leluja kohtaan.</p> <p>Isien seurassa kiintymyskäyttä-</p>

			tyminen oli fyysisempää ja läheisyyden etsimistä.
Jackson, D.B., Newsome, J. & Beaver, K.M. 2016. Does early paternal involvement predict offspring developmental diagnoses?	Isän osallisuuden vaikutukset lapsen myöhemmän kehitykseen. Millaisia vaikutuksia isän osallisuudella on lapsen myöhemmän kehitykseen ja kehitysdiagnooseihin 1) ennen synnytystä 2) synnytyshetkellä 3) synnytyksen jälkeen?	Kansallisen pitkitäistutkimuksen osa. Haastattelut: Ensisijainen vanhempi Isät N=6000 Vanhemmat yhdessä. Lapsien ollessa 0–4v iässä USA.	Isän osallisuudella ei merkittävää vaikutusta lapsen kehitykseen enen ja jälkeen synnytyksen. Synnytyshetkellä poissaolleiden isien lapsilla oli merkittävästi suurempi riski kehityksellisiin diagnooseihin. Tällöin diagnoosien määrä oli merkittävästi suurempi. Synnytyshetkellä isän läsnäololla voi olla pitkävaikutteisia seurauksia lasten kehitykseen.
Kennison, S.M & Byrd-Craven, J. 2015. Gender differences in	Nuorten miesten ja naisten näkemykset pikkulapsille kohdistetun	Online-kyselytutkimus. Psykologian opiskelijat	Miehet kokevat naisiin verrattuna pikkulapsille puhelun vähemmän hyödylliseksi.

<p>beliefs about infant-directed speech: The role of family dynamics.</p>	<p>puheen hyödyllisyydestä.</p> <p>Millaisia näkemyksiä ja uskomuksia pikkulapsille tuotetun puheen hyödyistä nuoret miehet ja naiset tuottavat?</p> <p>Millainen vuorovaikutus vastajilla on ollut omien vanhempien kanssa?</p>	<p>N=301</p> <p>120 miestä</p> <p>181 naista.</p> <p>USA.</p>	<p>Miehet pitivät lapsia enemmän passiivisina.</p> <p>Miehet sekä naiset, jotka omasivat negatiivisen suhteen omaan äitiinsä, kokivat pikkulapsille puhelun vähemmän hyödyllisinä.</p>
<p>Majdandžić, M., de Vente, W., Colonesi, C. & Bögels, S.M. 2018. Fathers' challenging parenting behavior predict less subsequent anxiety symptoms in early childhood</p>	<p>Haastavan kasvatuksen vaikutukset lapsen kasvuun.</p> <p>Vähentääkö vanhempien lasta haastava kasvatust ja vähempi ylisuojelevuus lapsen ahdistuneisuutta ja pelokkuutta?</p>	<p>Pitkittäistutkimus.</p> <p>Leikkitilanteiden havainnointi.</p> <p>Isät ja äidit erikseen tutkimustiloissa.</p> <p>Pariskunnat ja heidän esikoisensa (4kk-4,5 vuoden ikäisenä)</p> <p>N=132</p> <p>Tutkimuksessa ajanjaksot lapsen ollessa 1- ja 2,5-vuotias.</p> <p>Hollanti.</p>	<p>Isien haasteita tarjoavalla kasvatuksella on lasta ahdistuksen kehittymiseltä suojeleva vaikutus.</p> <p>Äitien ylihuolehtivuus vähensi myös lasten ahdistuksen kehittymistä.</p>

<p>Meuwissen, A.S. & Carlson, M. 2015. Fathers matter: The role of father parenting in pre-schoolers' executive function development.</p>	<p>Isän autonomian tukemisen ja kontrollin yhteys lapsen toiminnanohjauksen kehitykseen.</p> <p>Millaiset vaikutukset isän autonomiaa tukevalla ja kontrolloivalla vuorovaikutuksella on lapsen toiminnanohjauksen kehityksessä?</p>	<p>Yhdistelmä tutkimus.</p> <p>Ennakkotutkimus:</p> <p>Kyselyt äideille ja isille.</p> <p>Tutkimus:</p> <p>Lapset (35–41kk vanhoja) ja isät pareittain.</p> <p>N=110</p> <p>57 poikaa</p> <p>53 tyttöä</p> <p>USA.</p>	<p>Lapsien kognitiivisten kykyjen kehitykseen vaikuttavat äiti-lapsisuhteen lisäksi laajemmin sosiaalinen konteksti useamman huoltajan kanssa.</p> <p>Isien vanhemmuuden laatu sekä autonomisesti tukeva ja kontrolloiva vanhemmuus ovat suhteessa lapsen toiminnanohjautaitojen kehitykseen.</p>
<p>Meuwissen, A.S. & Englund, M.M. 2016. Executive function in at-risk children: Importance of father-figure support and mother parenting</p>	<p>Lapsen toiminnanohjauksen kehitys riskiryhmässä olevien alhaisen sosioekonomisen statuksen perheissä.</p> <p>1) Äidin korkea-laatuinen huoltajuus varhaislapsuudessa</p> <p>2) Isähahmon tuki varhais- ja</p>	<p>Pitkittäistutkimuksen osa.</p> <p>Yhdistelmä tutkimus.</p> <p>Äitien haastattelut ja laboratorio-koetilanteet.</p> <p>Opettajien arviointi</p> <p>Äiti-lapsi-vuorovaikutustilanteet</p> <p>N=182</p> <p>97 poikaa,</p>	<p>Isä-hahmon tuki oli suhteessa korkeampaan lasten toiminnanohjauksikykyyn.</p> <p>Isä-lapsi vuorovaikutus tarjoaa rikastuttavia kokemuksia. Nämä ovat korkeaenergisää, ennalta-arvaamattomia leikkitalanteita,</p>

	<p>keskilapsuudessa suhteessa lapsen toiminnanohjauksen kehitykseen?</p> <p>3) Äiti-lapsi ja isä-lapsi Kiintymyssuhteiden erot?</p>	<p>85 tyttöä</p> <p>Isät ei mukana tutkimuksessa.</p> <p>USA.</p>	<p>joita isähahmo helpottaa.</p> <p>Mitä nuorempi äiti ja alhaisempi koulutustaso, sitä suurempi riski lapselle toiminnanohjauskyvylle.</p>
<p>Paquette, D. & Dumont, C. 2013. The father-child activation relationship, sex differences, and attachment disorganization in toddlerhood</p>	<p>Isän riskinottoon stimuloivan käytöksen sekä kontrollin vaikutukset lapsen kehitykseen.</p> <p>1) Miten isän aktiivinen vuorovaikutus määrittää lapsen riskinottoa?</p> <p>2) Epäselvän kiintymyksen ja aktiivisen isän ja lapsen välisen vuorovaikutuksen yhteys?</p> <p>3) Sukupuoliset erot lapsen ja isän välisessä aktiivisessa (vuorovaikutus)suhteessa?</p>	<p>Yhdistelmä tutkimus.</p> <p>Havainnointi/videointi ja kyselyt</p> <p>Isä-lapsi parit N=58, 12–18kk ikäiset lapset: 22 poikia 36 tyttöjä</p> <p>Kanada.</p>	<p>Tytöt saivat isältä enemmän perushoitoa ja emotionaalista tukea, kuin pojat. (ei merkittävä ero).</p> <p>Aktiivisuussuhde ja kiintymyssuhde ovat kaksi eri mekanismia. Isät ovat aktiivisemmassa vuorovaikutuksessa poikien kuin tyttöjen kanssa.</p> <p>Isien ja lasten välisessä kiintymyssuhteessa ei ollut eroja.</p> <p>Yhteyttä aktiivisen vuorovaiku-</p>

			tuksen ja epäselvän kiintymyksen välillä ei pystytty todentamaan.
Reynolds, E., Vernon-Feagans, L., Bratsch-Hines, M., Baker, C.L. & The family life project key investigators. 2018. Mothers' and Fathers' Language Input from 6 to 36 Months in Rural Two-Parent-Families: Relations to children's kindergarten achievement	<p>Vanhempien puheen vaikutus suhteessa lapsen päiväkotisuoriutumiseen.</p> <p>Millaisia vaikutuksia vanhempien</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) puheen pituudella 2) sanojen määrällä 3) mi-alkuisten kysymyksillä <p>On lapsen päiväkotisuoriutumiseen?</p>	<p>Pitkittäistutkimus.</p> <p>Koti- ja päiväkotivierailut sekä haastattelut ja havainnointi.</p> <p>N=567</p> <p>Vanhemmat, Lapset 6–36kk ikäisiä</p> <p>USA.</p>	<p>Isien lausuman pituus sekä mi-alkuiset kysymykset vaikuttivat positiivisesti lapsen sanaston kehitykseen.</p> <p>Mi-alkuiset kysymykset vaikuttivat lapsen matemaattisten taitojen kehitykseen.</p> <p>Äitien ja isien kielellisellä panoksella on positiivinen vaikutus lapsen myöhemmälle akateemiselle suoriutumiselle.</p>

Liite 3. Taulukko 3. Teemoittelu: pää- ja alateemat.

Tutkimuksessa esiintynyt ilmaisu	Pääteema	Alateema
<p><i>“The argument is straightforward: Children need a diverse range of significant others in their lives—people who are competent, good, caring, and invested, female and male, in order for them to have the broadening life experiences and accumulate the associated memories that support formation of identities that are pro-social and learning friendly. That teachers can and often do become significant others for children is reason for hope. That so few of these teachers are men is cause for concern.” (Bullough 2014.)</i></p>	<p>Ammatillisten mieskasvattajien merkitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miesten vaikutus identiteetin kehittymiseen ➤ Miesten vaikutus sosiaalisten taitojen kehittymiseen ➤ Miesten vaikutus oppimismyönteisyyden/koulumenestyksen kehittymiseen ➤ Positiivisten miesroolimallien tarve
<p><i>“The results of the study show clear gender-specific effects between educators and children. Whereas girls distribute these contact behaviours rather evenly between male and female educators, the contact of boys to male educators is more frequent than to female educators. In three behavioural dimensions, interest in communication and affective exchange, joy in physical contact and striving for exclusive attention, the differences encountered even become statistically significant.” (Huber & Traxl 2017.)</i></p> <p><i>“Crucially, and across all dimensions, boys more frequently seek and maintain contact to male educators. This leads to the conclusion that boys have a fundamental need for same-gender exchange and identification. Whether or not girls have exactly the same need for contact with opposite-gender, that is to say male educators, we consider by no means to be ruled out.” (Huber & Traxl 2017.)</i></p>	<p>Ammatillisten mieskasvattajien merkitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poikien samaistumisen tarve miehiin ➤ Poikien tarve kanssakäyntiin miesten kanssa ➤ Poikien tarve miesten läheisyyteen

“Despite some study limitations, our results expand current theoretical suppositions that fathers play a unique role in children’s early emotional development by demonstrating empirical associations between father–child physical play and children’s self-regulation skills.” (Bocknek ym. 2017.)

“These results may lend themselves well to informing interventions by providing important information about how fathers and their children naturally engage and by highlighting the benefits of rough-and-tumble play in children’s early emotional development, including promotive relations between preschoolers’ physical play with peers and their social skills with peers (Pellegrini 2009). Moreover, affirmation to fathers that sensitive, high-quality physical play contributes to young children’s development in important ways may prove to engage fathers more intensely in their parenting roles and in parenting-support programs.” (Bocknek ym. 2017.)

“For instance, a recent study indicated that less observed paternal sensitivity corresponds to higher levels of inattentiveness during middle childhood, and that intrusive paternal behavior (i.e., physical or verbal control over child’s play) is predictive of hyperactive-impulsive behaviors at school. Recent research has also suggested that risky fathering behaviors (e.g., alcohol use) during late childhood can also diminish child wellbeing by increasing the extent of their problem

Isän merkitys	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Isän ja lapsen fyysisen leikin merkitys it-sesäätelylle ➤ Riehakkaan leikin merkitys kehitykselle
Isän merkitys	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Isän riskikäyttäytymisen vaikutus kehitykseen

*behaviors and deviant peer associations.”
(Jackson ym. 2016.)*

“Overall, we found that both mother parenting and support from father figures are important for the development of executive function in at-risk children across the pre-school and grade school years. This study is an important step in investigating the parenting antecedents of EF due to its inclusion of both mothers and father-figures of children from an at-risk sample followed longitudinally across time. Many researchers have called for greater inclusion of fathers and father-figures in research (Cox and Paley, 2003, Lamb, 2004). To begin to fill this gap, this study showed that father-figures are likely to be a key component of family processes that support developing EF and allow children to become successful adults.” (Meuwissen & Englund 2016.)

“Although little research has focused on father-figures’ influences on EF, high quality father parenting has been found to be related to various aspects of children’s cognitive development more generally, including lower likelihood of cognitive delay in infancy (Bronte-Tinkew, Carrano, Horowitz, & Kinukawa, 2008), lower levels of behavior problems in school-aged children (DeKlyen, Biernbaum, Speltz, & Greenberg, 1998), and higher IQ, math and reading scores, even independently of mother parenting (Amato & Rivera, 1999; Coley, Lewin-Bizan, & Carrano, 2011).” (Meuwissen & Englund 2016.)

“Father-figures in the home may be important resources for children’s developing

Isän merkitys	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Isähahmon merkitys toiminnanohjauksen kehitykselle ➤ Isähahmon merkitys riskiperheiden lapsille ➤ Isähahmon vaikutus kognitiiviseen kehitykseen
Isän merkitys	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Isähahmo tarjoaa lapselle jotain, mitä äiti ei

self-regulation skills, and this may be especially important in at-risk families. There is evidence that father-child interactions provide children enriching experiences that are unique from mother-child interactions, and that the high-energy, unpredictable play facilitated by father-figures may be an important context for practicing self-regulation skills.” (Meuwissen & Englund 2016.)

“These results suggest that biological fathers—those who are unmarried—longitudinally influence their children's behavior problems in the early years. Although unmarried fathers become less involved over time in our sample, they are still important in the lives of their young children.” (Choi ym. 2018.)

“As shown in Table 3, the GEE analysis revealed no significant effects of caregiver gender or child gender on all caregiver behavior dimensions. Male and female caregivers showed similar levels of attention, sensitivity, non-sensitivity and stimulation toward children. Also, boys and girls received similar levels of attention, and were equally involved in sensitive, non-sensitive and stimulating interactions.” (Van Polanen ym. 2017.)

“In conclusion, I propose a call to explore with increased vigor the lack of minorities in our school system and teaching personnel beyond the confines of “gender.” Examination of the intersections of race and ethnicity, class, gender, sexual orientation, disability, geographical location, language and culture, and among both men and women, and those whose gender identities do not correspond to either dualist notion, including

Isän merkitys	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Isän läsnäolon vaikutus lasten käytösongelmiin
Kasvattajan sukupuolella ei merkitystä	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miehillä ja naisilla samanlainen kanssakäynti lasten kanssa. ➤ Miehet ja naiset antavat pojille ja tytöille samoissa määrin huomiota.
Kasvattajan sukupuolella ei merkitystä	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasvattajien monipuolisuus ja monimuotoisuus ovat tärkeitä

transgender, transsexual, and two spirit, would be more fruitful.” (Gosse 2011.)

“This paper argues that there is a real tension between those qualities/characteristics of the male role model that are created as a result of their personality/individual beliefs and those which are anticipated or enforced by others.” (Moreau & Brownhill 2017).

Kasvattajan sukupuoli ei merkitystä	➤ Miesroolimallin merkitys perustuu toisten oletuksiin/odotuksiin